R E P U B L I K A H R V A T S K A
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA
Gradonačelnik
KLASA: 024-02/24-01/122-95
URBROJ: 2170-1-02-00-24-28
Rijeka, 11. 10. 2024.

Gradonačelnik je 11. listopada 2024. godine donio sljedeći

z a k lj u č a k

A

Izvješće Državnog ureda za reviziju o obavljenoj financijskoj reviziji Grada Rijeke za 2022. godinu upućuje se Gradskom vijeću Grada Rijeke na razmatranje.

B

1. Zadužuju se upravni odjeli Grada Rijeke da u planiranim rokovima provedu naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

2. Zadužuje se Služba za unutarnju reviziju za praćenje provedbe aktivnosti navedenih pod točkom 1. ovog zaključka te za izvještavanje Gradonačelnika o provedbi naloga i preporuka.

GRADONAČELNIK

REPUBLIKA HRVATSKA - GRAD RIJEKA 1 - PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA - RIJEKA GRADONAČELNIK

arko FILIPOVIĆ

Dostaviti:
1. Služba za unutarnju reviziju,
n/r Snježane Skočilić
2. Upravni odjeli, pročelnicima svima

R E P U B L I K A H R V A T S K A
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA
Gradonačelnik
Rijeka, 11. 10. 2024.

Gradsko vijeće Grada Rijeke
n/r predsjednice Ane Trošelj

Na temelju članka 58. Statuta Grada Rijeke („Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 24/'0. 11/10 i 5/13 i „Službene novine Grada Rijeke" broj 7/14, 12/17, 9/18, 11/18-pročišćeni tekst, 2/20 i 3/21) podnosim Gradskom vijeću Grada Rijeke **Izvješće Državnog ureda za reviziju o obavljenoj financijskoj reviziji Grada Rijeke za 2022. godinu.**

REPUBLIKA HRVATSKA GRAD RIJEKA 1 RIJEKA GRADONAČELNIK PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

GRADONAČELNIK

Marko FILIPOVIĆ

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

KLASA: 041-01/23-02/21
URBROJ: 613-10-24-10
Rijeka, 19. rujna 2024.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

Grad Rijeka za 2022.

S A D R Ž A J

		stranica
I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O GRADU	6
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	6
	Sustav unutarnjih kontrola	7
	Planiranje i izvršenje proračuna	8
	Financijski izvještaji	11
	Projekti financirani u 2022.	23
	Javna nabava	29
III.	REVIZIJA ZA 2022.	31
	Ciljevi i područja revizije	31
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	31
	Metode i postupci revizije	32
	Nalaz za 2022.	34
	Provedba naloga i preporuka	73

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Grada Rijeke (dalje u tekstu: Grad) za 2022.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.
Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Grada sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, prihodi i primici, rashodi i izdaci, imovina, obveze, vlastiti izvori, projekti financirani u 2022. te javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Grada za 2022. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o proračunu, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.
Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Koncem 2022. u glavnoj knjizi su evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana potraživanja u iznosu od 157.692.466,00 kn. Na pojedinim računima potraživanja evidentirane su preplate potraživanja od pojedinih kupaca (najvećim dijelom jer su evidentirana plaćanja, a nisu evidentirana potraživanja odnosno zaduženja kupaca) u iznosu od 4.168.449,00 kn. Zbog navedenog su u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima ukupna potraživanja i obračunani prihodi poslovanja manje evidentirani i iskazani za 4.168.449,00 kn.

U poslovnim knjigama je evidentirana i u financijskim izvještajima za 2022. iskazana vrijednost dugotrajne nefinancijske imovine u pripremi u iznosu od 338.107.824,00 kn. U okviru spomenute imovine evidentirana su ulaganja u objekte i opremu zajedno s projektima i projektnom dokumentacijom u vrijednosti od 96.136.606,00 kn. Ulaganja u objekte i nabavu opreme su završena i koriste se, ali navedena imovina nije knjigovodstveno prenesena u uporabu, odnosno nije evidentirana u okviru dugotrajne imovine u uporabi te nije obračunan ni evidentiran ispravak vrijednosti imovine. Pojedini gradski upravni odjeli, za nefinancijsku imovinu u pripremi u vrijednosti od 23.843.080,00 kn, nisu dostavili odjelu gradske uprave za financije obrazloženja statusa (stanja) nefinancijske imovine u pripremi odnosno podatke o planiranom vremenu završetka investicije i osiguranim izvorima financiranja, što su bili u obvezi prema Uputi o priznavanju i računovodstvenom evidentiranju nefinancijske imovine u vlasništvu Grada, a u svrhu točnog izvještavanja o stanju imovine u financijskim izvještajima. Također, ni u popisu imovine i obveza na 31. prosinca 2022. spomenuti statusi nefinancijske imovine u pripremi nisu obrazloženi.

Koncem 2022. izvanbilančni zapisi su u poslovnim knjigama evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani u iznosu od 1.911.696.620,00 kn. U okviru računa izvanbilančnih zapisa evidentirana su i iskazana potraživanja za tekuće i kapitalne pomoći u iznosu od 16.045.801,00 kn (vrijednosno značajnija odnose se na potraživanja od Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, Hrvatskim cestama i Ministarstvu kulture i medija za sredstva za kapitalne projekte). Prema obrazloženju odgovorne osobe Grada radi se o potraživanjima koja su evidentirana kao informacija radi lakšeg praćenja. Navedena potraživanja su prema ugovorima naplaćena prethodnih godina, ali nisu isknjižena iz poslovnih knjiga. Nadalje, u okviru računa izvanbilančnih zapisa nisu evidentirani ni iskazani sudski spor (u kojem je Grad tužitelj) iz 2020. s pravnom osobom za naplatu razlike između zakupnine i podzakupnine (zakupnik je dao u podzakup poslovni prostor po višim cijenama od ugovorene zakupnine) u iznosu od 5.008.524,00 kn, sudski spor s fizičkom osobom u kojem je Grad tuženik (postupak ovrhe po rješenju o ovrsi Općinskog suda u Rijeci iz 2021.) za naplatu penala radi otklanjanja uzroka štetnih misija na nekretnini Grada u vrijednosti od 2.164.000,00 kn te primljena bankovna garancija za uredno ispunjenje obveza iz okvirnog sporazuma u iznosu od 112.843,00 kn iz studenoga 2021. Podaci o spomenutim potencijalnim obvezama po sudskim sporovima i primljenim instrumentima osiguranja plaćanja nisu sadržani ni u Bilješkama uz Bilancu. (točka 2. Nalaza)

B) UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Grada za 2022. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2022. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.
Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Grad nije poduzimao dostatne aktivnosti za smanjenje rizika radi osiguranja zakonitosti i pravilnosti te ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti u upravljanju proračunskim sredstvima. Donesena je Strategija upravljanja rizicima, ali registar najznačajnijih rizika nije ustrojen. Samoprocjenom sustava unutarnjih kontrola na temelju Upitnika o fiskalnoj odgovornosti utvrđene su nepravilnosti i propusti koje su ponovljene iz prethodne godine, i to u područjima Izvršavanje proračuna, Računovodstvo i Upravljanje imovinom. Većina nepravilnosti utvrđenih za 2022. za koje je bilo planirano da će se otkloniti od lipnja do prosinca 2023. nije otklonjena, nego su prema Upitniku o fiskalnoj odgovornosti nepravilnosti ponovljene u 2023. (točka 1. Nalaza)

- Koncem 2022. ukupna potraživanja prije ispravka vrijednosti iznose 279.870.741,00 kn. Dospjela su potraživanja u iznosu od 178.581.869,00 kn, a vrijednosno značajnija su potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu od 37.794.234,00 kn i zakup poslovnih prostora u iznosu od 14.989.091,00 kn. Potraživanja s čijom naplatom se kasni više od godine dana iznose 146.157.382,00 kn. Prema Izvještaju o poduzetim mjerama naplate sa stanjem na dan 31. prosinca 2022., za dospjela potraživanja u iznosu od 126.054.904,00 kn poduzete su mjere naplate, sumnjiva i sporna potraživanja iskazana su u iznosu od 6.071.293,00 kn, a za potraživanja u iznosu od 46.455.672,00 kn, osim slanja opomena, nisu poduzete druge mjere za naplatu potraživanja. Iz navedenog proizlazi da Grad nije u potpunosti poduzimao dostatne mjere za naplatu svih dospjelih potraživanja. Informatički sustav za zaduženja i naplatu potraživanja se ne koristi u potpunosti jer nisu povezane analitičke evidencije svih potraživanja (zaduženja i uplata te ispravak vrijednosti) po obveznicima te nema objedinjenih podataka i mjera naplate po obveznicima i ročnosti. (točka 3. Nalaza)

- Prema propisima kojima je uređeno financiranje Hrvatskog Crvenog križa i ustrojstvenih oblika Hrvatskog Crvenog križa, obveza Grada za 2022. za financiranje javnih ovlasti, redovne djelatnosti i Službe traženja Gradskog društva Crvenog križa Rijeka iznosi 3.291.997,00 kn. Za 2022. zaključeni su ugovori za Službu traženja te za programe iz javne ovlasti i redovne djelatnosti (zdravstveno prosvjećivanje, pripremu za djelovanje u katastrofama i izvanrednim situacijama, kamp za mlade Hrvatskog Crvenog križa iz obitelji socijalnih potreba, davanja krvi i drugo) u ukupnom iznosu od 200.000,00 kn. Gradskom društvu Crvenog križa Rijeka doznačeno je 180.000,00 kn, što je 3.111.997,00 kn manje od utvrđene obveze za 2022.

  Program održavanja komunalne infrastrukture donesen je u prosincu 2021., a tijekom 2022. donesene su dvije izmjene Programa održavanja. Drugim izmjenama Programa održavanja iz prosinca 2022. planirana su sredstva za održavanje komunalne infrastrukture u iznosu od 98.681.496,00 kn.

Izvori financiranja navedeni su ukupno za cijeli Program održavanja po vrsti prihoda, ali ne i po svakoj pojedinoj komunalnoj djelatnosti. Također, u Programu održavanja nije naveden opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture te nije vidljivo koje se nerazvrstane ceste, javne i zelene površine, javna rasvjeta i druga komunalna infrastruktura planira održavati i u kojem opsegu (količini). Zbog navedenog nije osigurana usporedba planiranih i ostvarenih vrsta, količina i opsega radova. Na taj način Gradsko vijeće odlučuje o vrsti poslova održavanja i ukupnom iznosu sredstava održavanja u okviru svake planirane vrste komunalne djelatnosti, ali ne i o količini i lokaciji poslova komunalne djelatnosti. Opseg poslova održavanja obvezni je element programa održavanja propisan Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

Drugim izmjenama Programa građenja komunalne infrastrukture iz prosinca 2022. planirana su sredstva za građenje komunalne infrastrukture u ukupnom iznosu od 22.477.157,00 kn. Prema Prijedlogu Izvršenja Programa građenja za 2022., spomenuti Program ostvaren je u iznosu od 14.144.969,00 kn, što je 8.332.188,00 kn ili 37,1 % manje od plana, dok je istovremeno uz ostale izvore financiranja spomenutog Programa ostalo neutrošenih namjenskih sredstava od komunalnog doprinosa za 2022. u iznosu od 1.155.904,00 kn. S obzirom na to da su za ostvarenje Programa građenja bila osigurana sredstva za njegovo financiranje, trebalo je pravovremeno poduzeti aktivnosti na pripremi i ugovaranju radova kako bi se radovi planirani Programom građenja ostvarili. (točka 4. Nalaza)

Obveze Grada

Grad je obvezan pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2022. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O GRADU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15), utvrđen je Grad kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Prema odredbama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14, 123/17 i 118/18) te Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (Narodne novine 3/24), koja je u primjeni od siječnja 2024., Grad je razvrstan u osmu skupinu jedinica lokalne samouprave čija se vrijednosti indeksa razvijenosti nalazi u prvoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave. Na području Grada osnovana su 34 mjesna odbora s ukupno 108 622 stanovnika (prema popisu stanovništva iz 2021.). Grad je sjedište Primorsko-goranske županije i ima status velikoga grada. Sjedište je Korzo 16, Rijeka.

Prema odredbi članka 19. a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20), veliki gradovi kao i gradovi sjedišta županija u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području, održavanje javnih cesta, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Grada ustrojeno je 12 odjela gradske uprave, Zavod za informatičku djelatnost te Ured Grada. Za obavljanje poslova unutarnje revizije ustrojen je Ured za unutarnju reviziju. Novom Odlukom o ustrojstvu upravnih tijela Grada iz listopada 2022. ustrojeno je devet odjela gradske uprave i Služba za unutarnju reviziju. U Gradu je koncem 2022. bilo 487 zaposlenika, od kojih 466 na neodređeno i 21 na određeno vrijeme.

Pročišćeni tekst Statuta donesen u rujnu 2018., izmjene i dopune u veljači 2020. i 2021., usklađen je s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 144/20).

Tijela Grada su Gradsko vijeće i gradonačelnik. Gradsko vijeće ima 32 člana. Zakonski predstavnik Grada u 2022. i u vrijeme obavljanja revizije je gradonačelnik Marko Filipović. Gradonačelnik ima dva zamjenika. Gradonačelnik i zamjenica gradonačelnika dužnost na koju su izabrani obavljaju profesionalno te, u skladu s odredbama članka 90.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, ostvaruju pravo na plaću i druga prava iz rada, a vrijeme obavljanja dužnosti uračunava im se u staž osiguranja. Drugi zamjenik gradonačelnika dužnost na koju je izabran obavlja volonterski i ima pravo na mjesečnu naknadu za rad u visini od 30,0 % umnoška koeficijenta za obračun plaće utvrđenog za zamjenika gradonačelnika koji dužnost obavlja profesionalno i osnovice za obračun plaće u skladu s Odlukom o visini naknade za rad i drugim pravima gradonačelnika i zamjenika gradonačelnika Grada koji dužnost obavljaju volonterski iz prosinca 2015.

Grad ima 40 proračunskih korisnika (23 redovne osnovne škole, centar za autizam, centar za odgoj i obrazovanje, tri dječja vrtića, dva kazališta, dva muzeja, gradsku knjižnicu, kulturni dom, kino, centar za pružanje usluga u zajednici dječjeg doma, dom mladih, zdravstvenu ustanovu, agenciju za društveno poticajnu stanogradnju te javnu vatrogasnu postrojbu). Za redovne osnovne škole, centar za odgoj i obrazovanje, centar za autizam i javnu vatrogasnu postrojbu Grad financira rashode iz decentraliziranih sredstava.

Grad ima udjele u temeljnom kapitalu 24 trgovačka društva. U trgovačkom društvu za usluge uređenja i održavanja groblja, pogrebne i klesarske usluge; upravljanje, održavanje i izgradnju sportskih i drugih objekata; održavanje nerazvrstanih cesta i upravljanje prometom i prometnom signalizacijom te upravljanje javnim parkiralištima i tržnicom na malo; strateško upravljanje i razvoj; strateško upravljanje komunalnim i trgovačkim društvom te za razvoj poduzetništva i poduzetničkog inkubatora Grad ima 100,0 % udjela u temeljnom kapitalu. U komunalnom društvu za usluge prijevoza putnika; održavanje čistoće i odlaganje komunalnog otpada; opskrbu pitkom vodom, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda te pružanje toplinske energije i prodaje plina ima preko 50,0 % udjela, a u preostalih 14 trgovačkih društava Grad ima udjel manje od 50,0 % u temeljnom kapitalu.

Sustav unutarnjih kontrola

Sustav unutarnjih kontrola propisan je odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19), Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 58/16), Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18 i 83/23), Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19) i drugim propisima. Osnovna svrha sustava financijskih kontrola je osigurati dobro financijsko upravljanje u javnom sektoru.

Grad je u cilju uspostave sustava unutarnjih kontrola donio Mapu poslovnih procesa, koja sadrži popis i opis poslovnih procesa te donio druga pisana pravila i unutarnje akte. Tijekom 2022. Grad je, između ostalog, primjenjivao sljedeće unutarnje akte: Statut, Pravilnik o korištenju službenih automobila i mobilnih telefona, Pravilnik o korištenju sredstava reprezentacije, Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave, Pravilnik o financiranju programa i projekata iz Proračuna Grada, Naputak o nabavi robe, radova i usluga, Naputak o načinu upravljanja i rukovođenja u upravnim tijelima Grada, Uputu o stvaranju i praćenju ugovornih obveza te zaprimanja, provjeru i plaćanje računa, Uputu za procjenu opravdanosti i učinkovitosti investicijskih projekata i ulaganja, Uputu o provođenju mjera naplate prihoda Grada, Uputu o praćenju i nadziranju poslovanja proračunskih korisnika Grada te Uputu o priznavanju i računovodstvenom evidentiranju nefinancijske imovine u vlasništvu Grada. Također, Grad je uspostavio sustav riznice za koju je obavljeno informatičko i računovodstveno-knjigovodstveno povezivanje upravnih tijela, kao i svih proračunskih korisnika, osim zdravstvene ustanove i agencije za društveno poticajnu stanogradnju u dijelu vlastitih i namjenskih prihoda s kojima posluju preko vlastitog poslovnog računa. Grad je u potpunosti uspostavio sustav zaprimanja, provjere i plaćanja putem aplikacije e-račun, gdje se elektroničkim putem obavljaju sve aktivnosti za prijam i obradu, knjiženje i plaćanje te arhiviranje e-računa.

U skladu s odredbama Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru, ustrojen je Ured za unutarnju reviziju s tri zaposlenika, od kojih su dva revizora. Donesen je Strateški plan za razdoblje 2021. do 2023. te Godišnji plan za 2022. Tijekom 2022. obavljena je revizija procesa poslovanja proračunskog korisnika (ustanove u kulturi) te revizija procesa organiziranja prehrane učenika osnovnih škola kojima je osnivač Grad.

Grad provodi samoprocjenu funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola davanjem Izjave o fiskalnoj odgovornosti u skladu s odredbama Zakona o fiskalnoj odgovornosti. Uz Izjavu o fiskalnoj odgovornosti (1b) priloženi su Upitnik o fiskalnoj odgovornosti, Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti, Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenim prethodne godine te mišljenje unutarnje revizije. Za utvrđene slabosti i nepravilnosti, akcijskim planom su utvrđene potrebne aktivnosti, očekivani datumi i odgovorne osobe koje su zadužene za otklanjanje nepravilnosti. Grad je u 2022. obavio formalnu i suštinsku kontrolu izjava o fiskalnoj odgovornosti proračunskih korisnika i trgovačkih društava u vlasništvu/suvlasništvu te sastavio zapisnike o rezultatima provjera.

Putem objave podataka na svojim mrežnim stranicama Grad je uspostavio odgovarajući način unutarnje i vanjske komunikacije te objavljivanja podataka o svom poslovanju. Na mrežnim stranicama su, između ostalog, objavljeni podaci o proračunu (uključujući upute za izradu prijedloga proračuna i proračunski vodič za građane), značajni unutarnji akti, financijski izvještaji, strateški dokumenti i planovi, etički kodeksi, dokumenti vezani za javnu nabavu, sustav aplikacije za jednostavnu nabavu, natječaji te druge informacije kako bi bile dostupne javnosti.

Donesen je Etički kodeks službenika i namještenika gradskih upravnih tijela te je imenovano etičko povjerenstvo i povjerenik za etiku. Također, imenovan je službenik za informiranje te je za 2022. sastavljeno Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22). Etičkim kodeksom ponašanja Gradskog vijeća iz lipnja 2022. uređeno je sprječavanje sukoba između privatnog i javnog interesa u obnašanju javnih dužnosti članova Gradskog vijeća, način praćenja i tijela koja odlučuju o povredama Kodeksa te druga pitanja.

Grad je je tijekom 2022. postupao u skladu s odredbama članka 11. Zakona o pravu na pristup informacijama, odnosno prije donošenja općih akata proveo je savjetovanje s javnošću.

Planiranje i izvršenje proračuna

Proračun i Odluka o izvršavanju Proračuna za 2022. doneseni su u prosincu 2021., a tijekom 2022. donesene su dvije izmjene i dopune Proračuna (u lipnju i prosincu 2022.). Nakon donošenja drugih izmjena i dopuna Proračuna, obavljene su preraspodjele proračunskih sredstava kojima su izmijenjene pojedine stavke rashoda, ali je ukupan iznos rashoda ostao nepromijenjen.

Proračun sadrži prihode i primitke te rashode i izdatke Grada i proračunskih korisnika. Proračunom za 2022. planirani su prihodi i primici u iznosu od 1.228.679.157,00 kn, rashodi i izdaci u iznosu od 1.203.626.000,00 kn te pokriće prenesenog manjka prihoda i primitaka iz prethodnih godina u iznosu od 25.053.157,00 kn.

Zadnjim izmjenama i dopunama Proračuna iz prosinca 2022. prihodi i primici planirani su u iznosu od 1.285.258.313,00 kn, što je 56.579.156,00 kn ili 4,6 % više od planiranih Proračunom, rashodi i izdaci u iznosu od 1.229.850.000,00 kn, što je 26.224.000,00 kn ili 2,2 % više od planiranih Proračunom te je planirano pokriće prenesenog manjka prihoda i primitaka iz prethodnih godina u iznosu od 55.408.313,00 kn.

Spomenutim Izmjenama i dopunama Proračuna pojedini prihodi i primici, rashodi i izdaci planirani su u većim, a pojedini u manjim iznosima u odnosu na Proračun.

Najznačajnija odstupanja odnose se na prihode od poreza koji su planirani više za 82.975.000,00 kn ili 22,8 % i prihode od prodaje nefinancijske imovine koji su planirani više za 28.407.634,00 kn ili 31,6 %, najvećim dijelom zbog prodaje zemljišta za izgradnju kompleksa Žabica. Značajno su smanjeni primici od zaduživanja koji su manje planirani za 59.924.729,00 kn ili 69,5 %, najvećim dijelom zbog smanjenja korištenja kredita za financiranje radova u okviru pojedinih projekata financiranih iz sredstava Europske unije zbog neizvršenja pojedinih rashoda. U okviru rashoda i izdataka značajno su povećani izdaci za dionice i udjele za 38.107.800,00 kn, najvećim dijelom zbog dokapitalizacije trgovačkog društva za opskrbu plinom i toplinskom energijom u suvlasništvu Grada kroz povećanje vlasničkog udjela. Također, u odnosu na Proračun značajnije su smanjeni rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini za 79.812.888,00 kn ili 53,0 % zbog promjene rokova izvođenja pojedinih radova zbog čega je realizacija navedenih projekata produžena u 2023.

Odlukom o izvršavanju Proračuna za 2022. utvrđena je proračunska zaliha u iznosu od 2.000.000,00 kn. Utrošena je u iznosu od 470.000,00 kn, a sredstva su isplaćena Gradskom društvu Crvenog križa za troškove prehrane migranata.

Doneseni su programi vezani za održavanje i gradnju komunalne infrastrukture, programi za financiranje javnih potreba u različitim područjima i izmjene pojedinih programa. Sastavljena su izvješća o izvršenju programa vezanih za održavanje i gradnju komunalne infrastrukture te pojedinih programa za financiranje javnih potreba u različitim područjima.

Uz Proračun, donesene su projekcije za sljedeće dvije godine. Prema spomenutim projekcijama, za 2023. planirani su prihodi i primici u iznosu od 1.045.006.828,00 kn, rashodi i izdaci u iznosu od 1.017.700.000,00 kn te pokriće prenesenog manjka prihoda i primitaka iz prethodnih godina u iznosu od 27.306.828,00 kn, a za 2024. planirani su prihodi i primici u iznosu od 972.695.108,00 kn, rashodi i izdaci u iznosu od 928.000.000,00 kn te pokriće prenesenog manjka prihoda i primitaka iz prethodnih godina u iznosu od 44.695.108,00 kn.

Prijedlog Godišnjeg izvještaja o izvršenju Proračuna Grada za 2022. razmatran je na sjednici Gradskog vijeća 4. svibnja 2023., ali nije usvojen. Dostavljen je Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju 24. svibnja 2023. Spomenuti Prijedlog Godišnjeg izvještaja o izvršenju Proračuna sadrži prihode i primitke te rashode i izdatke Grada i njegovih proračunskih korisnika. Prema Prijedlogu Godišnjeg izvještaja o izvršenju Proračuna za 2022., prihodi i primici ostvareni su u iznosu od 1.176.725.205,00 kn, što je 108.533.108,00 kn ili 8,4 % manje od planiranih, a rashodi i izdaci u iznosu od 1.103.602.757,00 kn, što je 126.247.243,00 kn ili 10,3 % manje od planiranih te je ostvaren višak prihoda i primitaka za 2022. u iznosu od 73.122.448,00 kn. U odnosu na zadnje izmjene i dopune Proračuna, vrijednosno najznačajnije odstupanje odnosi se na prihode od prodaje dugotrajne imovine koji su manje ostvareni za 61.123.692,00 kn ili 81,4 % zbog manje ostvarenih prihoda od prodaje stanova i poslovnih prostora te pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna koje su manje ostvarene za 39.170.467,00 kn ili 11,9 %, a najvećim dijelom zbog manje ostvarenih pomoći temeljem prijenosa sredstava Europske unije za projekte. Također, značajno manje su ostvareni rashodi za nabavu nefinancijske imovine za 46.605.811,00 kn ili 27,7 % zbog slabije realizacije Programa građenja komunalne infrastrukture, izvođenja radova u okviru projekata Energana – Start Up inkubator, radova i opremanja u okviru projekta Turistička valorizacija te nabave nefinancijske imovine u okviru projekta Povežimo se s baštinom. Gradsko vijeće je u srpnju 2023. donijelo Odluku o raspodjeli financijskog rezultata za 2022. u kojoj je navedena namjena i raspodjela ostvarenog viška prihoda i primitaka u 2023.

Vlastiti i namjenski prihodi proračunskih korisnika prihodi su Proračuna i uplaćuju se na račun Proračuna, osim prihoda proračunskih korisnika zdravstvene ustanove i Agencije za društveno poticanu stanogradnju Grada koji se uplaćuju i izvršavaju preko njihovih računa, a o ostvarenju spomenutih prihoda izvješćuju Grad.

Prema odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine 123/17 i 151/22), jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju obvezu izrade provedbenih programa. U ožujku 2021. donesen je Plan razvoja Grada za razdoblje 2021. – 2027. koji sadrži strateške ciljeve i posebne (specifične) ciljeve. Planom razvoja Grada utvrđena su četiri strateška cilja: Živjeti u Rijeci 2030.; Raditi u Rijeci 2030.; Povezati Rijeku 2030. i Sačuvati Rijeku 2030., a za svaki posebni cilj utvrđene su mjere i pokazatelji uspješnosti pojedinog cilja do 2030. Mjere za provođenje ciljeva nisu vrijednosno iskazane. Strateški cilj Živjeti u Rijeci 2030. podrazumijeva Grad raznolikosti s visokom kvalitetom života uz suradnju pametne gradske uprave i angažiranih stanovnika, a posebni ciljevi su obrazovanje u funkciji kvalitete života i jačanja gospodarstva, zdrav, aktivan i socijalno osjetljiv Grad privlačan za život i drugo. Strateški cilj Raditi u Rijeci 2030. podrazumijeva Grad kao sveučilišni grad s naprednom tehnologijom i kreativnom industrijom, a posebni ciljevi su, između ostalog, konkurentno gospodarstvo i luka, inovativan Grad za poticanje istraživanja te održiva inovativna rješenja u turizmu. Strateški cilj Povezati Rijeku 2030. odnosi se na stvaranje multimodalnog prometnog čvorište s održivim i učinkovitim prometnim sustavom, a posebni ciljevi su povezati Grad sa svojom okolicom i svijetom, čist, učinkovit i pristupačan javni gradski prijevoz prilagođen potrebama svih građana, razvoj urbanog prometnog sustava i mobilnost te razvoj ICT infrastrukture u Gradu. Strateški cilj Sačuvati Rijeku 2030. odnosi se na pametan, zelen i čist Grad prilagođen potrebama svih građana, a posebni ciljevi su pametne i kvalitetne komunalne usluge, zeleni grad na moru s prostorom u službi građana te Grad kružnog gospodarenja resursima povezan s cijelom regijom.

Na temelju odredbi Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske te Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 89/18), gradonačelnik je u travnju 2022. donio Provedbeni program Grada za mandatno razdoblje 2021. – 2025. Provedbeni program sadrži aktivnosti za provedbu strateških i posebnih ciljeva utvrđenih spomenutim planom, a za provedbu postavljenih programskih i razvojnih ciljeva sadrži 73 mjere ukupne vrijednosti od 2.415.657.256,00 kn. Za svaki posebni cilj utvrđene su mjere s projektima programskog i razvojnog karaktera i nositeljima projekata. Planirane su aktivnosti kroz 34 programska i razvojna projekta (prilagodba školskih objekata za izvođenje nastave u jednoj smjeni, održavanje postojeće i izgradnja nove sportske infrastrukture, stanovi za mlade, projekti Revitalizacija kompleksa Benčić i Turistička valorizacija reprezentativnih spomenika riječke industrijske baštine, digitalizacija javne uprave i drugo) u vrijednosti od 877.102.329,00 kn. Nadalje, planirano je jedanaest razvojnih projekata, i to najvećim dijelom za razvoj poduzetništva (Start up inkubator Rijeka, izgradnja komunalne infrastrukture u Poduzetničkoj zoni Bodulovo, inkubator za kreativne tehnologije i IT industriju Energana – Start Up i drugo) u vrijednosti od 144.262.157,00 kn te za aktivnosti na devet projekata (za unaprjeđenje javnog prijevoza i rješavanja njegovih razvojnih potreba, unaprjeđenje sustava mikro mobilnosti i rješavanja potreba u prometu te daljnji razvoj prometne infrastrukture posebno kroz unaprjeđenje željezničkog prometa) u vrijednosti od 171.458.649,00 kn. Također, planirane su aktivnosti u okviru projekata za unaprjeđenje stanja u okolišu (razvoj sustava vodoopskrbe i odvodnje, toplinarstva, podizanje kvalitete zbrinjavanja otpada i kontinuirana ulaganja u energetsku obnovu javnih građevina) u vrijednosti od 1.222.834.121,00 kn.

Financijski izvještaji

Grad vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje. Financijski izvještaji dostavljeni su nadležnim institucijama u propisanom roku.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

U Izvještaju o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2022. iskazani su prihodi i primici te rashodi i izdaci Grada i proračunskih korisnika u dijelu u kojem ih Grad financira iz svojih prihoda. Prema podacima iz navedenog Izvještaja, ukupni prihodi i primici ostvareni su u iznosu od 897.973.681,00 kn, što je 94.165.021,00 kn ili 11,7 % više u odnosu na prethodnu godinu. Značajnije su povećani prihodi od prodaje nefinancijske imovine za 23.367.077,00 kn ili 73,3 %, najvećim dijelom zbog prodaje zemljišta za izgradnju kompleksa Žabica. Nadalje, značajnije su smanjeni primici od financijske imovine i zaduživanja za 8.446.995,00 kn ili 25,4 % zbog neiskorištenih kreditnih sredstava u 2022. za financiranje projekata Turistička valorizacija, Revitalizacija kompleksa Benčić i Energana – Start Up inkubator.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima i primicima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi i primici

u kn

Redni broj	Prihodi i primici	Ostvareno za 2021.	Ostvareno za 2022.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi od poreza	394.031.088,00	468.916.077,00	119,0
2.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	95.527.299,00	96.302.658,00	100,8
3.	Prihodi od imovine	97.555.965,00	101.632.373,00	104,2
4.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	132.395.991,00	132.405.687,00	100,0
5.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihodi od donacija te povrati po protestiranim jamstvima	6.688.222,00	1.767.253,00	26,4
6.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	12.467.853,00	16.887.309,00	135,4
7.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	31.886.985,00	55.254.062,00	173,3
8.	Primici od financijske imovine i zaduživanja	33.255.257,00	24.808.262,00	74,6
Ukupni prihodi i primici		803.808.660,00	897.973.681,00	111,7

Vrijednosno značajniji udjel imaju prihodi od poreza u iznosu od 468.916.077,00 kn ili 52,2 %, prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu od 132.405.687,00 kn ili 14,7 % te prihodi od imovine u iznosu od 101.632.373,00 kn ili 11,3 % ukupno ostvarenih prihoda i primitaka.

Prihodi i primici koji imaju propisanu namjenu ostvareni su u iznosu od 337.348.665,00 kn ili 37,6 % ukupno ostvarenih prihoda i primitaka.

Vrijednosno najznačajniji odnose se na prihode od komunalne naknade, pomoći, prodaje nefinancijske imovine, dodatnog udjela u porezu na dohodak za decentralizirane funkcije osnovnog školstva i vatrogastva i primitke od zaduživanja. U 2022. za propisane namjene utrošeni su prihodi u iznosu od 299.636.283,00 kn, dok prihodi u iznosu od 37.712.382,00 kn nisu utrošeni. Odlukom o rasporedu rezultata poslovanja za 2022., raspoređeni su prihodi u iznosu od 8.224.121,00 kn, a ostatak neutrošenih prihoda u iznosu od 29.488.261,00 kn planiran je za propisane namjene u proračunu za 2023. te projekcijama proračuna za 2024. i 2025.

Prihodi od poreza odnose se na porez i prirez na dohodak u iznosu od 426.349.972,00 kn, porez na promet nekretnina u iznosu od 39.385.677,00 kn te gradske poreze u iznosu od 3.180.428,00 kn (porez na potrošnju 2.670.772,00 kn, porez na kuće za odmor 476.386,00 kn te naplaćena potraživanja iz prethodnih godina za porez na tvrtku 33.270,00 kn). U 2022. prirez porezu na dohodak plaćao se po stopi od 14,0 %. Razrez i naplatu poreza na potrošnju te poreza na kuće za odmor obavlja Grad odnosno odjel gradske uprave za financije, a poreza na promet nekretnina Porezna uprava.

Prihodi za financiranje decentraliziranih funkcija osnovnog školstva i vatrogastva ostvareni su u iznosu od 34.756.849,00 kn (iz pomoći izravnanja 21.157.198,00 kn i dodatnog udjela u porezu na dohodak 13.599.651,00 kn). Rashodi iz decentraliziranih sredstava ostvareni su u iznosu od 34.756.849,00 kn i u financijskim izvještajima za 2022. iskazani su u okviru računa prijenosa proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti. Za financiranje decentraliziranih funkcija osnovnog školstva ostvareni su prihodi u iznosu od 18.523.058,00 kn, što je 25.729,00 kn više od utvrđenih bilančnih prava Grada za financiranje decentralizirane funkcije osnovnog školstva za 2022. Više primljenih sredstava u iznosu od 25.729,00 kn vraćeno je u državni proračun u siječnju 2023. Primljena sredstva doznačena su osnovnim školama u iznosu od 18.497.329,00 kn i Javnoj vatrogasnoj postrojbi u iznosu od 16.259.520,00 kn. Gradsko vijeće je, u skladu s odredbama Uredbe o načinu financiranja decentraliziranih funkcija te izračuna iznosa pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2022. (Narodne novine 147/21), donijelo Odluku o kriterijima i mjerilima te načinu financiranja Javne vatrogasne postrojbe Grada u 2022. i Odluku o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentralizirane funkcije osnovnog školstva u 2022. Sredstva su doznačena u skladu sa spomenutim odlukama. U ožujku 2023. Hrvatskoj vatrogasnoj zajednici i Ministarstvu znanosti i obrazovanja dostavljena su izvješća o utrošenim sredstvima.

Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna ostvarene u iznosu od 96.302.658,00 kn odnose se na pomoći temeljem prijenosa sredstava iz Europske unije u iznosu od 58.049.836,00 kn, pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije osnovnog školstva i vatrogastva u iznosu od 21.157.198,00 kn, pomoći iz drugih proračuna u iznosu od 7.449.109,00 kn, pomoći od izvanproračunskih korisnika u iznosu od 7.174.496,00 kn, pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela Europske unije u iznosu od 2.470.468,00 kn (za provođenje aktivnosti u okviru jedanaest projekata) te pomoći od inozemnih vlada za izbjeglice iz ratnog područja (Ukrajine) u iznosu od 1.551,00 kn.

Pomoći temeljem prijenosa sredstava iz Europske unije u iznosu od 58.049.836,00 kn odnose se na kapitalne pomoći u iznosu od 56.265.683,00 kn i tekuće pomoći u iznosu od 1.784.153,00 kn, za financiranje raznih projekata. Grad je u 2022. provodio 21 projekt u vrijednosti od 355.291.053,00 kn (47.155.227,00 eura) koji su financirani bespovratnim sredstvima Europske unije.

Vrijednosno značajnije pomoći primljene su za projekte: Izgradnja sortirnice na lokaciji Mihačeva Draga (dalje u tekstu: projekt Izgradnja sortirnice) u iznosu od 28.994.808,00 kn; Revitalizacija kompleksa Benčić u iznosu od 11.002.089,00 kn; Povežimo se baštinom u iznosu od 6.104.151,00 kn; Turistička valorizacija u iznosu od 5.789.388,00 kn; projekt Izgradnje komunalne infrastrukture u poslovnoj zoni Bodulovo (dalje u tekstu: Poduzetnička zona Bodulovo) u iznosu od 3.476.503,00 kn.

Pomoći iz drugih proračuna u iznosu od 7.449.109,00 kn odnose se na pomoći iz državnog proračuna u iznosu od 4.957.066,00 kn za projekte: Izgradnja sortirnice u iznosu od 2.567.178,00 kn; Poduzetnička zona Bodulovo u iznosu od 1.168.025,00 kn; Povežimo se baštinom u iznosu od 698.236,00 kn; sufinanciranje uređenja sportske dvorane u iznosu od 400.000,00 kn te za održavanje plaža u iznosu od 123.627,00 kn. Nadalje, odnose se na pomoći iz županijskog proračuna u iznosu od 1.328.306,00 kn (za sufinanciranje zamjene travnjaka na nogometnom igralištu u iznosu od 1.000.000,00 kn i adaptaciju prostora za Centar za odgoj i obrazovanje u iznosu od 328.306,00 kn), pomoći iz proračuna drugih jedinica lokalne samouprave u iznosu od 907.756,00 kn (za sufinanciranje projekta Izgradnja sortirnice), pomoći od Hrvatskog audiovizualnog centra za filmsku djelatnost u iznosu od 142.740,00 kn te pomoći za druge projekte u iznosu od 113.241,00 kn.

Pomoći od izvanproračunskih korisnika u iznosu od 7.174.496,00 kn odnose se na sredstva Županijske uprave za ceste Primorsko-goranske županije, za pripadajući dio godišnje naknade za uporabu javnih cesta u iznosu od 6.023.188,00 kn te sredstva Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost za nabavu komunalne opreme za sortirnicu u iznosu od 1.151.308,00 kn. Pomoći od Županijske uprave za ceste ostvarene su na temelju Pravilnika o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila (Narodne novine 130/12). U skladu s ugovorenom obvezom, Grad je izvještavao davatelje pomoći o utrošku sredstava.

Prihodi od imovine ostvareni su u iznosu od 101.632.373,00 kn, a vrijednosno značajniji se odnose na prihode od zakupa imovine u iznosu od 86.240.572,00 kn (od zakupa poslovnih prostora 59.277.212,00 kn, najma stanova 11.728.030,00 kn, naknada za uporabu javnih površina 8.468.160,00 kn, zakupa i služnosti na zemljištu 3.884.369,00 kn te drugi prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine 2.882.801,00 kn), prihode od spomeničke rente u iznosu od 8.442.172,00 kn te naknade za koncesijska odobrenja za obavljanje djelatnosti na pomorskom dobru u iznosu od 2.794.120,00 kn.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada ostvareni su u iznosu od 132.405.687,00 kn. Vrijednosno značajniji odnose se na prihode od komunalne naknade u iznosu od 115.401.218,00 kn, komunalnog doprinosa u iznosu od 7.902.273,00 kn, naknade za obavljanje pratećih djelatnosti (naplata naknade za uređenje voda, naknada za korištenje opreme i drugo) u iznosu od 3.381.500,00 kn te prihode iz namjenskog dijela cijene komunalnih usluga za razvoj (prijevoza putnika u javnom prijevozu) u iznosu od 3.074.011,00 kn.

Prihodi od kazni, upravnih mjera i ostali prihodi ostvareni u iznosu od 16.887.309,00 kn ostvareni su po posebnim ugovorima, od refundacija sudskih troškova, troškova ovrha i povrata sredstava te prihoda naplaćenih po stečajnim nagodbama u iznosu od 13.659.466,00 kn i kazni za prometne i ostale prekršaje iz nadležnosti prometnog redarstva Grada i komunalnog redarstva u iznosu od 3.227.843,00 kn.

Vrijednosno značajniji prihodi od prodaje nefinancijske imovine koji su ostvareni u ukupnom iznosu od 55.254.062,00 kn ostvareni su prodajom zemljišta u iznosu od 42.243.151,00 kn (vrijednosno najznačajnija je prodaja zemljišta za izgradnju kompleksa Žabica u iznosu od 32.189.535,00 kn i zemljišta na području Poduzetničke zone Bodulovo u iznosu od 2.791.990,00 kn), poslovnih prostora u iznosu od 4.932.400,00 kn, stanova u vlasništvu Grada u iznosu od 4.643.951,00 kn i stanova na kojima postoji stanarsko pravo u iznosu od 3.137.065,00 kn. Prodaja zemljišta za izgradnju kompleksa Žabica i zemljišta na području Poduzetničke zone Bodulovo obavljena je na temelju Odluke o građevinskom zemljištu (iz 2009., 2013. i 2014.), putem javnih natječaja i na temelju prethodne procjene vrijednosti nekretnina procjembenim elaboratima.

U okviru primitaka od financijske imovine i zaduživanja koji su ostvareni u iznosu od 24.808.262,00 kn, iskazani su primici od zaduživanja u iznosu od 22.741.393,00 kn i primici od povrata glavnice danih zajmova u iznosu od 2.065.293,00 kn.

Primici od zaduživanja odnose se na kredite kod poslovnih banaka za kapitalne projekte: Turistička valorizacija u iznosu od 12.003.901,00 kn, Revitalizacija kompleksa Benčić, energetska obnova objekata osnovnih škola i dječjih vrtića te rekonstrukcija i opremanje Motornog broda u funkciji muzeja u okviru projekta Turistička valorizacija u iznosu od 10.357.683,00 kn te projekt Energana – Start Up inkubator u iznosu od 379.809,00 kn. Navedeni projekti sufinanciraju se iz sredstava Europske unije.

Na temelju odluke Gradskog vijeća i suglasnosti Ministarstva financija, Grad se u 2018. zadužio kod poslovne banke za projekt Revitalizacija kompleksa Benčić u iznosu od 98.706.500,00 kn i energetsku obnovu jedanaest objekata osnovnih škola i dječjih vrtića u iznosu od 24.923.455,00 kn, što ukupno iznosi 123.629.955,00 kn. Rok korištenja kredita ugovoren je do konca 2019. Na temelju odluka Gradskog vijeća i suglasnosti Ministarstva financija, od rujna 2019. do prosinca 2022. zaključena su četiri dodatka ugovoru o kreditu kojima je prenamijenjen dio sredstava i produžen rok korištenja kredita. Trećim dodatkom ugovoru iz svibnja 2022., utvrđena je prenamjena dijela sredstava, i to za: Revitalizaciju kompleksa Benčić u iznosu od 70.133.021,00 kn, za obnovu Motornog broda (u okviru projekta Turistička valorizacija) u iznosu od 33.079.842,00 kn i energetsku obnovu objekata osnovnih škola i dječjih vrtića u iznosu od 20.417.092,00 kn. Zadnjim dodatkom ugovora iz prosinca 2022. produžen je rok korištenja kredita do prosinca 2023. Korištenje kredita započelo je u listopadu 2018. i do konca 2022. ukupno je iskorišteno 75.103.983,00 kn. Prema obrazloženju Grada, korištenje kredita za navedene projekte nije se odvijalo planiranom dinamikom zbog poteškoća kod izvođenja radova (dugo trajanje postupka javne nabave, u postupku nabave dobivena ponuda veća od procijenjene vrijednosti, izmjena glavnog projekta na T-objektu, dodatni radovi, usporena dinamika izvođenja radova na motornom brodu te otežana nabava konstrukcijskog čelika) zbog čega su produžavani rokovi izvođenja radova. Zbog kašnjenja u izvođenju radova ugovoreni su novi rokovi korištenja kredita te je Grad do konca 2023. platio interkalarne kamate u iznosu od 4.284.825,00 kn, od čega 1.105.584,00 kn u 2022. U 2023. iskorišten je ostatak kredita u iznosu od 48.525.972,00 kn (6.440.503,00 eura) na način da su plaćeni računi izvoditeljima radova i dobavljačima roba i usluga u iznosu od 30.564.540,00 kn, a ostatak u iznosu od 17.961.432,00 kn (2.383.892,00 eura) je u skladu sa zadnjim dodatkom ugovoru o kreditu prenesen na žiroračun Grada. Grad je u obvezi najkasnije 12 mjeseci nakon isteka krajnjeg roka korištenja dostaviti banci potvrde o namjenskoj isplati kreditnih sredstava u korist transakcijskog računa izvoditelja radova odnosno dobavljača roba i usluga.

Grad se koncem 2019. na temelju odluke Gradskog vijeća i suglasnosti Ministarstva financija zadužio kod poslovne banke za realizaciju kapitalnog projekta Turistička valorizacija (rekonstrukcija i opremanje Palače šećerane te rekonstrukciju i opremanje motornog broda u funkciji muzeja) u iznosu od 44.000.000,00 kn. Ugovoreni rok korištenja kredita je konac 2020. Zaključena su dva dodatka ugovoru kojima je produžavan rok korištenja kredita do konca 2022. Korištenje kredita započelo je koncem 2019. i do konca 2022. iskorišteno je svih 44.000.000,00 kn, od čega u 2022. u iznosu od 12.003.901,00 kn. Prema obrazloženju Grada, korištenje kredita za spomenuti projekt nije se odvijalo planiranom dinamikom zbog usporene dinamike izvođenja radova na motornom brodu, što je uzrokovalo kašnjenja u terminskom planu izvođenja radova te kašnjenja u pokretanju postupaka javne nabave za nabavu opreme stalnog muzejskog postava. Zbog kašnjenja u izvođenju radova ugovoreni su novi rokovi korištenja kredita te je Grad platio interkalarne kamate u iznosu od 976.667,00 kn.

Nadalje, na temelju odluke Gradskog vijeća i suglasnosti Vlade Republike Hrvatske iz svibnja i kolovoza 2022. Grad se zadužio za sufinanciranje kapitalnog projekta Energana – Start Up inkubator u iznosu od 12.700.000,00 kn. Ugovoreni rok vraćanja je deset godina uz fiksnu kamatnu stopu 0,65 %. Do konca 2022. iskorišteno je 379.809,00 kn. U svibnju 2023. zaključen je dodatak ugovoru prema kojem je rok korištenja produžen do konca 2023. U 2023. iskorišten je ostatak kredita u iznosu od 12.320.191,00 kn (1.635.170,00 eura) na način da su plaćeni računi izvoditeljima radova i dobavljačima roba i usluga u iznosu od 9.928.152,00 kn, a ostatak u iznosu od 2.392.039,00 kn (317.478,00 eura) je povučen i nalazi se na žiroračunu Grada.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2022., ukupni rashodi i izdaci ostvareni su u iznosu od 806.110.137,00 kn, što je 43.103.441,00 kn ili 5,6 % više u odnosu na prethodnu godinu. Znatno više ostvareni su izdaci za financijsku imovinu i otplatu zajmova za 29.249.782,00 kn ili 58,6 %, najvećim dijelom zbog povećanja poslovnih udjela u temeljnom kapitalu komunalnog društva u suvlasništvu Grada i trgovačkog društva u suvlasništvu Grada. Znatno manje su ostvareni rashodi za nabavu nefinancijske imovine za 30.838.977,00 kn ili 25,4 %, najvećim dijelom zbog manjeg ostvarenja Programa građenja komunalne infrastrukture.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi i izdaci

u kn

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2021.	Ostvareno za 2022.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	68.764.399,00	70.370.276,00	102,3
2.	Materijalni rashodi	180.273.541,00	206.609.074,00	114,6
3.	Financijski rashodi	19.182.824,00	15.327.031,00	79,9
4.	Subvencije	40.717.453,00	42.336.089,00	104,0
5.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	200.874.989,00	213.046.481,00	106,1
6.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	24.864.098,00	27.704.676,00	111,4
7.	Ostali rashodi	56.997.906,00	60.974.219,00	107,0
8.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	121.449.617,00	90.610.640,00	74,6
9.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	49.881.869,00	79.131.651,00	158,6
Ukupni rashodi i izdaci		763.006.696,00	806.110.137,00	105,6
Ukupni prihodi i primici (veza Tablica broj 1)		803.808.660,00	897.973.681,00	111,7
Višak prihoda i primitaka		40.801.964,00	91.863.544,00	225,1

Vrijednosno značajniji rashodi i izdaci odnose se na pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna u iznosu od 213.046.481,00 kn ili 26,4 %, materijalne rashode u iznosu od 206.609.074,00 kn ili 25,6 % te rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 90.610.640,00 kn ili 11,2 % ukupno ostvarenih rashoda i izdataka.

Rashodi za zaposlene u iznosu od 70.370.276,00 kn odnose se na rashode za brutoplaće u iznosu od 58.323.958,00 kn, doprinose na plaće u iznosu od 9.093.198,00 kn te druge rashode za zaposlene u iznosu od 2.953.120,00 kn (božićnica, jubilarne nagrade, regres za godišnji odmor, otpremnine, pomoći te dar djetetu do 15 godina starosti). Rashodi za brutoplaće ostvareni su za zaposlenike gradskih upravnih tijela u iznosu od 55.683.462,00 kn, dio plaća zaposlenih na projektima financiranim iz sredstava Europske unije u iznosu od 2.129.345,00 kn te gradonačelnika i zamjenice gradonačelnika u iznosu od 511.151,00 kn. Plaće i naknade obračunavane su i isplaćivane u skladu s propisima i unutarnjim aktima Grada.

Materijalni rashodi u iznosu od 206.609.074,00 kn odnose se na rashode za usluge u iznosu od 165.526.427,00 kn, rashode za materijal i energiju u iznosu od 23.829.403,00 kn (vrijednosno značajniji su za utrošenu električnu energiju 20.582.918,00 kn), naknade troškova zaposlenima u iznosu od 3.076.174,00 kn (vrijednosno značajnije su naknade za prijevoz zaposlenika na posao i s posla u iznosu od 2.334.232,00 kn), naknade troškova osobama izvan radnog odnosa u iznosu od 7.874,00 kn te druge nespomenute rashode poslovanja u iznosu od 14.169.196,00 kn. Prema Prijedlogu izvršenja Programa održavanja, rashodi za spomenuti Program ostvareni su u iznosu od 83.769.449,00 kn, od čega 62.946.675,00 kn u okviru rashoda za usluge, 15.876.875,00 kn u okviru rashoda za materijal i energiju te 4.945.899,00 kn u okviru drugih rashoda.

Vrijednosno značajnije usluge odnose se na usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 62.285.127,00 kn (vrijednosno značajnije tekuće i investicijsko održavanje u okviru Programa održavanja komunalne infrastrukture (dalje u tekstu: Program održavanja) u iznosu od 35.207.423,00 kn, građevinskih objekata u iznosu od 13.528.623,00 kn te postrojenja i opreme u iznosu od 10.074.746,00 kn), komunalne usluge u iznosu od 30.324.028,00 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu od 8.116.028,00 kn (vrijednosno najznačajnije usluge odvjetnika i pravnog savjetovanja u iznosu od 2.783.902,00 kn, autorski honorari u iznosu od 559.024,00 kn, intelektualne usluge u okviru provedbe raznih projekata u iznosu od 549.000,00 kn, ugovori o djelu u iznosu od 507.737,00 kn, konzultantske usluge u iznosu od 329.300,00 kn, intelektualne usluge u okviru projekta MenotoRI u iznosu od 298.540,00 kn te usluge izrada investicijskog koncepta održive energije u iznosu od 250.000,00 kn) i druge usluge u iznosu od 43.348.795,00 kn (vrijednosno najznačajniji su troškovi za redovan rad sportskih objekata i naknada za usluge upravljanja, održavanja i izgradnje sportskih objekata kojima upravlja trgovačko društvo u vlasništvu Grada u iznosu od 32.195.802,00 kn, naknada Ministarstvu financija za naplatu poreznih prihoda u iznosu od 4.184.478,00 kn, naknade trgovačkom društvu za obavljanje usluga naplate komunalne naknade i vodne naknade u iznosu od 1.084.342,00 kn i naknadu trgovačkom društvu u vlasništvu Grada za automatsko upravljanje prometom u iznosu od 992.750,00 kn). Vrijednosno značajniji rashodi za autorske honorare odnose se na provođenje programa u okviru javnih potreba u kulturi u iznosu od 189.600,00 kn, autorske naknade novinarima za uređivanje portala Moja Rijeka u iznosu od 92.477,00 kn, oblikovanje i upravljanje *web* stranicom za potrebe Grada u iznosu od 37.288,00 kn te za usluge održavanja raznih programa i prezentacija za polaznike Start up inkubatora u iznosu od 31.399,00 kn. U okviru rashoda za ugovore o djelu vrijednosno su značajni rashodi za posadu Motornog broda u iznosu od 120.735,00 kn, za psihološko savjetovanje u iznosu od 66.027,00 kn te za stručna predavanja u okviru tečaja za trudnice u iznosu od 46.655,00 kn.

Drugi nespomenuti rashodi poslovanja ostvareni su u iznosu od 14.169.196,00 kn, a vrijednosno značajniji odnose se na naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično u iznosu od 2.181.198,00 kn, pristojbe i naknade (naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada, zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru, vodni doprinos nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru, sudske i javnobilježničke pristojbe te administrativne pristojbe) u iznosu od 2.055.192,00 kn, isplatu naknade štete (za fizičke ozljede i drugo) te sudskih troškova fizičkim osoba po sudskom postupku iz 2016. (okončan sudskom nagodbom u 2022.) u iznosu od 2.000.000,00 kn, premije osiguranja u iznosu od 1.822.754,00 kn te reprezentaciju u iznosu od 1.144.196,00 kn. Pravilnikom o korištenju sredstava za reprezentaciju iz 2016. uređen je način i uvjeti korištenja sredstava za reprezentaciju. Na računima za usluge reprezentacije iskazana je svrha i korisnik usluga reprezentacije.

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 15.327.031,00 kn, a vrijednosno značajniji su rashodi za otplatu obveza za prodana potraživanja poslovnoj banci u prethodnim godinama u iznosu od 8.400.000,00 kn te kamate za primljene zajmove i kredite u iznosu od 6.721.046,00 kn.

Subvencije su ostvarene u iznosu od 42.336.089,00 kn, a vrijednosno najznačajnije odnose se na subvenciju trgovačkom društvu za javni linijski prijevoz putnika u suvlasništvu Grada u iznosu od 37.664.902,00 kn (za troškove poslovanja u iznosu od 28.077.146,00 kn, pokriće gubitka iz prethodnih godina u iznosu od 7.574.245,00 kn, razliku po konačnom obračunu subvencija za 2020. i 2021. u iznosu od 1.917.367,00 kn te drugo u iznosu od 96.144,00 kn). Nadalje, značajnije su subvencije trgovačkim društvima izvan javnog sektora u iznosu od 3.298.687,00 kn i subvencije obrtnicima u iznosu od 1.172.500,00 kn.

Subvencije trgovačkim društvima izvan javnog sektora odnose se na odobrene subvencije na temelju provedenog Javnog poziva za podnošenje prijava za dodjelu nepovratnih subvencija subjektima malog gospodarstva iz Općeg programa mjera poticanja razvoja poduzetništva na području Grada iz 2019. i Javnog poziva za dodjelu bespovratnih sredstava za organizaciju događanja na području Grada u 2022. u iznosu od 2.564.418,00 kn te trgovačkim društvima u okviru javnih potreba u kulturi u iznosu od 651.750,00 kn i druge subvencije u iznosu od 82.519,00 kn. Grad je sa spomenutim trgovačkim društvima i obrtnicima zaključio ugovore kojima su utvrđena međusobna prava i obveze vezane za dodijeljene subvencije. Trgovačka društva su u skladu sa zaključenim ugovorima dostavila Gradu izvješća o realizaciji događanja i utrošenim sredstvima.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna ostvarene su u iznosu od 213.046.481,00 kn, a vrijednosno značajnije se odnose na prijenose proračunskim korisnicima Grada u iznosu od 202.733.704,00 kn, partnerima na projektima Europske unije u iznosu od 6.542.010,00 kn, pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna za provođenje programa socijalne i zdravstvene skrbi te drugih programa u iznosu od 2.361.858,00 kn i pomoći unutar općeg proračuna u iznosu od 1.363.620,00 kn. U 2022. prenesena su sredstva za 40 proračunskih korisnika Grada, od čega za rashode poslovanja (zaposlene, materijalne i financijske rashode) u iznosu od 194.881.500,00 kn, za financijsku imovinu i otplatu zajmova u iznosu od 6.173.664,00 kn te za rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 1.678.540,00 kn. Vrijednosno najznačajnije pomoći unutar općeg proračuna u iznosu od 1.123.474,00 kn odnose se na prijenos sredstava općinama i gradovima (suvlasnicima komunalnog društva koje se bavi odvozom otpada) za provedbu projekta Izgradnja sortirnice, i to iz sredstava koje je Grad primio od Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost.

Naknade građanima i kućanstvima ostvarene u iznosu od 27.704.676,00 kn odnose se na naknade u naravi u iznosu od 16.374.690,00 kn, od kojih su vrijednosno značajnije za sufinanciranje prijevoza studenata, korisnika socijalnog programa te osoba starijih od 65 godina u iznosu od 3.925.024,00 kn, prehranu djece u osnovnim školama u iznosu od 2.376.005,00 kn, smještaj u bolnici za psihički bolesne osobe iz socijalnog programa u iznosu od 2.307.396,00 kn, smještaj djece u jaslicama i dječjem vrtiću u iznosu od 2.084.587,00 kn te za prehranu u pučkoj kuhinji u iznosu od 2.862.668,00 kn. Nadalje, odnose se na naknade u novcu u iznosu od 11.329.986,00 kn, a vrijednosno značajnije su za podmirenje troškova stanovanja i ogrjeva u iznosu od 5.081.625,00 kn, novčanu pomoć za umirovljenike u iznosu od 2.305.712,00 kn, naknadu za novorođenu djecu u iznosu od 2.523.000,00 kn te stipendije i školarine u iznosu od 1.111.500,00 kn. Naknade građanima i kućanstvima ostvarene su na temelju Odluke o socijalnoj skrbi, Odluke o stipendiranju darovitih učenika srednjih škola i studenata, Odluke o stipendiranju studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za potrebe ustanova na području Grada, Odluke o stipendiranju učenika srednjih škola i studenata prema socijalnim kriterijima te zaključka gradonačelnika o visini naknade za novorođeno dijete.

Ostali rashodi ostvareni u iznosu od 60.974.219,00 kn odnose se na tekuće donacije u iznosu od 42.208.201,00 kn, kapitalne pomoći u iznosu od 17.402.325,00 kn te kapitalne donacije u iznosu od 1.363.693,00 kn.

Vrijednosno značajnije tekuće donacije dane su za javne potrebe u sportu u iznosu od 16.401.857,00 kn, sufinanciranje djelatnosti predškolskog odgoja vrtića drugih osnivača u iznosu od 8.161.422,00 kn, gradsku vatrogasnu zajednicu u iznosu od 5.895.244,00 kn, programe u zdravstvu i socijalnoj skrbi u iznosu od 3.562.560,00 kn, programe u kulturi u iznosu od 2.221.730,00 kn, programe iz tehničke kulture u iznosu od 1.949.476,00 kn, Turističkoj zajednici Grada u iznosu od 1.079.020,00 kn, političkim strankama u iznosu od 959.516,00 kn te prijenose sredstava neprofitnim organizacijama za financiranje projekata iz sredstava Europske unije u iznosu od 535.610,00 kn. Sredstva su korisnicima dodijeljena u skladu s programima javnih potreba, planiranim sredstvima u proračunu, na temelju ugovora o dodjeli donacije zaključenih nakon provedenog javnog natječaja te pojedinačnih zahtjeva korisnika. Korisnici sredstava dostavili su godišnja izvješća o utrošku dobivenih sredstava.

Kapitalne pomoći odnose se na sredstva prenesena trgovačkim društvima u vlasništvu Grada za podmirenje obveza po kreditima i financijskom najmu za izgradnju sportskih objekata u iznosu od 14.277.832,00 kn, komunalnom društvu za prijevoz putnika u suvlasništvu Grada za otplatu dijela kredita za nabavljene autobuse u iznosu od 3.074.011,00 kn te komunalnom društvu za održavanje čistoće u suvlasništvu Grada u iznosu od 50.482,00 kn.

Kapitalne donacije odnose se na donacije građanima, kućanstvima i Lučkoj upravi Rijeka za obnovu pročelja zgrada i palače unutar zaštićene urbanističke cjeline u iznosu od 1.078.693,00 kn i donacije vjerskim zajednicama za obnovu vjerskih objekata i drugoga u iznosu od 285.000,00 kn. Grad je s korisnicima sredstava zaključio ugovore o kapitalnoj donaciji, a sredstva su doznačena korisnicima nakon dostavljanja dokumentacije o izvedenim radovima (računi, zapisnici o primopredaji i drugo) kojima se potvrđuje opravdanost doznake sredstava za planirane namjene. Za dva korisnika kapitalnih donacija u 2022. obavljene su kontrole na licu mjesta o namjenskom i zakonitom korištenju sredstava.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni u iznosu od 90.610.640,00 kn odnose se na rashode za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini u iznosu od 57.482.465,00 kn, nabavu proizvedene dugotrajne imovine u iznosu od 28.518.336,00 kn, nabavu zemljišta u iznosu od 2.525.424,00 kn i licenci u iznosu od 2.084.415,00 kn. Prema Prijedlogu Izvješća o izvršenju Programa građenja, spomenuti Program je ostvaren u iznosu od 14.144.969,00 kn, što je 8.332.188,00 kn ili 37,1 % manje u odnosu na plan. Grad je ustrojio evidenciju komunalne infrastrukture, ali do konca 2023. u spomenutu evidenciju nije upisana sva komunalna infrastruktura. Prema pisanom obrazloženju Grada, evidencija komunalne infrastrukture kontinuirano se dopunjuje u skladu sa zakonski propisanim elementima, ali zbog obujma posla, evidentiranje se obavlja u fazama u skladu s planiranim proračunskim sredstvima.

Vrijednosno značajnija dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini odnose se na radove na rekonstrukciji objekta u okviru projekta Revitalizacija kompleksa Benčić u iznosu od 23.071.059,00 kn, na rekonstrukciji motornog broda u okviru projekta Turistička valorizacija u iznosu od 17.728.182,00 kn, na izgradnji komunalne infrastrukture u okviru projekta Poslovna zona Bodulovo u iznosu od 5.777.790,00 kn, na izgradnji postrojenja za odvojeno prikupljanje otpada u okviru projekta Izgradnja sortirnice u iznosu od 5.553.461,00 kn te rekonstrukciju i prenamjenu zgrade u okviru projekta Energana – Start Up inkubator u iznosu od 2.854.958,00 kn.

U okviru rashoda za nabavu proizvedene dugotrajne imovine vrijednosno značajniji rashodi odnose se na nabavu opreme u iznosu od 6.516.641,00 kn, izgradnju cesta u iznosu od 6.054.252,00 kn, isplatu sredstava Republici Hrvatskoj na temelju sporazuma o razvrgnuću suvlasničke zajednice na nekretninama (poslovni prostori) i stjecanje vlasništva poslovnih prostora u iznosu od 4.466.028,00 kn, nabavu prijevoznih sredstava u iznosu od 4.458.136,00 kn, izradu projektne dokumentacije, elaborata, imovinske i projektno-tehničke pripreme u iznosu od 3.351.599,00 kn te proširenje i izgradnju javne rasvjete u iznosu od 2.469.944,00 kn.

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 79.131.651,00 kn odnose se na izdatke za dionice i udjele u iznosu od 40.616.207,00 kn, izdatke za otplatu primljenih kredita i zajmova u iznosu od 36.333.004,00 kn te izdatke za dane zajmove i depozite u iznosu od 2.182.440,00 kn (prijenos sredstava na račune depozita za izvlaštenja u iznosu od 1.518.000,00 kn te dani zajmovi Agenciji za poticanu stanogradnju u vlasništvu Grada u iznosu od 664.440,00 kn).

Izdaci za dionice i udjele odnose se na dokapitalizaciju trgovačkog društva u suvlasništvu Grada za opskrbu plinom i toplinskom energijom, na temelju odluke Gradskog vijeća, uplatama u novcu u iznosu od 30.000.000,00 kn i kupnju poslovnog udjela od člana spomenutog trgovačkog društva u iznosu od 7.547,00 kn, a za navedene iznose povećan je udjel Grada u spomenutom društvu. Nadalje, odnose se na dokapitalizaciju trgovačkog društva u vlasništvu Grada putem sufinanciranja obveze za korporativne obveznice spomenutog društva, kredita i drugih obveza u iznosu od 9.608.660,00 kn te na dokapitalizaciju trgovačkog društva u suvlasništvu Grada (lokalna televizijska postaja) uplatom u novcu u iznosu od 1.000.000,00 kn. Za navedene novčane uplate povećani su udjeli Grada u spomenutim društvima.

Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova odnose se na otplate robnih zajmova u ukupnom iznosu od 24.931.784,00 kn (za ulaganja u prometnice 17.677.408,00 kn, sportske objekte 5.659.221,00 kn te nabavu dvije stambeno-poslovne zgrade 1.595.155,00 kn). Nadalje, odnose se na otplate kredita u ukupnom iznosu od 4.285.056,00 kn i beskamatnog zajma s osnove poreza i prireza na dohodak čije je plaćanje odgođeno i/ili je odobrena obročna otplata u iznosu od 7.116.164,00 kn.

Višak prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima za 2022. iznosi 91.863.544,00 kn. Iz prethodnih godina prenesen je manjak prihoda i primitaka u iznosu od 98.948.638,00 kn (višak prihoda i primitaka iz 2021. u iznosu od 40.801.964,00 kn te preneseni manjak prihoda i primitaka iz prethodnih godina u iznosu od 139.750.602,00 kn) te manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 7.085.094,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2022., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 8.629.944.356,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2022.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2022.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	7.225.515.266,00	7.257.732.431,00	100,4
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	4.979.644.628,00	5.008.973.257,00	100,6
1.2.	Građevinski objekti	1.897.752.516,00	1.849.211.559,00	97,4
1.3.	Postrojenja i oprema	18.713.636,00	17.986.530,00	96,1
1.4.	Prijevozna sredstva	614.671,00	431.142,00	70,1
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	285.013.501,00	338.107.824,00	118,6
1.6.	Druga nefinancijska imovina	43.776.314,00	43.022.119,00	98,3
2.	Financijska imovina	1.194.874.417,00	1.372.211.925,00	114,8
2.1.	Novčana sredstva	35.538.455,00	88.079.550,00	247,8
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	6.984.366,00	9.526.191,00	136,4
2.3.	Potraživanja za dane zajmove	13.816.647,00	13.777.617,00	99,7
2.4.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	999.165.787,00	1.105.852.123,00	110,7
2.5.	Potraživanja za prihode poslovanja	84.919.051,00	86.870.498,00	102,3
2.6.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	31.810.067,00	53.652.128,00	168,7
2.7.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	22.640.044,00	14.453.818,00	63,8
Ukupno imovina		8.420.389.683,00	8.629.944.356,00	102,5
3.	Obveze	454.662.170,00	395.183.021,00	86,9
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	150.325.286,00	107.955.327,00	71,8
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	16.541.351,00	12.990.480,00	78,5
3.3.	Obveze za kredite i zajmove	287.350.034,00	273.784.818,00	95,3
3.4.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja	445.499,00	452.396,00	101,5
4.	Vlastiti izvori	7.965.727.513,00	8.234.761.335,00	103,4
Ukupno obveze i vlastiti izvori		8.420.389.683,00	8.629.944.356,00	102,5
Izvanbilančni zapisi		1.538.740.232,00	1.911.696.620,00	124,2

Koncem 2022. nefinancijska imovina iskazana je u vrijednosti od 7.257.732.431,00 kn i u odnosu na stanje iskazano početkom godine veća je za 32.217.165,00 kn ili 0,4 %. Znatno je povećana vrijednost nefinancijske imovine u pripremi za 53.094.323,00 kn ili 18,6 % zbog ulaganja u razne projekte. Vrijednosno najznačajnija imovina u pripremi odnosi se na ulaganja u projekt Revitalizacija kompleksa Benčić u vrijednosti od 87.248.841,00 kn, projekt Turistička valorizacija (motorni brod i uređenje šetnice) u vrijednosti od 69.094.131,00 kn, Uređenje javnih površina i izgradnja infrastrukture Benčić u vrijednosti od 53.992.617,00 kn, projekt Izgradnje sortirnice u vrijednosti od 34.289.763,00 kn, projekt Poduzetnička zona Bodulovo u vrijednosti od 16.214.380,00 kn, projekt Tehnološko-edukacijski i poduzetnički inkubator u vrijednosti od 7.918.939,00 kn te izgradnja pristupa poslovno-stambenom kompleksu Krnjevo u vrijednosti od 7.747.437,00 kn.

U strukturi nefinancijske imovine vrijednosno najznačajnija je vrijednost zemljišta u iznosu od 5.008.973.257,00 kn ili 69,0 %.

Prema pomoćnim evidencijama, Grad je vlasnik 12 036 zemljišnih čestica površine 8 728 824 m². Građevinski objekti iskazani u vrijednosti od 1.849.211.559,00 kn odnose se na poslovne objekte u vrijednosti od 1.177.379.751,00 kn, ceste i ostale prometne objekte u vrijednosti od 368.778.404,00 kn, stambene objekte u vrijednosti od 163.437.462,00 kn te druge građevinske objekte u vrijednosti od 139.615.942,00 kn (oborinska kanalizacija, javna rasvjeta, komunalna oprema, energetski i komunikacijski vodovi i drugo).

Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici iznose 1.105.852.123,00 kn i veći su za 106.686.336,00 kn u odnosu na početno stanje. U 2022., između ostalog, povećani su udjeli u tri trgovačka društva u vlasništvu i suvlasništvu Grada uplatama u novcu i otkupom poslovnog udjela u iznosu od 40.616.047,00 kn te udjel u trgovačkom društvu u suvlasništvu Grada ulaganjem nekretnina u iznosu od 1.461.600,00 kn.

Koncem 2022. ukupna potraživanja, nakon ispravka vrijednosti, iskazana su u iznosu od 157.692.466,00 kn, a odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 86.870.498,00 kn, od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 53.652.128,00 kn, za dane zajmove u iznosu od 13.777.617,00 kn i druga potraživanja u iznosu od 3.392.223,00 kn (od zaposlenih, za više plaćene poreze i doprinose, dio naknade za uporabu cesta i drugo). Ispravak vrijednosti potraživanja koncem 2022. iznosi 122.178.275,00 kn.

Ukupna potraživanja prije ispravka vrijednosti koncem 2022. iznose 279.870.741,00 kn. Dospjela potraživanja za prihode poslovanja, od prodaje nefinancijske imovine i dane zajmove iznose 178.581.869,00 kn, a nedospjela 97.896.649,00 kn. Do konca 2023. naplaćena su dospjela potraživanja u iznosu od 25.708.114,00 kn ili 14,4 % ukupnih dospjelih potraživanja.

Koncem 2022. obveze iznose 395.183.021,00 kn i odnose se na obveze za rashode poslovanja u iznosu od 107.955.327,00 kn, primljene kredite i zajmove u iznosu od 273.784.818,00 kn, nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 12.990.480,00 kn te odgođeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja u iznosu od 452.396,00 kn. Dospjele su obveze u iznosu od 30.824.394,00 kn, a vrijednosno značajnije odnose se na obveze prema državnom proračunu za pripadajući dio sredstava od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu od 25.084.931,00 kn. Do konca prosinca 2023. podmirene su obveze u iznosu od 3.846.930,00 kn ili 12,5 % dospjelih obveza iz 2022.

Obveze za kredite i zajmove odnose se na robne zajmove iz prijašnjih godina za ulaganja u sportske objekte u iznosu od 75.746.490,00 kn i prometnice u iznosu od 17.677.410,00 kn te nabavu dvije stambeno-poslovne zgrade u iznosu od 10.882.661,00 kn i obveze za dugoročne kredite za kapitalne projekte u iznosu od 169.478.257,00 kn.

Izvanbilančni zapisi iskazani su u iznosu od 1.911.696.620,00 kn. Vrijednosno značajniji se odnose na suglasnosti dane za zaduživanje trgovačkim i komunalnim društvima u vlasništvu i suvlasništvu Grada te proračunskim korisnicima, kao i neiskorišteni dio primljenih kredita za financiranje raznih projekata u iznosu od 615.565.909,00 kn, primljene instrumente osiguranja plaćanja u iznosu od 587.189.351,00 kn, izdane instrumente osiguranja plaćanja u iznosu od 323.350.640,00 kn, naknadu za pravo građenja na temelju dva predugovora o osnivanju prava građenja na nekretninama na kojima je predviđena izgradnja podzemne javne garaže i poslovno-stambenih objekata i nekretninama na lokaciji Kantrida u ukupnom iznosu od 108.102.226,00 kn.

Nadalje, vrijednosno značajniji izvanbilančni zapisi odnose se na jamstva dana trgovačkim društvima u suvlasništvu Grada u iznosu od 70.127.575,00 kn (glavnica i kamate), sadašnju vrijednost imovine za koju su u tijeku aktivnosti rješavanja imovinskopravnih odnosa u iznosu od 46.377.975,00 kn (objekti predškolskog i školskog obrazovanja, zdravstva, socijalne skrbi, kulture, sporta i tehničke kulture i ostalih poslovnih zgrada te opreme), vrijednost sudskih postupaka kao potencijalna potraživanja (Grad je tužitelj) u iznosu od 39.396.111,00 kn i kao potencijalne obveze (Grad je tuženik) u iznosu od 36.544.885,00 kn.

U 2022. na temelju Odluke Gradskog vijeća i suglasnosti Ministarstva financija, trgovačkom društvu u suvlasništvu Grada dana je suglasnost na zaduženje i jamstvo za ispunjenje obveze u iznosu od 24.000.000,00 kn za sufinanciranje vlastite komponente projekta sufinanciranog iz sredstava Europske unije za obnovu sustava toplinarstva na području Grada. Također, u 2022., na temelju odluka Gradskog vijeća, dane su dvije suglasnosti za zaduživanje kod poslovnih banaka trgovačkim društvima u suvlasništvu Grada u ukupnom iznosu od 74.096.700,00 kn. Suglasnosti su dane za financiranje nabave opreme za gospodarenje komunalnim otpadom u iznosu od 64.796.700,00 kn i nabave novih autobusa u iznosu od 9.300.000,00 kn.

Projekti financirani u 2022.

Grad je u 2022. provodio 21 projekt koji se financiraju iz sredstava Europske unije, od kojih je Grad nositelj za osam projekata. Ukupna vrijednost projekata iznosi 355.291.053,00 kn (47.155.227,00 eura), a vrijednosno najznačajniji su projekt Revitalizacija kompleksa Benčić, Turistička valorizacija, Izgradnja sortirnice, Poduzetnička zona Bodulovo te projekt Energana – Start Up inkubator. Revizijom su obuhvaćeni projekti Revitalizacija kompleksa Benčić, Turistička valorizacija, Izgradnja sortirnice i Poduzetnička zona Bodulovo za koje su u 2022. ostvareni ukupni rashodi u iznosu od 54.712.298,00 kn.

– Revitalizacija kompleksa Benčić

Provođenje projekta Revitalizacija kompleksa Benčić počelo je pripremom projekta u 2017., a realizacija projekta je započela u srpnju 2018., kada je s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te Središnjom agencijom za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (dalje u tekstu: Agencija) zaključen ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte koji se financiraju iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova za financiranje projekta Revitalizacija kompleksa Benčić. Razdoblje provedbe je od srpnja 2018. do kolovoza 2020. Ukupna vrijednost projekta Revitalizacija kompleksa Benčić iznosi 162.123.325,00 kn. Prihvatljivi troškovi iznose 122.745.250,00 kn, od kojih se iz bespovratnih sredstava Europske unije financira 68.206.564,00 kn ili 55,6 % prihvatljivih troškova. Iz proračuna Grada financiraju se preostali prihvatljivi troškovi u iznosu od 54.538.686,00 kn i neprihvatljivih troškovi u iznosu od 39.378.075,00 kn odnosno ukupno 93.916.761,00 kn. Također, Grad financira i naknadno ostvarene rashode u provedbi spomenutog projekta.

Cilj projekta Revitalizacija kompleksa Benčić je u okviru bivšeg industrijskog kompleksa Rikard Benčić, rekonstrukcija Ciglenog objekta i njegova prenamjena u Dječju kuću te rekonstrukcija T-objekta i prenamjena u Gradsku knjižnicu Rijeka, a u cilju zadovoljavanja kulturnih i obrazovnih potreba stanovništva urbane aglomeracije Rijeka te privlačenje posjetitelja na navedenoj lokaciji.

Dodacima ugovoru o bespovratnim sredstvima produžen je rok provedbe projekta od kolovoza 2020. na konac 2023. i promijenjen je dio aktivnosti (spajanje pojedinih radova) u okviru projekta, a ukupno planirana vrijednost projekta nije mijenjana. Projekt je završen u prosincu 2023.

U razdoblju od 2019. do konca 2023. ostvareni su rashodi (projektna dokumentacija, radovi, nadzor i drugo) za navedeni projekt u iznosu od 175.717.063,00 kn (u 2022. u iznosu od 24.099.482,00 kn). Odnose se na rekonstrukciju T-objekta (građevinski i obrtnički radovi, elektroinstalacije, strojarski radovi, stručni nadzor, projektantski nadzor, projektna dokumentacija i drugo) u iznosu od 119.373.213,00 kn i rekonstrukciju Ciglenog objekta u iznosu od 56.343.850,00 kn. Od 2019. do konca 2023. za financiranje rashoda navedenog projekta ostvareni su ukupni prihodi u iznosu od 174.736.815,00 kn, a odnose se na primitke od zaduživanja u iznosu od 70.020.896,00 kn, bespovratna sredstva Europske unije u iznosu od 67.226.316,00 kn, pomoći od Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u iznosu od 8.000.000,00 kn te druge prihode Grada u iznosu od 29.489.603,00 kn. Za financiranje preostalog iznosa rashoda, u siječnju 2024. upućen je završni zahtjev za nadoknadu sredstava iz bespovratnih sredstava Europske unije u iznosu od 980.248,00 kn.

Za projekt Revitalizacija kompleksa Benčić planirani su ukupni rashodi u iznosu od 162.123.325,00 kn, a ostvareni su rashodi za spomenuti projekt u iznosu od 175.717.063,00 kn, što je 13.593.738,00 kn ili 8,4 % kn više od planiranih rashoda projekta. Dodacima ugovoru o izvođenju građevinskih radova na rekonstrukciji Ciglenog objekta povećavana je vrijednost ugovorenih radova zbog dodatnih radova (najvećim dijelom zbog izmjena glavnog i izvedbenog projekta) s 41.736.758,00 kn s porezom na dodanu vrijednost na 46.680.196,00 kn s porezom na dodanu vrijednost, što je 4.943.438,00 kn ili 11,8 % više te je produžen rok izvođenja radova s prosinca 2019. na konac veljače 2021. Za izvođenje radova na rekonstrukciji T-objekta zaključeno je jedanaest dodataka ugovoru kojima je povećana ugovorena vrijednost radova sa 68.487.392,00 kn s porezom na dodanu vrijednost na 101.028.165,00 kn s porezom na dodanu vrijednost, što je više za 32.540.773,00 kn ili 47,5 %. Povećanje vrijednosti radova odnosi se na izvođenja dodatnih radova koji nisu bili planirani početnim troškovnikom radova na rekonstrukciji, nego su bili planirani na drugim aktivnostima (radovima) u okviru spomenutog projekta, a dodacima Ugovoru o bespovratnim sredstvima odobreno je planiranje i izvršenje ovih radova u okviru radova na rekonstrukciji T-objekta. Također, na povećanje vrijednosti radova utjecala je izmjena projekta zbog dodatnih tehničkih zahtjeva, povećanje cijena građevinskog materijala i drugo. Zbog navedenoga i zbog kašnjenja u izvođenju radova na Uređenju javnih površina i izgradnje infrastrukture Benčić na istoj lokaciji (povezanih sa spomenutim projektom), produžen je rok izvođenja radova na rekonstrukciji T-objekta s ožujka 2021. na konac 2023. zbog čega je i produžen rok provedbe spomenutog projekta na konac 2023.

Grad je bio u obvezi financirati prihvatljive i neprihvatljive troškove projekta u iznosu od 93.916.761,00 kn, a do konca 2023. financirao je troškove spomenutog projekta iz proračuna i kreditnih sredstava u ukupnom iznosu od 99.510.499,00 kn, što je 5.593.738,00 kn ili 6,0 % više od početno planiranih troškova projekta. Osim bespovratnih sredstava iz Europske unije, prihoda iz proračuna Grada i od Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Grad je financirao navedeni projekt iz kreditnih sredstava. Zbog produžavanja roka izvođenja radova, kreditna sredstva nisu korištena u planiranim rokovima zbog čega je plaćena interkalarna kamata, što je povećalo iznos sredstava koje je Grad trebao osigurati u proračunu za financiranje spomenutog projekta.

Također, Grad je prethodnih godina utrošio vrijednosno značajna sredstva u projektnu dokumentaciju i pravo građenja u iznosu od 16.679.750,00 kn za pripremu izgradnje Gradske knjižnice na drugoj lokaciji, a od čega se odustalo u 2013.

Projekt Revitalizacija kompleksa Benčić završen je u prosincu 2023. Uporabna dozvola za Cigleni objekt prenamijenjen u Dječju kuću dobivena je u ožujku 2021., a za T-objekt prenamijenjen u Gradsku knjižnicu dobivena je u prosincu 2023. Strategijom razvoja Grada od 2014. do 2020., planirano je preseljenje Gradske knjižnice, na lokaciju bivšeg industrijskog kompleksa Rikard Benčić do konca 2020., a Gradska knjižnica preseljena je koncem 2023.

– Turistička valorizacija

Realizacija projekta Turistička valorizacija započela je u 2016. Grad je nositelj projekta, a partneri na projektu su Turistička zajednica Grada i Sveučilište u Rijeci. Navedeni projekt sastoji se od pet komponenti: projekt Palača Šećerane (dalje u tekstu: Palača Šećerane), Motorni brod i uređenje šetnice riječke industrijske baštine (nositelj komponente je Grad), istraživanje i edukacije temeljene na industrijskoj baštini (nositelj komponente je Sveučilište u Rijeci) te promocija i vidljivost integriranog razvojnog programa (nositelj komponente je Turistička zajednica Grada). U travnju 2017. s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije i Agencijom zaključen je ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za provedbu projekta Turistička valorizacija (dalje u tekstu: Ugovor o bespovratnim sredstvima). Prema navedenom Ugovoru, ukupna vrijednost projekta iznosi 81.339.442,00 kn, od čega su prihvatljivi troškovi 81.049.237,00 kn. Iz bespovratnih sredstava Europske unije financiraju se prihvatljivi troškovi u iznosu od 68.891.606,00 kn ili 85,0 %. Neprihvatljivi troškovi iznose 290.205,00 kn i financira ih Grad. Razliku između ukupnih prihvatljivih troškova i iznosa bespovratnih sredstava u iznosu od 12.157.631,00 kn u obvezi je osigurati Grad u iznosu od 11.777.894,00 kn te partneri na projektu u iznosu od 379.737,00 kn. Također, Grad i partneri u obvezi su osigurati sredstva za neprihvatljive troškove neovisno o trenutku nastanka. Razdoblje provedbe projekta je od lipnja 2017. do lipnja 2020. U razdoblju od 2020. do 2023. zaključena su tri dodatka Ugovoru o bespovratnim sredstvima, kojima su produžavani rokovi provedbe projekta s lipnja 2020. do konca 2023. U prosincu 2023. Grad je uputio zahtjev za zaključivanjem novog dodatka Ugovora radi produžetka završetka projekta do konca 2024. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2024.) dodatak Ugovoru nije zaključen.

Cilj projekta Turistička valorizacija je revitalizirati spomenute spomenike kulture u funkciji kulturno-turističkih sadržaja. Jedan od posebnih ciljeva projekta su prenamjena i revitalizacija reprezentativnih primjera industrijske baštine Palača Šećerane i Motorni brod te stvaranje novih prostornih kapaciteta za kulturu (muzej, znanstveno-edukacijski i volonterski centar u kulturi) i poduzetništvo (ugostiteljstvo, smještaj, trgovina, rekreacija i kreativna industrija) te povećanje broja posjetitelja muzeja i ostalih edukativnih, kulturnih, zabavnih i ugostiteljskih sadržaja, kao i povećanje turističke potrošnje. Planirani su novi kulturni i turistički sadržaji te broj posjetitelja (za Palaču Šećerane 67 750 posjetitelja godišnje i za Motorni brod 52 350) te zapošljavanje 68 osoba u turističkom sektoru i 47 osoba u drugim sektorima.

Rashodi za provedbu projekta Turistička valorizacija u razdoblju od 2016. do konca 2023. ostvareni su u iznosu od 144.291.954,00 kn.

Odnose se na rashode za izradu projektne dokumentacije te radove na rekonstrukciji i opremanju Motornog broda u iznosu od 76.001.020,00 kn, radove na rekonstrukciji i opremanju Palače Šećerane u iznosu od 65.839.469,00 kn, prijenose sredstava partnerima na projektu u iznosu od 1.723.755,00 kn (Sveučilištu u Rijeci za komponentu istraživanje i edukacije temeljene na industrijskoj baštini i Turističkoj zajednici Grada za komponentu promocija i vidljivost integriranog razvojnog programa) te uređenje šetnice riječke industrijske baštine u iznosu od 727.710,00 kn. Na rashode ostvarene u 2022. odnosi se 18.416.735,00 kn i u cijelosti se odnose na komponentu Motorni brod. Spomenuti rashodi financirani su iz bespovratnih sredstava Europske unije u iznosu od 66.783.226,00 kn, primitaka od zaduživanja u iznosu od 59.016.877,00 kn, proračuna Grada u iznosu od 17.240.351,00 kn te pomoći drugih proračuna u iznosu od 1.251.500,00 kn.

Za radove na rekonstrukciji Palače Šećerane, nakon provedenog postupka javne nabave, u ožujku 2018. s odabranim izvoditeljem zaključen je ugovor o izvođenju radova u vrijednosti od 44.475.824,00 kn s porezom na dodanu vrijednost uz rok završetka do konca 2019. Od rujna 2018. do siječnja 2021. zaključeno je devet dodataka ugovoru kojim je povećana vrijednost ugovorenih radova (zbog dodatnih radova koji nisu bili planirani projektom) za 10.144.434,00 kn ili 22,8 % više od ugovorene vrijednosti te ukupno ugovoreni radovi iznose 54.620.258,00 kn. Također, dodacima ugovoru produžavani su rokovi završetka radova do siječnja 2021. Radovi su izvedeni u iznosu od 54.620.258,00 kn. Komponenta Palača Šećerane završena je početkom 2021. Prema Ugovoru o bespovratnim sredstvima, planirana je vrijednost komponente Palača Šećerane u iznosu od 39.114.194,00 kn s porezom na dodanu vrijednost, od čega se na radove i opremanje odnosi 37.873.250,00 kn, troškove plaća djelatnika na projektu 790.944,00 kn te druge vanjske usluge 450.000,00 kn. Ukupni rashodi na gradnji i opremanju Palače Šećerane ostvareni su u iznosu od 65.839.469,00 kn, što je 26.725.275,00 kn ili 68,3 % više od vrijednosti utvrđene Studijom izvodljivosti i Ugovorom o bespovratnim sredstvima.

Rekonstrukcija i opremanje Palače Šećerane obuhvatila je prostor (kulturno dobro) od kojeg je dio dan na korištenje Muzeju Grada, a dio (285 m²) planiran je dati u koncesiju za komercijalne prostore. Koncem prosinca 2020. objavljen je javni natječaj za dodjelu tri koncesije za prostore knjižare i suvenirnice, *cafe* bara sa slastičarnicom te za turističku agenciju. U ožujku 2021. s trgovačkim društvom zaključen je ugovor o koncesiji za obavljanje djelatnosti prodaje knjiga i suvenira. Za preostala dva prostora nije dodijeljena koncesija, nego je Grad u 2021. i 2022. ponovio postupke za dodjelu koncesija, na koji opet nisu pristigle ponude i prostori nisu u upotrebi (prosinac 2023.). U razdoblju od studenoga 2020. do konca 2023. broj posjetitelja u Palači Šećerane bio je 53 119, a planirano je 67 750 posjetitelja godišnje. S obzirom na to da nisu realizirani zakupi dva prostora namijenjenih za obavljanje komercijalnih djelatnosti i time zapošljavanje novih radnika, nije ostvareno planirano zapošljavanje. Iz navedenog proizlazi da su do konca 2023. djelomično ostvareni ciljevi projekta za komponentu Palače Šećerane.

– Izgradnja sortirnice

Grad i osam jedinica lokalne samouprave u siječnju 2019. zaključili su Sporazum o provođenju projekta Izgradnja sortirnice, prema kojem osiguravaju sredstva za financiranje razlike između iznosa ukupno prihvatljivih rashoda projektnog prijedloga i iznosa bespovratnih sredstava iz Europske unije te za financiranje ukupnih neprihvatljivih troškova u okviru projekta. Grad je nositelj projekta, a spomenute jedinice lokalne samouprave partneri su na projektu. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost i Grad zaključili su u veljači 2020. ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekt Izgradnja sortirnice.

Cilj projekta je smanjenje količina otpada koji se odlaže na odlagalište putem odvojenog prikupljanja (60,0 % komunalnog otpada) koji treba ostvariti do konca 2022., a utvrđen je i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2022. Razdoblje provedbe projekta (izgradnje postrojenja sortirnice) je od 2020. do konca veljače 2022. Vrijednost projekta iznosi 37.301.045,00 kn, od čega su prihvatljivi troškovi 36.805.080,00 kn, a neprihvatljivi troškovi 495.965,00 kn. Iz bespovratnih sredstava Europske unije financiraju se prihvatljivi troškovi u iznosu od 31.284.318,00 kn ili 85,0 %, a Grad financira prihvatljive troškove u iznosu od 5.520.762,00 kn, od kojih iz dobivenih pomoći (bespovratnih sredstava) iz državnog proračuna (Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije) u iznosu od 2.760.381,00 kn, neprihvatljive troškove u iznosu od 495.965,00 kn te naknadno utvrđene neprihvatljive troškove. Prema spomenutom Ugovoru, Grad je nakon izgradnje i/ili opremanja postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada i ishođenja uporabne dozvole dužan provesti postupak odabira operatera postrojenja za sortiranje.

Projekt Izgradnja sortirnice završen je u ožujku 2022. i dobivena je uporabna dozvola. Od 2019. do konca 2022. ostvareni su ukupni rashodi za pripremu i provođenje projekta Izgradnja sortirnice u iznosu od 35.160.464,00 kn, od čega u 2022. u iznosu od 6.389.604,00 kn (803.270,00 kn odnosi se na prijenos sredstava partnerima na projektu). Vrijednosno najznačajniji rashodi odnose se na radove građenja i opremanja postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada u iznosu od 33.194.725,00 kn. Projekt Izgradnja sortirnice financiran je iz bespovratnih sredstava Europske unije u iznosu od 29.005.221,00 kn, proračuna Grada u iznosu od 3.715.458,00 kn te iz sredstava drugih proračuna (Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost i osam jedinica lokalne samouprave) u iznosu od 2.439.785,00 kn.

Cilj projekta Izgradnje sortirnice je smanjenje količina otpada koji se odlaže na odlagalište putem odvojenog prikupljanja (60,0 % komunalnog otpada) nije ostvaren do konca 2022. Odredbama članaka 6. i 10. Priloga II Ugovoru o bespovratnim sredstvima – Općih uvjeti koji se primjenjuju na projekte financirane iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova propisano je, između ostalog, da je Grad obvezan provesti ugovoreni projekt s pažnjom dobrog gospodarstvenika i transparentno te da su Grad i partneri (jedinice lokalne samouprave) obvezni koristiti imovinu nabavljenu u okviru projekta za potrebe projekta i ostvarivanje projektnih rezultata, uzimajući u obzir redovno korištenje i standardnu amortizaciju.

Od dobivanja uporabne dozvola za postrojenje za sortiranje otpada (ožujak 2022). do zaključenja ugovora za usluge upravljanja sortirnicom prošlo je više od dvije godine. U rujnu 2023. u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske objavljen je otvoreni postupak javne nabave velike vrijednosti za usluge upravljanja sortirnicom Mihačeva Draga, koji je u prosincu 2023. poništen odlukom Grada jer je pristigla jedna ponuda koja je bila nepravilna, neprihvatljiva i neprikladna. Do konca 2023. nije odabran upravitelj (operater) spomenute sortirnice. U ožujku 2024. ponovljen je postupak javne nabave usluga upravljanja sortirnicom. U srpnju 2024. zaključen je s odabranim ponuditeljem ugovor za usluge upravljanja sortirnicom (dalje u tekstu: upravitelj). Postrojenje za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada nije stavljeno u funkciju do konca kolovoza 2024.

– Poduzetnička zona Bodulovo

Projekt Poduzetnička zona Bodulovo započeo je u lipnju 2019. i okončan je u kolovozu 2022.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Agencija i Grad zaključili su u lipnju 2019. ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za financiranje projekta Poduzetnička zona Bodulovo u vrijednosti od 11.258.233,00 kn. Prihvatljivi troškovi iznose 10.382.442,00 kn, a neprihvatljivi troškovi 875.791,00 kn. Prihvatljivi troškovi financiraju se iz bespovratnih sredstava Europske unije u iznosu od 5.710.343,00 kn ili 55,0 % prihvatljivih troškova. Grad financira preostale prihvatljive troškove u iznosu od 4.672.099,00 kn, od kojih su sredstva Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u iznosu od 2.336.050,00 kn i proračuna Grada u iznosu od 2.336.049,00 kn. Grad financira i neprihvatljive troškove projekta u iznosu od 875.791,00 kn.

Cilj projekta Poduzetnička zona Bodulovo je proširenje sustava potpore malom i srednjem poduzetništvu u gradu Rijeci, uspostava funkcionalne i operativne Poduzetničke zone Bodulovo opremljene suvremenom osnovnom i dodatnom zajedničkom infrastrukturom koja će omogućiti povećanje konkurentnosti postojećih malih i srednjih poduzetnika, nove investicije i porast zapošljavanja. Razdoblje provedbe projekta je od listopada 2019. do 1. travnja 2022., a dodatkom ugovoru o bespovratnim sredstvima iz lipnja 2022., produžen je rok do 1. rujna 2022.

Provedba projekta Poduzetnička zona Bodulovo završena je u ugovorenom roku i koncem kolovoza 2022. dobivena je uporabna dozvola za izgrađenu komunalnu infrastrukturu. Agencija je u rujnu 2022. odobrila završno izvješće o provedbi projekta. Zapisnik o primopredaji radova sastavljen je u rujnu 2022. nakon čega je izvoditelj radova dostavio Gradu okončanu situaciju u iznosu od 796.470,00 kn. Prema pisanom obrazloženju Grada, ispostavljena okončana situacija bila je u većoj vrijednosti od ugovorenih radova, a prema obrazloženju izvoditelja veća je vrijednost radova zbog uvećanih troškova gradnje uslijed povećanja cijena građevinskih proizvoda i materijala, kao i cijena energenata. S obzirom na to da navedeni iznos nije bio u skladu s troškovnikom, Grad nije prihvatio okončanu situaciju te je krajem 2022. i tijekom 2023. angažirao pravnu osobu za provjeru ispravnosti obračuna razlike u cijeni. U tijeku spomenute provjere, izvoditelj radova je ispostavio novu okončanu situaciju u iznosu od 531.309,00 kn čiji je obračun potvrdila i spomenuta pravna osoba. Grad nije prihvatio ni novu okončanu situaciju, nego je pokrenuo postupak prikupljanja ponuda (travanj 2024.) od ovlaštenih sudskih vještaka građevinske struke, kako bi se obavila nova analiza troškova navedenih u okončanoj situaciji.

Od 2019. do konca 2022. (bez okončane situacije o izvedenim radovima) ostvareni su rashodi za provedbu projekta Poduzetnička zona Bodulovo u iznosu od 11.047.460,00 kn, od kojih su u 2022. ostvareni u iznosu od 5.806.477,00 kn. Spomenuti rashodi financirani su iz bespovratnih sredstava Europske unije u iznosu od 5.273.970,00 kn, pomoći Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u iznosu od 2.161.162,00 kn te iz proračuna Grada u iznosu od 3.612.328,00 kn. U skladu s ciljevima projekta Poduzetnička zona Bodulovo, u 2022. objavljeni su natječaji za prodaju građevinskih zemljišta za izgradnju građevina za obavljanje uslužne, zanatske, trgovačke i proizvodne djelatnosti koje nemaju nepovoljan utjecaje na okoliš. Nakon provedenih natječaja prodane su navedene građevinske čestice.

– Projekt Energana – Start Up inkubator

Projekt Energana – Start Up započeo je u prosincu 2020., kada je Grad s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te Agencijom zaključio ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekt Energana – Start Up inkubator. Vrijednost projekta iznosi 37.021.375,00 kn i svi su troškovi prihvatljivi.

Troškovi projekta financiraju se iz bespovratnih sredstava Europske unije u iznosu od 31.468.169,00 kn ili 85,0 % te iz proračunskih sredstava Grada u iznosu od 5.553.206,00 kn ili 15,0 %.

Ciljevi projekta su razviti urbanu poduzetničku infrastrukturu za potrebe inkubacije, razvoja i umrežavanja poduzetnika u ciljanim sektorima, osposobiti prvu generaciju krajnjih korisnika inkubatora te osigurati održivost budućeg poslovanja inkubatora. Razdoblje provedbe projekta je od travnja 2020. do srpnja 2023., a dodatkom ugovoru o bespovratnim sredstvima iz studenoga 2023. produžen je rok provedbe projekta do konca studenoga 2024.

Prema izvještaju Grada o statusu projekta, do konca 2022. izrađena je projektna dokumentacija za radove na rekonstrukciji i prenamjeni zgrade Energane u Inkubator za kreativne tehnologije i IT industriju, započelo se s radovima, ugovorene su usluge pripreme i provedbe aktivnosti vidljivosti i promocije projekta i usluge izrade projekta dizajna interijera te su provedene aktivnosti na predstavljanju projekta i budućih aktivnosti. Također, zaključen je s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije ugovor o sufinanciranju spomenutog projekta iz bespovratnih sredstava državnog proračuna (za financiranje projekata koji se financiraju iz sredstava Europske unije) u iznosu od 2.776.603,00 kn. Za financiranje projekta u rujnu 2022. zaključen je s poslovnom bankom ugovor o dugoročnom kreditu za financiranje projekta Energana – Start Up u iznosu od 12.700.000,00 kn.

Do konca 2022. ostvareni su rashodi za projekt Energana – Start Up inkubator u iznosu od 3.558.627,00 kn, od čega u 2022. u iznosu od 3.259.008,00 kn, a financirani su iz bespovratnih sredstava Europske unije u iznosu od 2.958.893,00 kn, sredstava zaduživanja u iznosu od 379.809,00 kn, viška prihoda od pomoći iz drugih proračuna u iznosu od 179.281,00 kn te iz proračuna Grada u iznosu od 40.644,00 kn. Koncem 2023. realizacija projekta je u tijeku.

Javna nabava

Grad je u siječnju 2022. donio Plan nabave za 2022., a tijekom godine pet izmjena i dopuna Plana nabave. Plan nabave, izmjene i dopune Plana te Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma za 2022. objavljeni su na mrežnim stranicama Grada i u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske. Također, na mrežnim stranicama Grada objavljeni su Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave iz 2017., Registar ugovora jednostavne nabave za 2022. te obavijest o nepostojanju sukoba interesa. Posljednjim izmjenama i dopunama Plana nabave iz prosinca 2022., nabava roba, radova i usluga planirana je u vrijednosti od 165.337.798,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, i to putem otvorenih postupaka javne nabave u vrijednosti od 143.380.357,00 kn te postupcima jednostavne nabave u vrijednosti od 21.957.441,00 kn.

Prema Statističkom izvješću o javnoj nabavi za 2022., otvorenim postupcima nabave nabavljene su robe i usluge te radovi u vrijednosti od 124.753.286,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Pregovaračkim postupkom bez prethodne objave nabavljeno je roba i usluga te radova u vrijednosti od 6.191.465,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Vrijednost jednostavne nabave iznosi 19.117.523,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, a odnosi se na robe u vrijednosti od 4.065.850,00 kn, usluge u vrijednosti od 10.095.301,00 kn te radove u vrijednosti od 4.956.372,00 kn.

Grad je u 2017. donio Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave, kojim je uređen postupak nabave roba i usluga procijenjene vrijednosti manje od 200.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost odnosno radova procijenjene vrijednosti manje od 500.000,00 kn. Postupci jednostavne nabave obuhvaćaju javno prikupljanje ponuda na temelju javno objavljenog poziva za prikupljanje ponuda, a provodi se za nabave robe i usluga čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 100.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost te za radove čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 200.000,00 kn; ograničeno prikupljanje ponuda u kojem naručitelj poziva najmanje tri gospodarska subjekta po vlastitom odabiru da dostave ponudu sukladno uvjetima i zahtjevima iz poziva na dostavu ponuda, a provodi se za nabavu robe i usluga čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn, a manja od 100.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost te za nabavu radova čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn, a manja od 200.000,00 kn te izravno ugovaranje u kojem naručitelj izdaje narudžbenicu ili sklapa ugovor s jednim gospodarskim subjektom, a provodi se za nabavu robe, usluga i radova čija je procijenjena vrijednost manja od 20.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Revizijom su obuhvaćena 22 otvorena postupka javne nabave ugovorene vrijednosti od 129.306.843,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost te 12 postupaka jednostavne nabave ugovorene vrijednosti od 2.232.073,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Javna nabava je provedena u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16 i 114/22), a jednostavna nabava u skladu s Pravilnikom o provedbi postupaka jednostavne nabave.

III. REVIZIJA ZA 2022.

Postupci revizije provedeni su od 6. srpnja 2023. do 19. rujna 2024.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:
- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošlih revizija
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem Grada.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o proračunu, članci 131. – 140. (Narodne novine 144/21)
2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20)
3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22)
4. Uputa o obavljanju popisa imovine i obveza (Ministarstvo financija, prosinac 2015., prosinac 2020. i prosinac 2021.).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o proračunu
2. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10, 120/13 i 1/20)
3. Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna (Narodne novine 24/13, 102/17, 1/20 i 147/20)
4. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi
5. Zakon o fiskalnoj odgovornosti
6. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
7. Pravilnik o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
8. Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 127/17 i 138/20)
9. Zakon o lokalnim porezima (Narodne novine 115/16 i 101/17)
10. Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 28/10)
11. Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 86/08, 61/11, 4/18 i 112/19)

12. Zakon o komunalnom gospodarstvu, članci 5., članci 33. – 50., 59., 62., 69., 73. i 76. – 102. (Narodne novine 68/18, 110/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 32/20)
13. Zakon o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora (Narodne novine 125/11, 64/15 i 112/18)
14. Zakon o procjeni vrijednosti nekretnina, članak 12. (Narodne novine 78/15)
15. Zakon o javnoj nabavi
16. Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17 i 144/20)
17. Zakon o pravu na pristup informacijama, članci 10. i 11.
18. Zakon o elektroničkim medijima (Narodne novine 111/21 i 114/22)
19. Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (Narodne novine 26/15 i 37/21)
20. Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, članak 391. (Narodne novine 91/96, 68/98, 137/99 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 22/00 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 – pročišćeni tekst i 94/17 – ispravak)
21. Pravilnik o postupanju pri provedbi Zakona o javnoj nabavi i provođenju postupaka jednostavne nabave (pročišćeni tekst iz siječnja 2022.)
22. Pravilnik o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 6/19)
23. Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave (ožujak 2017.)
24. Uputa o provođenju mjera naplate prihoda (rujan 2020.)
25. Uputa o priznavanju i računovodstvenom evidentiranju nefinancijske imovine u vlasništvu Grada (svibanj 2021.)
26. Zakon o Središnjem registru državne imovine (Narodne novine 112/18)
27. Zakon o Hrvatskom Crvenom križu, članak 30. (Narodne novine 71/10 i 136/20 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske)
28. Pravilnik o načinu i rokovima plaćanja sredstava iz prihoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za rad ustrojstvenih oblika Hrvatskog Crvenog križa (Narodne novine 18/11).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Grada. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz proračuna, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Grada.

Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije; djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi i primici, rashodi i izdaci, imovina, obveze i vlastiti izvori, projekti te javna nabava. Obavljeni su razgovori i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima. Provjerena je provedba naloga i preporuka iz prošle revizije koja je obavljena za 2018.

Nalaz za 2022.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi i primici, rashodi i izdaci, imovina, obveze i vlastiti izvori, projekti financirani u 2022. te javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2022. utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na sustav unutarnjih kontrola, računovodstveno poslovanje, potraživanja, rashode, projekte te upravljanje imovinom.

1. Sustav unutarnjih kontrola

1.1. Prema odredbama članaka 4. i 13. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, sustav unutarnjih kontrola je skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su: obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete, jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja. Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se radi osiguranja postupanja u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja. Odgovorna osoba institucije treba uspostaviti kontrole koje uključuju pisana pravila, procedure, postupke i druge mjere ili aktivnosti radi smanjenja rizika na prihvatljivu razinu, a u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva.

Donesena je većina unutarnjih akata koji su potrebni za poslovanje Grada. Međutim, u 2022. Grad se nije u potpunosti pridržavao odredbi Upute o provođenju mjera naplate prihoda Grada, Upute o priznavanju i računovodstvenom evidentiranju nefinancijske imovine u vlasništvu Grada te Naputka o načinu upravljanja i rukovođenja u upravnim tijelima Grada. Revizijom za 2022. utvrđeno je da Grad nije riješio stanja preplata potraživanja, nije u potpunosti poduzimao mjere naplate za sva dospjela potraživanja, pojedini putni nalozi ne sadrže sve propisane podatke i vjerodostojne isprave, za pojedinu nefinancijsku imovinu u pripremi nisu utvrđena stanja navedene imovine te nije donesena Strategija upravljanja imovinom. Grad vodi registar (popis) objekata javne namjene, stanova za nužni smještaj, poslovnih prostora i stambenih prostora te zasebno vodi popis zemljišta. Registar komunalne infrastrukture i financijske imovine nije ustrojen zbog čega evidencija o svim pojavnim oblicima državne imovine kojom Grad upravlja, raspolaže ili mu je dana na korištenje nije potpuna, odnosno ne sadrži sve podatke koji su temelj za unos podataka u Središnji registar državne imovine. Odredbama Zakona o Središnjem registru državne imovine, pod pojmom državne imovine podrazumijeva se sva nefinancijska i financijska imovina države, i to između ostale imovine i imovina jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave. Obveznici dostave i unosa podataka u Središnji registar državne imovine su, između ostalog, jedinice lokalne samouprave koje su dužne voditi evidenciju o pojavnim oblicima državne imovine kojom upravljaju, raspolažu ili im je dana na korištenje neovisno o nositelju vlasničkih prava te imovine.

Grad je obvezan provoditi samoprocjenu rada i kontrola, između ostalog, popunjavanjem Upitnika o fiskalnoj odgovornosti.

Na temelju popunjenog Upitnika o fiskalnoj odgovornosti za 2022., gradonačelnik je sastavio Izjavu o fiskalnoj odgovornosti (1.b). Uz Izjavu, priložen je Upitnik o fiskalnoj odgovornosti za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022., Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima za 2022., Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti u 2023. te Mišljenje unutarnje revizije o sustavu unutarnjih kontrola za područja koja su bila revidirana u 2022. Prema navedenoj Izjavi, uočene su nepravilnosti koje se odnose na sljedeća područja: Izvršavanje proračuna (nisu poduzimane sve potrebne mjere za potpunu naplatu prihoda i primitaka, nije donesen akt kojim su uređena mjerila i način korištenja vlastitih prihoda proračunskih korisnika te se pravomoćne presude nisu izvršavale bez postupka prisilne naplate); Računovodstvo (ulaganja u dugotrajnu imovinu ne prenose se u glavnoj knjizi s računa imovine u pripremi na račune imovine u upotrebi odmah po završetku ulaganja, a djelomično je dan odgovor na pitanje koje se odnosi na usklađivanje podataka s dužnicima o potraživanjima na datum 31. listopada); Upravljanje imovinom (na većinu pitanja iz područja Upravljanja imovinom dani su negativni odgovori). Djelomično je dan odgovor na pitanje je li utvrđena namjena nekretnina s kojima se upravlja i raspolaže. Na sva druga pitanja u Upitniku dan je potvrdan odgovor. Prema planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti planirani su rokovi za otklanjanje slabosti i nepravilnosti od lipnja do prosinca 2023., ovisno o vrsti nepravilnosti. U lipnju 2023. donesen je Pravilnik o mjerilima i načinu korištenja vlastitih prihoda i nenamjenskih donacija proračunskih korisnika Grada, dok po drugim nepravilnostima i propustima nije postupljeno. U Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti u 2023. planirane su iste aktivnosti za područje Izvršavanja proračuna, Računovodstva te Upravljanja imovinom kao i prethodne godine, koje prema Izvješću o otklonjenim slabostima i nepravilnostima nisu ispravljene. Također, i u Upitniku o fiskalnoj odgovornosti za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. uočene su nepravilnosti u spomenutim područjima.

Tijekom obavljanja revizije utvrđeno je da kod korištenja službenog automobila za prijevoz više zaposlenika koji idu na isti službeni put, zaposlenici koji nisu bili vozači službenog vozila, u putni nalog nisu upisali ime vozača koji je zadužen za službeni automobil i da uz pojedine putne naloge nisu priloženi računi troškova prijevoza i smještaja niti su iskazani na putnom nalogu kao trošak službenog puta. Također, na ulaznim računima koji su plaćeni za troškove prijevoza i smještaja na službenom putu nema poveznice s putnim nalogom za službeno putovanje na kojem su rashodi ostvareni i obračuni putnih naloga nisu ovjereni potpisom likvidatora.

Nepravilnosti i propusti navedeni u Upitniku o fiskalnoj odgovornosti te utvrđeni revizijom, koji se odnose na računovodstveno poslovanje, potraživanja, rashode i izdatke, projekte i upravljanje imovinom, ukazuju na to da nisu u potpunosti uspostavljene odgovarajuće kontrole čijom bi se primjenom navedene nepravilnosti i propusti sveli na minimum te je više pozornosti potrebno posvetiti uspostavljanju i praćenju sustava unutarnjih kontrola.

Državni ured za reviziju preporučuje primjenjivati donesene unutarnje akte u cilju uspostave učinkovitog sustava unutarnjih kontrola i pridržavati se rokova utvrđenih u planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti u područjima u kojima su nepravilnosti utvrđene.

– Upravljanje rizicima

Prema odredbi članka 12. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, odgovorna osoba institucije treba uspostaviti upravljanje rizicima kao cjelovit proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika u odnosu na poslovne ciljeve te poduzimanja potrebnih mjera radi smanjenja rizika. Prema odredbi članka 4. Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, okvir za razvoj sustava unutarnjih kontrola sadrži razradu pet međusobno povezanih komponenti unutarnjih kontrola, koje se temelje na Međunarodnom okviru za unutarnju kontrolu: kontrolno okruženje, upravljanje rizicima, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacija, praćenje i procjena. Prema Okviru za razvoj sustava unutarnjih kontrola, koji je prilog 1 navedenog Pravilnika, točke 2.1. Upravljanje rizicima, ključni zahtjevi u vezi s upravljanjem rizicima odnose se na utvrđivanje rizika za strateške, programske i operativne ciljeve, procjenjivanje vjerojatnosti nastanka i učinka rizika, utvrđivanje mjera za postupanje po utvrđenim rizicima i odgovorne osobe za njihovu realizaciju, dokumentiranje rizika u registru rizika te na uspostavu sustava izvještavanja o utvrđenim rizicima i realizaciji mjera za njihovo smanjenje. Odredbom članka 7. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, utvrđeno je da je odgovorna osoba institucije odgovorna za razvoj učinkovitog i djelotvornog sustava unutarnjih kontrola unutar institucije, na način da osigura, između ostalog, upravljanje najznačajnijim rizicima koji mogu ugroziti ostvarenje ciljeva sadržanih u strateškim i drugim planovima.

Grad je donio Strategiju upravljanja rizicima, a nije uspostavio registar najznačajnijih rizika. Smjernicama za upravljanje rizicima u poslovanju institucija javnog sektora određeno je, između ostalog, da su gradovi obvezni ustrojiti registar rizika u kojem mogu imati sadržane i informacije o rizicima za institucije iz nadležnosti, osobito za institucije iz nadležnosti koje su manje u smislu financijskih sredstava kojima raspolažu i broja zaposlenih. Registri rizika ažuriraju se po potrebi, a najmanje jednom godišnje, u okviru redovnog godišnjeg ciklusa upravljanja rizicima te u cilju praćenja provedbe planiranih mjera za ublažavanje rizika.

Državni ured za reviziju nalaže uspostaviti registar najznačajnijih rizika u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru i Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru.

1.2. U vezi sa sustavom unutarnjih kontrola, Grad se očitovao na dio koji se odnosi na uspostavu registra rizika te navodi da je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru iz 2019. izmijenjen članak 7. točka e kojim je utvrđeno da je odgovorna osoba institucije odgovorna za razvoj učinkovitog i djelotvornog sustava unutarnjih kontrola unutar institucije na način da osigura upravljanje najznačajnijim rizicima koji mogu ugroziti ostvarenje ciljeva sadržanih u strateškim i drugim planovima. Nadalje, navodi da je pitanjem broj 66. sadržanim u Upitniku o fiskalnoj odgovornosti, sustav dokumentiranja podataka o rizicima propisan samo za državnu razinu. Također, navodi da je integracija upravljanja rizicima u poslovanje institucija i do sada bila obveza, međutim u praksi su se pokazale određene poteškoće u njegovoj primjeni. Naglašena je veza između rizika i ciljeva sadržanih u strateškim i drugim planskim dokumentima, a prestankom obveze izrade zasebne strategije upravljanja rizicima, ključni rizici ulaze u kontekst upravljanja poslovanjem i prestaju biti kategorija koja se razmatra izolirano.

Navodi se da se Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola iz 2019. utvrđuje odgovornost odgovorne osobe institucije koja treba osigurati upravljanje najznačajnijim rizicima koji mogu utjecati na ostvarenje ciljeva sadržanih u strateškim i drugim planovima čime se naglašava veza između rizika i ciljeva sadržanih u planskim dokumentima. Grad obrazlaže da s obzirom na to da dosadašnja praksa izrade zasebnih strategija upravljanja rizicima nije polučila željeni utjecaj na uspješnost u ostvarenju ciljeva, prestaje obveza donošenja zasebne strategije upravljanja rizicima, a najznačajniji rizici ulaze u kontekst upravljanja poslovanjem i prestaju biti kategorija koja se razmatra izolirano. Nadalje, navodi se da je izrada novih smjernica Ministarstva financija o upravljanju rizicima u tijeku (sadašnje smjernice su iz svibnja 2017.) te s obzirom na izmjenu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru iz 2019. ne zna se koji će zahtjevi biti postavljeni jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u smislu dokumentiranja i formaliziranja upravljanja rizicima.

1.3. Upravljanje rizicima utvrđeno je Zakonom o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru. Odredbom članka 12. spomenutog Zakona, utvrđeno je kako odgovorna osoba institucije treba uspostaviti upravljanje rizicima kao cjelovit proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika u odnosu na poslovne ciljeve te poduzimanja potrebnih mjera radi smanjenja rizika. Nadalje, odredbama članka 7. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, utvrđeno je da je odgovorna osoba institucije odgovorna za razvoj učinkovitog i djelotvornog sustava unutarnjih kontrola unutar institucije, na način da osigura, između ostalog, upravljanje najznačajnijim rizicima koji mogu ugroziti ostvarenje ciljeva sadržanih u strateškim i drugim planovima. Prema Okviru za razvoj sustava unutarnjih kontrola, koji je prilog 1 Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, točke 2.1. Upravljanje rizicima, ključni zahtjevi u vezi s upravljanjem rizicima odnose se na utvrđivanje rizika za strateške, programske i operativne ciljeve, procjenjivanje vjerojatnosti nastanka i učinka rizika, utvrđivanje mjera za postupanje po utvrđenim rizicima i odgovorne osobe za njihovu realizaciju, dokumentiranje rizika u registru rizika te na uspostavu sustava izvještavanja o utvrđenim rizicima i realizaciji mjera za njihovo smanjenje. Također, Smjernicama za upravljanje rizicima u poslovanju institucija javnog sektora iz 2017. koje se primjenjuju dok Ministarstvo financija ne donese nove, određeno je, između ostalog, da su gradovi obvezni ustrojiti registar rizika u kojem mogu imati sadržane i informacije o rizicima za institucije iz nadležnosti, osobito za institucije iz nadležnosti koje su manje u smislu financijskih sredstava kojima raspolažu i broja zaposlenih. Registri rizika ažuriraju se po potrebi, a najmanje jednom godišnje, u okviru redovnog godišnjeg ciklusa upravljanja rizicima te u cilju praćenja provedbe planiranih mjera za ublažavanje rizika. Upravljanje rizicima jedan je od glavnih temelja svakog upravljanja poslovnim sustavima, a svodi se na pronalaženje razumnog odnosa između različitih aspekata opasnosti, mogućih posljedica i mjera, u odnosu na poslovne aktivnosti, kojima se rizici svode na razumnu razinu. U poslovnom sustavu nije moguće identificirati i otkloniti sve potencijalne rizike, međutim iznimno je bitno neprihvatljive rizike svesti na prihvatljivu razinu. Stoga, implementacijom procesa upravljanja rizicima u postupke planiranja i upravljanja poslovnim aktivnostima poboljšat će se kvaliteta i učinkovitost odlučivanja, predviđanje i optimiziranje raspoloživih resursa te njihovo svrhovito korištenje. Isto tako, Grad je u lipnju 2017. donio Strategiju upravljanja rizicima u kojoj je, između ostalog, utvrđena metodologija koja podrazumijeva dokumentiranje, informacije o rizicima, njihovoj vrsti, vjerojatnosti nastanka i procjeni učinaka, ustrojavanju registara rizika, uvođenju sustava izvješćivanja o rizicima te imenovanju odgovornih osoba za praćenje rizika.

Proces upravljanja rizicima obuhvaća aktivnosti utvrđivanja rizika, procjene rizika (mjerenje vjerojatnosti i učinka rizika te njihovo rangiranje), određivanje aktivnosti za postupanje po rizicima te uspostavu sustava za praćenje i izvješćivanje o najznačajnijim rizicima.

Slijedom navedenog, Grad je bio u obvezi ustrojiti registar najznačajnijih rizika te Državni ured za reviziju ostaje pri danom nalogu da se uspostavi registar najznačajnijih rizika povezanih sa strateškim i drugim planovima u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru i Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru.

2. Računovodstveno poslovanje

2.1. Grad je obvezan voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Utvrđene nepravilnosti odnose se na evidentiranje poslovnih događaja te izvanbilančne zapise.

– Evidentiranje poslovnih događaja

Koncem 2022. u glavnoj knjizi su evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana potraživanja (nakon ispravka vrijednosti) u iznosu od 157.692.466,00 kn. Na pojedinim računima potraživanja evidentirane su preplate potraživanja od pojedinih kupaca (najvećim dijelom jer su evidentirana plaćanja, a nisu evidentirana potraživanja odnosno zaduženja kupaca) u iznosu od 4.168.449,00 kn. Zbog navedenog, koncem 2022. su u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima ukupna potraživanja i obračunani prihodi poslovanja manje evidentirani i iskazani za 4.168.449,00 kn. Odredbama članka 24. Upute o provođenju mjera naplate prihoda Grada, propisano je da su nadležni odjeli u suradnji sa Službom analitičkog knjigovodstva, dužni bez odgode riješiti potražna salda na kontima financijske imovine, proizašla iz njihovog djelokruga rada te Službi analitičkog knjigovodstva pravovremeno dostaviti odgovarajuću dokumentaciju izlaznog zaduženja i naloge za knjiženje ili gradonačelniku uputiti prijedlog zaključka o odgovarajućem rješenju potražnih salda. Popisom imovine i obveza nije popisan iznos potražnih salda na računima financijske imovine. Nadalje, prema zaključku gradonačelnika iz veljače 2023. o usvajanju Izvještaja o izvršenom popisu imovine i obveza na dan 31. prosinca 2022., zadužena su sva upravna tijela Grada da do konca ožujka 2023. riješe potražna salda na računima financijske imovine, proizašla iz njihovog djelokruga rada te da dostave naloge o knjiženju ili da posebnim prijedlogom zaključka predlože drugo odgovarajuće rješenje. Do konca ožujka 2023. nisu riješena potražna stanja na računima financijske imovine.

Prema odredbama članaka 3. i 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se, između ostalog, na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti i pouzdanosti, a proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti aktivnosti kako bi se riješila potražna salda na računima financijske imovine u cilju točnog iskazivanja podataka o potraživanjima, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Upute o provođenju mjera naplate prihoda Grada.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2022. vrijednost dugotrajne nefinancijske imovine u pripremi evidentirana je i iskazana u iznosu od 338.107.824,00 kn. Odnosi se na ulaganja u građevinske objekte u vrijednosti od 253.454.407,00 kn, projektnu dokumentaciju u vrijednosti od 67.602.078,00 kn i opremu u vrijednosti od 17.051.339,00 kn.

Ulaganja u objekte i opremu zajedno s projektnom dokumentacijom i projektima u vrijednosti od 96.136.606,00 kn (vrijednosno značajnija su ulaganja na Uređenju javnih površina i izgradnji infrastrukture Benčić 1. faza u iznosu od 53.992.617,00 kn) evidentirana su u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima na računima imovine u pripremi, ali nisu knjigovodstveno prenesena u uporabu odnosno nisu evidentirana u okviru dugotrajne imovine u uporabi te nije obračunan i evidentiran ispravak vrijednosti imovine. iako su ulaganja u objekte i nabavu opreme završena i koriste se. Pojedini gradski upravni odjeli, za nefinancijsku imovinu u pripremi u vrijednosti od 23.843.080,00 kn, nisu dostavili odjelu gradske uprave za financije obrazloženja statusa (stanja) nefinancijske imovine u pripremi odnosno podatke o planiranom vremenu završetka investicije i osiguranim izvorima financiranja, što su bili u obvezi prema Uputi o priznavanju i računovodstvenom evidentiranju nefinancijske imovine u vlasništvu Grada, a u svrhu točnog izvještavanja o stanju imovine u financijskim izvještajima. Također, ni u popisu imovine i obveza na 31. prosinca 2022. spomenuti statusi nefinancijske imovine u pripremi nisu obrazloženi.

Odredbom članka 28. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi sadrži ulaganja u tijeku izrade ili nabave proizvedene dugotrajne imovine. Zbog navedenog je nakon završetka gradnje i stavljanja u uporabu imovinu potrebno evidentirati na propisanim računima Računskog plana te obaviti ispravak vrijednosti navedene imovine. Potrebno je utvrditi za koju imovinu u pripremi postoji odgovarajuća dokumentacija (zapisnici o primopredaji, uporabne dozvole i drugo) na temelju koje bi se navedena imovina stavila u uporabu te vezano za projektnu dokumentaciju, utvrditi koja se projektna dokumentacija može koristiti za ulaganja (investicije) u budućim razdobljima. Nadalje, odredbama članka 21. Upute o priznavanju i računovodstvenom evidentiranju nefinancijske imovine u vlasništvu Grada propisano je, između ostalog, da odjel gradske uprave za financije, u svrhu usklađivanja stanja imovine iskazanog u poslovnim knjigama sa stvarnim stanjem, dostavlja nadležnim upravnim tijelima popis ulaganja iskazanih na računima imovine u pripremi u glavnoj knjizi Grada, najmanje dva puta godišnje (na 31. svibnja i u rokovima zadanim u postupku provedbe godišnjeg popisa). Nadležno upravno tijelo utvrđuje stvarni status imovine u pripremi i o tome se pisano očituje odjelu gradske uprave za financije u svrhu ispravnog knjigovodstvenog evidentiranja i realnog financijskog izvještavanja o stanju imovine u bilanci.

Ministarstvo financija je u 2015. donijelo Uputu o obavljanju popisa imovine i obveza, kojom je uređena metodologija obavljanja popisa imovine i obveza, dokumenti, postupci i procedure svih faza provedbe popisa imovine i obveza. Obveznici primjene Upute su i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Spomenutom Uputom je, između ostalog, određeno da u posebne popisne liste treba, između ostalog, popisati investicije u tijeku, provjeriti i procijeniti stupanj dovršenosti i predvidjeti rok završetka ili predložiti drukčiji način rješavanja, a dugotrajnu nematerijalnu imovinu za koju se popisom utvrdi neopravdanost zadržavanja u poslovnim knjigama te od koje se u budućnosti ne očekuje ekonomska korist, predložiti za rashodovanje odnosno otpis.

Državni ured za reviziju nalaže nakon završetka ulaganja u projekte i nabavu opreme i njihovog stavljanja u uporabu evidentirati imovinu na propisanim računima Računskog plana i obavljati ispravak vrijednosti imovine u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Nadalje, nalaže u cilju ispravnog knjigovodstvenog evidentiranja i realnog financijskog izvještavanja o stanju imovine u bilanci, zatražiti od nadležnih upravnih tijela pisana očitovanja o statusu nefinancijske imovine u pripremi u skladu s Uputom o priznavanju i računovodstvenom evidentiranju nefinancijske imovine u vlasništvu Grada. Također, nalaže u popisu nefinancijske imovine u pripremi, za investicije u tijeku provjeriti i procijeniti stupanj dovršenosti i predvidjeti rok završetka ili predložiti drukčiji način rješavanja, a za dugotrajnu nematerijalnu imovinu utvrditi opravdanost zadržavanja u poslovnim knjigama u skladu s Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza.

– Izvanbilančni zapisi

Koncem 2022. izvanbilančni zapisi su u poslovnim knjigama evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani u iznosu od 1.911.696.620,00 kn. U okviru računa izvanbilančnih zapisa u poslovnim knjigama su evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani primljeni instrumenti osiguranja plaćanja u iznosu od 587.189.351,00 kn, sudski sporovi (potencijalna imovina) u kojima je Grad tužitelj u iznosu od 39.396.111,00 kn te potencijalna obveza za sudske sporove (Grad je tuženik) u iznosu od 36.544.885,00 kn. U okviru navedenih izvanbilančnih zapisa u poslovnim knjigama nije evidentiran i u financijskim izvještajima iskazan sudski spor (Grad tužitelj) iz 2021. s pravnom osobom za naplatu razlike između zakupnine i podzakupnine (zakupnik je dao u podzakup poslovni prostor po višim cijenama od ugovorene zakupnine) u iznosu od 5.008.524,00 kn, sudski spor s fizičkom osobom u kojem je Grad tuženik (postupak ovrhe po rješenju o ovrsi Općinskog suda u Rijeci iz 2021.) za naplatu penala radi otklanjanja uzroka štetnih misija na nekretnini Grada u vrijednosti od 2.164.000,00 kn te primljena bankarska garancija u studenome 2021. (za uredno ispunjenje obveza iz okvirnog sporazuma za nabavu usluga čuvanja imovine) u iznosu od 112.843,00 kn. Spomenute potencijalne obveze po sudskim sporovima i primljeni instrument osiguranja plaćanja nisu sadržani ni u Bilješkama uz Bilancu. Prema odredbi članka 15. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, obvezne Bilješke uz Bilancu su, između ostalog, popis ugovornih odnosa i slično koji uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke i slično) i popis sudskih sporova u tijeku.

Nadalje, koncem 2022. u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima u izvanbilančnim zapisima su evidentirana i iskazana potraživanja za tekuće i kapitalne pomoći u iznosu od 16.045.801,00 kn, a vrijednosno značajnija odnose se na potraživanja od Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, Hrvatskim cestama i Ministarstvu kulture i medija za kapitalne projekte. Prema obrazloženju odgovorne osobe Grada, radi se o potraživanjima koja su evidentirana kao informacija radi lakšeg praćenja.

Navedena potraživanja su prema ugovorima naplaćena prethodnih godina (2010. do 2017.), ali nisu isknjižena iz poslovnih knjiga.

Također, u okviru izvanbilančnih zapisa evidentirana je vrijednost dijela projektne dokumentacije za izgradnju zgrade Gradske knjižnice (na bivšoj lokaciji, od čije izgradnje se odustalo) koju je Grad platio prethodnih godina u iznosu od 8.101.955,00 kn. Do konca travnja 2021. navedena dokumentacija bila je evidentirana na računima imovine, a u svibnju 2021. gradonačelnik je dao nalog da se navedena projektna dokumentacija evidentira izvanbilančno jer se izgradnja zgrade Gradske knjižnice realizira na drugoj lokaciji. Grad je za navedenu projektnu dokumentaciju trebao utvrditi je li upotrebljiva za druga ulaganja te je u skladu s navedenim evidentirati u poslovnim knjigama ili isknjižiti.

Prema odredbama članaka 3. i 85. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se, između ostalog, na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti i pouzdanosti. Nadalje, izvanbilančni zapisi sadrže stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije, i to: tuđa imovina dobivena na korištenje, dana jamstva, dana kreditna pisma, instrumenti osiguranja plaćanja, potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku i ostali izvanbilančni zapisi. Evidentiranje potencijalnih obveza po sudskim postupcima i instrumenata osiguranja na računima izvanbilančnih zapisa osigurava praćenje poslovnih promjena koje nemaju izravan utjecaj na bilančnu poziciju, a u budućnosti mogu poprimiti obilježje koje može utjecati na poziciju bilance.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati u okviru izvanbilančnih zapisa potencijalne obveze po sudskim sporovima u tijeku i primljene bankovne garancije te iz poslovnih knjiga isknjižiti naplaćena potraživanja za tekuće i kapitalne pomoći, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Također, nalaže za projektnu dokumentaciju za izgradnju zgrade Gradske knjižnice na bivšoj lokaciji utvrditi je li upotrebljiva za druga ulaganja te je u skladu s navedenim evidentirati u poslovnim knjigama ili isknjižiti u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Nadalje, nalaže sastaviti Bilješke uz financijske izvještaje s potpunim podacima o primljenim instrumentima osiguranja plaćanja i potencijalnim obvezama po osnovi sudskih sporova u tijeku u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

2.2. *U vezi s preplatama potraživanja od pojedinih kupaca, Grad obrazlaže da dio potražnih salda na računima potraživanja (preplata), u najvećem dijelu dolazi zbog ostvarenih uplata prije dostave dokumenata zaduženja na knjiženje od strane nadležnog upravnog tijela, zatim zbog naknadno izdanih odobrenja po već naplaćenim zaduženjima i u manjem broju slučajeva zbog uplata pojedinih dužnika unaprijed za cijelu godinu i pogrešnih uplata. Nadalje, navodi da Upravni odjel za financije kontinuirano poduzima aktivnosti kako bi se riješila potražna salda na računima potraživanja, komunikacijom s nadležnim upravnim tijelima i kupcima. Po zaprimanju izvoda banke uplate se knjigovodstveno evidentiraju u glavnoj knjizi i u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji kupaca i ukoliko nastaje preplata na kartici dužnika, pozivaju se nadležna upravna tijela da dostave odgovarajuću dokumentaciju izlaznog zaduženja (račun, nalog za knjiženje) kako bi se preplata zatvorila.*

U vezi s evidentiranjem i iskazivanjem dugotrajne nefinancijske imovine u pripremi, Grad navodi da Upravni odjel za financije, imovinu u pripremi koja je stavljena u uporabu evidentira na propisanim računima imovine u uporabi na temelju dostavljenog naloga s priloženom odgovarajućom dokumentacijom od strane nadležnog upravnog tijela. Nadalje, navodi da u skladu s odredbama članka 21. Upute o priznavanju i računovodstvenom evidentiranju nefinancijske imovine u vlasništvu Grada, a u svrhu usklađivanja stanja imovine iskazanog u poslovnim knjigama sa stvarnim stanjem, Upravni odjel za financije najmanje dva puta godišnje dostavlja nadležnim upravnim tijelima popis ulaganja iskazanih na računima imovine u pripremi u glavnoj knjizi Grada kako bi nadležno upravno tijelo utvrdilo stvarni status imovine u pripremi i o tome se pisano očitovalo u svrhu ispravnog knjigovodstvenog evidentiranja i realnog financijskog izvještavanja o stanju imovine u bilanci. Također, navodi da Upravni odjel za financije koncem godine šalje Obavijest o rokovima za dostavu financijske dokumentacije za knjiženje u kojoj, između ostalog, poziva nadležne upravne odjele da utvrde status imovine u pripremi i dostave odgovarajuću dokumentaciju ili informaciju.

U vezi s evidentiranjem i iskazivanjem u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima potencijalnih obveza po sudskim sporovima u tijeku i primljene bankovne garancije u okviru izvanbilančnih zapisa, Grad navodi da je sudski spor sa spomenutim trgovačkim društvom evidentiran izvanbilančno kao potencijalna obveza i sadržan je u Dodatku 2 uz Bilješke uz financijske izvještaje gdje je Grad tuženik jer je 2021. sudski spor u kojem je Grad tužitelj spojen sa sudskim sporom gdje je Grad tuženik. Također, vezano za sudski spor radi otklanjanja uzroka štetnih emisija, navodi da su sredstva bila planirana u Proračunu za 2022., ali s obzirom na to da je rješenjem Općinskog suda u Rijeci, Stalne službe u Delnicama, poslovni broj Ovr-497/2121-9 od 9. lipnja 2022. prijedlog za ovrhu radi naplate odbijen kao neosnovan, obveza po navedenom sudskom sporu nije evidentirana u okviru izvanbilančnih zapisa. Nadalje, Grad navodi da Upravni odjel za financije u poslovnim knjigama evidentira i u financijskim izvještajima iskazuje u okviru izvanbilančnih zapisa potencijalne obveze po sudskim sporovima u tijeku i primljene instrumente osiguranja plaćanja na temelju dostavljene ovjerene dokumentacije od strane nadležnih upravnih tijela. Spomenuti Upravni odjel najmanje jednom godišnje u svojoj Obavijesti o rokovima za dostavu financijske dokumentacije za knjiženje poziva nadležna upravna tijela da dostave popis sudskih sporova koji su u tijeku na 31. prosinca, kao i da dostave sve zaprimljene instrumente osiguranja plaćanja u skladu s odredbama Odluke o izvršavanju proračuna Grada za izvještajnu godinu.

U vezi s naplaćenim potraživanjima za tekuće i kapitalne pomoći, Grad navodi da su u izvanbilančnim zapisima evidentirana i iskazana potraživanja za tekuće i kapitalne pomoći prethodnih godina u svrhu dodatne informacije jer nije bilo propisano njihovo evidentiranje u bilanci. Od 2.129.644,00 eura iskazanih na 31. prosinca 2022. do dana Očitovanja, isknjiženo je 672.564,03 eura te stanje navedenih potraživanja na 30. lipnja 2024. u izvanbilančnim evidencijama iznosi 1.457.079,97 eura koje će se u suradnji s nadležnim upravnim tijelima isknjižiti ili riješiti na drugi način.

Također, Grad prihvaća nalog da se za projektnu dokumentaciju za izgradnju zgrade Gradske knjižnice na bivšoj lokaciji utvrdi je li upotrebljiva za druga ulaganja te je u skladu s navedenim evidentira u poslovnim knjigama ili isknjiži i navodi da je Grad realizirao europski projekt Revitalizacija kompleksa Benčić, Cigleni i T-objekt odnosno izgradnju Gradske knjižnice na lokaciji u Art kvartu Benčić te projektna dokumentacija za bivšu lokaciju Gradske knjižnice zbog toga više neće biti potrebna.

2.3. Koncem 2022. na pojedinim računima potraživanja evidentirane su preplate potraživanja od pojedinih kupaca (najvećim dijelom jer su evidentirana plaćanja, a nisu evidentirana potraživanja odnosno zaduženja kupaca) u iznosu od 4.168.449,00 kn. Zbog navedenog, koncem 2022. su u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima ukupna potraživanja i obračunani prihodi poslovanja manje evidentirani i iskazani za 4.168.449,00 kn. Odredbama članka 24. Upute o provođenju mjera naplate prihoda Grada, propisano je da su nadležni odjeli u suradnji sa Službom analitičkog knjigovodstva, dužni bez odgode riješiti potražna salda na kontima financijske imovine, proizašla iz njihovog djelokruga rada te Službi analitičkog knjigovodstva pravovremeno dostaviti odgovarajuću dokumentaciju izlaznog zaduženja i naloge za knjiženje ili gradonačelniku uputiti prijedlog zaključka o odgovarajućem rješenju potražnih salda. Također, Središnje povjerenstvo za popis imovine i obveza utvrdilo je da su na kontima financijske imovine evidentirana potražna salda, što ne odgovora stvarnom stanju te je obvezalo sve gradske upravne odjele da riješe potražna salda koja proizlaze iz njihova djelokruga rada te da dostave naloge o knjiženju ili da posebnim prijedlogom zaključka predlože drugo odgovarajuće rješenje, a što je prihvaćeno i zaključkom gradonačelnika iz veljače 2023. o usvajanju Izvještaja o izvršenom popisu imovine i obveza na dan 31. prosinca 2022. Državni ured za reviziju ne osporava da Grad ne poduzima aktivnosti u vezi s pretplatama potraživanja, ali s obzirom na činjenicu da su navedene preplate i dalje značajne, Grad je u obvezi u cilju točnog iskazivanja podataka o potraživanjima, riješiti potražna salda u skladu s navedenom Uputom i spomenutim zaključkom gradonačelnika. Stoga, Državni ured za reviziju ostaje pri danom nalogu da se poduzmu aktivnosti kako bi se riješila potražna salda na računima financijske imovine u cilju točnog iskazivanja podataka o potraživanjima, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Upute o provođenju mjera naplate prihoda Grada.

Državni ured za reviziju ostaje pri danim nalozima da se nakon završetka ulaganja u projekte i nabavu opreme i njihovog stavljanja u uporabu, evidentira imovinu na propisanim računima Računskog plana, da se zatraže od nadležnih upravnih tijela pisana očitovanja o statusu nefinancijske imovine u pripremi i da se u popisu nefinancijske imovine u pripremi, za investicije u tijeku provjeri i procijeni stupanj dovršenosti i predvidi rok završetka ili predloži drukčiji način rješavanja te da se za dugotrajnu nematerijalnu imovinu utvrdi opravdanost zadržavanja u poslovnim knjigama. Koncem 2022. ulaganja u objekte i opremu zajedno s projektnom dokumentacijom i projektima u vrijednosti od 96.136.606,00 kn (vrijednosno značajnija su ulaganja na Uređenju javnih površina i izgradnji infrastrukture Benčić 1. faza u iznosu od 53.992.617,00 kn) evidentirana su u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima na računima imovine u pripremi iako su ulaganja u objekte i nabavu opreme završena i koriste se, ali nisu knjigovodstveno prenesena u uporabu odnosno nisu evidentirana u okviru dugotrajne imovine u uporabi, što su bila u obvezi prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Također, pojedini gradski upravni odjeli, za nefinancijsku imovinu u pripremi u vrijednosti od 23.843.080,00 kn, nisu dostavili odjelu gradske uprave za financije obrazloženja statusa (stanja) nefinancijske imovine u pripremi odnosno podatke o planiranom vremenu završetka investicije i osiguranim izvorima financiranja iako su to bili u obvezi prema Uputi o priznavanju i računovodstvenom evidentiranju nefinancijske imovine u vlasništvu Grada i što je zatražio od njih Upravni odjel za financije, a sve u svrhu točnog izvještavanja o stanju imovine u financijskim izvještajima. Također, ni u popisu imovine i obveza na 31. prosinca 2022. spomenuti statusi nefinancijske imovine u pripremi nisu obrazloženi.

Državni ured za reviziju ne osporava činjenicu da je Upravni odjel za financije zatražio od nadležnih upravnih tijela Grada popis ulaganja iskazanih na računima imovine u pripremi u glavnoj knjizi Grada kako bi utvrdio stvarni status imovine u pripremi i o tome se pisano očitovao te da šalje Obavijest o rokovima za dostavu financijske dokumentacije za knjiženje u kojoj poziva nadležne upravne odjele da utvrde status imovine u pripremi i dostave odgovarajuću dokumentaciju ili informaciju, ali pojedini nadležni odjeli nisu u potpunosti dostavili zatražene informacije te je koncem 2022. vrijednosno značajan evidentiran i iskazan iznos ulaganja u objekte, opremu i projektnu dokumentaciju čija su ulaganja završena, a nisu prenesena u uporabu. U cilju ispravnog knjigovodstvenog evidentiranja i realnog financijskog izvještavanja o stanju imovine u bilanci, potrebno je i nadalje tražiti od nadležnih upravnih tijela pisana očitovanja o statusu nefinancijske imovine u pripremi i obrazložiti ih u godišnjem popisu imovine i obveza. Također, za investicije u tijeku potrebno je provjeriti i procijeniti stupanj dovršenosti te predvidjeti rok završetka ili predložiti način rješavanja, a za dugotrajnu nematerijalnu imovinu u pripremi utvrditi opravdanost zadržavanja u poslovnim knjigama u skladu s Uputom Ministarstva financija o obavljanju popisa imovine i obveza.

Državni ured za reviziju ostaje pri danim nalozima u vezi s evidentiranjem i iskazivanjem sudskih sporova u tijeku i primljene bankarske garancije. Činjenica je da u okviru izvanbilančnih zapisa u poslovnim knjigama nije evidentiran i u financijskim izvještajima iskazan sudski spor (Grad tužitelj) iz 2020. s pravnom osobom za naplatu razlike između zakupnine i podzakupnine u iznosu od 5.008.524,00 kn, sudski spor u kojem je Grad tuženik (postupak ovrhe po rješenju o ovrsi Općinskog suda u Rijeci iz 2021.) za naplatu penala radi otklanjanja uzroka štetnih misija na nekretnini Grada u vrijednosti od 2.164.000,00 kn te primljena bankarska garancija u studenome 2021. (za uredno ispunjenje obveza iz okvirnog sporazuma za nabavu usluga čuvanja imovine) u iznosu od 112.843,00 kn te da spomenute potencijalne obveze po sudskim sporovima i primljeni instrument osiguranja plaćanja nisu sadržani ni u Bilješkama uz Bilancu. Državni ured za reviziju ne spori da Upravni odjel za financije u poslovnim knjigama evidentira i u financijskim izvještajima iskazuje u okviru izvanbilančnih zapisa potencijalne obveze po sudskim sporovima u tijeku i primljene instrumente osiguranja plaćanja na temelju dostavljene ovjerene dokumentacije od strane nadležnih upravnih tijela i da putem Obavijesti o rokovima za dostavu financijske dokumentacije za knjiženje poziva nadležna upravna tijela da dostave popis sudskih sporova koji su u tijeku na 31. prosinca, kao i da dostave sve zaprimljene instrumente osiguranja plaćanja. Također, Državni ured za reviziju ne spori da je sudski spor sa spomenutim trgovačkim društvom u kojem je Grad tuženik u iznosu od 2.933.744,00 kn evidentiran u izvanbilančnim zapisima i iskazan u financijskim izvještajima te upisan u Dodatku 2. uz Bilješke (popis sudskih sporova u tijeku – Grad tuženik), ali sudski spor s istim trgovačkim društvom (za razliku u visini ugovorene zakupnine i naplaćene podzakupnine iz 2020.) u iznosu od 5.008.524,00 kn u kojem je Grad tužitelj, nije evidentiran u poslovnim knjigama i iskazan u financijskim izvještajima te nije upisan u Dodatku 1. uz Bilješke (popis sudskih sporova u tijeku gdje je Grad tužitelj). Iako su spomenuti sudski sporovi s istim trgovačkim društvom u kojima je Grad tužitelj i tuženik spojeni u jedan sudski spor u 2021., trebalo je u okviru izvanbilančnih zapisa, u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati te upisati u Dodatak 1. uz Bilješke (popis sudskih sporova u tijeku – Grad tužitelj) i sudski spor u kojem je Grad tužitelj i potražuje od trgovačkog društva iznos od 5.008.524,00 kn jer u drugom sudskom sporu koji je evidentiran i iskazan u izvanbilančnim zapisima i upisan u Dodatak 2. uz Bilješke, Grad je tuženik i spomenuto trgovačko društvo potražuje od Grada 2.933.744,00 kn.

Nadalje, u vezi sa sudskim sporom u kojem je Grad tuženik (postupak ovrhe po rješenju o ovrsi Općinskog suda u Rijeci iz 2021.) za naplatu penala radi otklanjanja uzroka štetnih misija na nekretnini Grada u vrijednosti od 2.164.000,00 kn, u lipnju 2022., nakon uložene žalbe Grada, prijedlog za ovrhu radi naplate je odbijen kao neosnovan, na što je druga stranka u sporu uložila žalbu i predmet je proslijeđen na drugostupanjski sud u rujnu 2022. Do konca 2022. spomenuti sudski spor nije okončan. Također, revizijom je utvrđeno da primljena bankovna garancija u studenome 2021. (za uredno ispunjenje obveza iz okvirnog sporazuma za nabavu usluga čuvanja imovine) u iznosu od 112.843,00 kn nije u 2022. evidentirana u poslovnim knjigama i iskazana izvanbilančnim zapisima te nije sadržana u Bilješkama uz Bilancu.

3. Potraživanja

3.1. Koncem 2022. potraživanja (umanjena za ispravak vrijednosti) iskazana su u iznosu od 157.692.466,00 kn i veća su u odnosu na stanje početkom godine za 24.843.303,00 kn ili 18,7 %, i to najvećim dijelom zbog povećanja potraživanja za prihode od prodaje zemljišta. Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 86.870.498,00 kn, od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 53.652.128,00 kn, za dane zajmove u iznosu od 13.777.617,00 kn i druga potraživanja u iznosu od 3.392.223,00 kn (od zaposlenih, za više plaćene poreze i doprinose, dio naknade za uporabu cesta i drugo). Ispravak vrijednosti potraživanja koncem 2022. iznosi 122.178.275,00 kn, a odnosi se na ispravak potraživanja po stopi od 100,0 % za kašnjenje u naplati iznad tri godine u iznosu od 68.594.668,00 kn, po stopi od 75,0 % za pokrenute stečajne i likvidacijske postupke u iznosu od 46.947.914,00 kn te po stopi od 50,0 % za kašnjenje od jedne do tri godine u iznosu od 6.635.693,00 kn. Grad je tijekom 2022. otpisao potraživanja iz prethodnih godina za koja su najvećim dijelom poduzete mjere naplate, ali se ne mogu naplatiti u iznosu od 11.147.423,00 kn, od kojih su vrijednosno značajnija potraživanja za prihode od imovine u iznosu od 6.620.672,00 kn, komunalnu naknadu i komunalni doprinos u iznosu od 2.841.497,00 kn te kazne, upravne mjere i druge prihode u iznosu od 982.885,00 kn. U 2023. od ukupno dospjelih potraživanja koncem 2022. otpisana su potraživanja u iznosu od 3.936.687,00 kn.

Ukupna potraživanja prije ispravka vrijednosti koncem 2022. iznose 279.870.741,00 kn. Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 203.931.138,00 kn, prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 57.148.599,00 kn, potraživanja za dane zajmove u iznosu od 15.398.781,00 kn te druga potraživanja u iznosu od 3.392.223,00 kn. Dospjela su potraživanja u iznosu od 178.581.869,00 kn (vrijednosno značajnija su potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu od 37.794.234,00 kn i zakup poslovnih prostora u iznosu od 14.989.091,00 kn), a nedospjela u iznosu od 101.288.872,00 kn. Od dospjelih potraživanja, na potraživanja starija od godinu dana odnosi se 146.157.382,00 kn, a na potraživanja starosti do godine dana 32.424.487,00 kn. Do konca 2023. naplaćena su dospjela potraživanja u iznosu od 25.708.114,00 kn ili 14,4 % ukupnih dospjelih potraživanja.

U rujnu 2020. donesena je Uputa o provođenju mjera naplate prihoda (dalje u tekstu: Uputa), kojom su utvrđeni uvjeti, kriteriji, postupci i mjere naplate dospjelih, a neplaćenih proračunskih prihoda za koje odjeli gradske uprave provode obračun zaduženja i naplatu, otpis potraživanja, obročnu otplatu i otpust duga, isknjiženje više uplaćenih prihoda te evidentiranje, izvještavanje i praćenje naplate.

Poslove naplate potraživanja obavljaju nadležni gradski odjeli u suradnji s Upravnim odjelom za financije, a nadležni gradski odjeli dužni su kontinuirano pratiti naplatu potraživanja iz svoje nadležnosti te u skladu sa zakonima i drugim propisima, pravovremeno poduzimati sve mjere naplate u svrhu učinkovite naplate prihoda i izbjegavanja zastare potraživanja. Služba analitičkog knjigovodstva odjela gradske uprave za financije dužna je kontinuirano i ažurno evidentirati promjene u poslovnim knjigama. Podaci o potraživanjima od istog subjekta, a za različite proračunske prihode iz nadležnosti različitih gradskih odjela utvrđuju se objedinjavanjem podataka iz analitičkih evidencija. Informatički sustav za zaduženja i naplatu potraživanja se ne koristi u potpunosti jer nisu povezane analitičke evidencije svih potraživanja (zaduženja i uplata te ispravak vrijednosti) po obveznicima te nema objedinjenih podataka i mjera naplate po obveznicima i ročnosti. Prema pisanom obrazloženju Grada, pojedinim dužnicima su se u 2022. poslali izvodi otvorenih stavaka (IOS-i), sa stanjem na 31. listopada 2022., ali zbog velikog broja dužnika s otvorenim potraživanjima ne uspijeva se poslati svim dužnicima. Nadalje se navodi da je u informatičkom programu koncem prosinca 2023. omogućena opcija filtriranja pravnih osoba, ali se ne uspijevaju poslati svim dužnicima izvodi otvorenih stanja zbog potrebe pojedinačnih pregleda, kao i usklađenja s nadležnim gradskim odjelom (zastarjelo, sporno, zatvara drugi dug, brisan subjekt i drugo). Spomenutom Uputom nije utvrđen proces provedbe pojedinih aktivnosti naplate potraživanja (nositelji aktivnosti, rokovi i način provedbe te drugo), način praćenja naplate po vrstama potraživanja (po dospjelosti, dužniku, vrijednosti potraživanja i drugo), praćenje učinka provođenja mjera (određivanjem pokazatelja uspješnosti naplate) te sadržaj izvješća o naplati potraživanja. Također, nije utvrđen rok kada se nakon poslanih opomena pokreće postupak prisilne naplate potraživanja te visina potraživanja za koji se pokreće postupak prisilne naplate.

U skladu s navedenom Uputom, gradonačelniku je podnesen koncem lipnja 2023. Izvještaj o poduzetim mjerama naplate Grada do 31. prosinca 2022. i o stopi naplate u 2022. koji sadrži, između ostalog, pregled potraživanja po vrsti prihoda, dospjelosti te poduzetim mjerama naplate. Prema navedenom pregledu, od ukupno dospjelih potraživanja (prije umanjenja za ispravak vrijednosti) u iznosu od 178.581.869,00 kn, za dospjela potraživanja u iznosu od 126.054.904,00 kn iskazane su poduzete mjere naplate, sumnjiva i sporna potraživanja iskazana su u iznosu od 6.071.293,00 kn, a za potraživanja (vrijednosno najznačajnija komunalna naknada, najam stanova, korištenje javnih površina i zakup poslovnih prostora) u iznosu od 46.455.672,00 kn, osim upućivanja opomena, nisu poduzete druge mjere naplate. Koncem godine vrijednosno su značajnija dospjela potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu od 37.794.234,00 kn i zakup poslovnih prostora u iznosu od 14.989.091,00 kn.

S obzirom na to da su dospjela potraživanja u iznosu od 46.455.672,00 kn za koja osim slanja opomena nisu poduzimane mjere naplate i dalje vrijednosno značajna, potrebno je posvetiti pozornost dospjelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara i poduzimati mjere naplate dospjelih potraživanja.

Prema odredbama članka 51. Zakona o proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorne su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun te za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama.

Odredbom članka 2. Upute o provođenju mjera naplate prihoda propisano je, između ostalog, da su nadležni gradski odjeli dužni kontinuirano pratiti naplatu potraživanja iz svoje nadležnosti u skladu sa zakonima i drugim propisima te pravovremeno poduzimati sve mjere naplate prihoda u svrhu učinkovite naplate prihoda i izbjegavanja zastare u svezi potraživanja.

Državni ured za reviziju nalaže osim slanja opomena poduzimati i druge mjere za potpunu i pravodobnu naplatu potraživanja (prihoda) u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Upute o provođenju mjera naplate prihoda. Nadalje, preporučuje dopuniti Uputu o provođenju mjera naplate prihoda u dijelu utvrđivanja aktivnosti naplate potraživanja, načina praćenja naplate po vrstama potraživanja, praćenja učinka provođenja mjera, sadržaj izvješća o naplati potraživanja te utvrditi uvjete za pokretanje prisilne naplate nakon poslanih opomena i visinu potraživanja za koje se pokreće postupak prisilne naplate.

3.2. U vezi s poduzimanjem mjera za potpunu i pravodobnu naplatu potraživanja (prihoda), Grad navodi da je Odjel gradske uprave za gradsku imovinu osim slanja opomena, poduzimao i druge mjere naplate potraživanja od aktiviranja raspoloživih sredstava osiguranja plaćanja u vidu bjanko zadužnica i bankarske garancije do pokretanja ovršnih postupaka. Nadalje, navodi da je u Nalazu navedeno da za iznos dugovanja od 46.455,672,00 kn u kojem iznosu je sadržan i dug najamnine kao vrijednosno značajnije dugovanje, nisu poduzete druge mjere naplate osim opomena, a Grad je za uslugu naplate najamnine s trgovačkim društvom Ri-Stan d.o.o., Rijeka, imao zaključen Okvirni sporazum za razdoblje 2020. – 2024. Spomenuto trgovačko društvo, kao ugovorni pružatelj usluge naplate objedinjenih troškova stanovanja, pokretao je postupke prisilne naplate za nenaplaćene troškove stanovanja. što uključuje i najamninu. Također, Grad ističe da su ovrhe za dugovanja iz 2022. nakon poslanih opomena, pokrenute početkom 2023. osim za specifične slučajeve kada je dužnik preminuo i kada je naplata neizvjesna, kod dužnika koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj ili kada je u pitanju mali iznos. Nadalje, Grad obrazlaže da Upravni odjel za financije kontinuirano prati i poduzima mjere naplate potraživanja s osnove prodaje stanova, poreza na kuće za odmor i poreza na potrošnju te da je važno napomenuti da se potraživanja s osnova poreza na dohodak i poreza na promet nekretnina ne vode u spomenutom Upravnom odjelu, već se mjere naplate provode u Poreznoj upravi. Zbog navedenog ne može se sa sigurnošću tvrditi da se mjere naplate koje se vode u Poreznoj upravi pravodobno i provode. Nadalje, vezano za dopunu Upute o provođenju mjera naplate prihoda, Grad navodi da je zauzeo stav da nema potrebe za očitovanjem jer iste nisu obvezujuće, ali u cilju dodatnog pojašnjenja se navodi da je Uputu o provođenju mjera naplate prihoda Grada donio gradonačelnik u rujnu 2020. Prijedlog za donošenje spomenute Upute izradio je Upravni odjel za financije u koordinaciji sa Službom za unutarnju reviziju i u suradnji s drugim upravnim tijelima Grada u čijem je djelokrugu naplata gradskih prihoda odnosno potraživanja. Uslijed specifičnosti rada i razlika u prihodima odnosno potraživanjima iz nadležnosti pojedinih upravnih tijela (zakonska regulativa, ugovorni odnosi i sl.), navedena Uputa je tijekom izrade u nekoliko navrata vraćana na doradu i izmjenu, tako da važeća Uputa predstavlja optimalno rješenje primjenjivo u Gradu i usuglašeno s nadležnim upravnim tijelima. Grad smatra da za sada ne postoji potreba za dopunom Upute o provođenju mjera naplate prihoda jer je ista primjenjiva i u njoj su uključene sve specifičnosti različitih vrsta prihoda na kojima su inzistirala pojedina upravna tijela Grada prilikom izrade, a istovremeno je sažeta, sveobuhvatna, jezgrovita, jasna i funkcionalna u praksi.

3.3. Državni ured za reviziju ostaje pri danom nalogu i preporuci u vezi s potraživanjima za poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu potraživanja (prihoda) u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Upute o provođenju mjera naplate prihoda te dopunom Upute o provođenju mjera naplate prihoda u dijelu utvrđivanja aktivnosti naplate potraživanja, načina praćenja naplate po vrstama potraživanja, praćenja učinka provođenja mjera, sadržaja izvješća o naplati potraživanja te utvrđivanja uvjeta za pokretanje prisilne naplate nakon poslanih opomena i visine potraživanja za koje se pokreće postupak prisilne naplate. Koncem 2022. potraživanja (umanjena za ispravak vrijednosti) iznose 157.692.466,00 kn, a potraživanja prije ispravka vrijednosti iznose 279.870.741,00 kn, od kojih su dospjela potraživanja u iznosu od 178.581.869,00 kn (vrijednosno značajnija su potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu od 37.794.234,00 kn i zakup poslovnih prostora u iznosu od 14.989.091,00 kn). Od dospjelih potraživanja, na potraživanja starija od godinu dana odnosi se 146.157.382,00 kn. Do konca 2023. naplaćena su dospjela potraživanja u iznosu od 25.708.114,00 kn ili 14,4 % ukupnih dospjelih potraživanja. Prema Uputi o provođenju mjera naplate prihoda iz rujna 2020., odjeli gradske uprave provode obračun zaduženja i naplatu, otpis potraživanja, obročnu otplatu i otpust duga, isknjiženje više uplaćenih prihoda te evidentiranje, izvještavanje i praćenje naplate. Poslove naplate potraživanja obavljaju nadležni gradski odjeli u suradnji s Upravnim odjelom za financije i dužni su kontinuirano pratiti naplatu potraživanja iz svoje nadležnosti te u skladu sa zakonima i drugim propisima, pravovremeno poduzimati sve mjere naplate u svrhu učinkovite naplate prihoda i izbjegavanja zastare potraživanja. Državni ured za reviziju ne spori da odjel gradske uprave za gradsku imovinu osim slanja opomena, poduzima i druge mjere naplate za određena potraživanja te da Upravni odjel za financije kontinuirano prati i poduzima mjere naplate potraživanja s osnove prodaje stanova, poreza na kuću za odmor i poreza na potrošnju te da se mjere naplate za potraživanja s osnova poreza na dohodak i poreza na promet nekretnina provode u Poreznoj upravi zbog čega Grad ne može sa sigurnošću tvrditi da se mjere naplate pravodobno i provode. Međutim, prema Izvještaju o poduzetim mjerama naplate potraživanja do 31. prosinca 2022., dospjela potraživanja su koncem 2022. i dalje vrijednosno značajna i iznose 46.455.672,00 kn, za koja je iskazano da osim upućivanja opomena, nisu poduzete druge mjere naplate. Stoga je Grad i nadalje u obvezi za dospjela potraživanja osim slanja opomena poduzimati i druge mjere naplate. Nadalje, u spomenutom Izvještaju nije navedeno koji su najveći dužnici i za koje vrste prihoda te koje su mjere poduzimane za naplatu vrijednosno značajnih potraživanja. Također, Državni ured za reviziju ne spori da su Uputom o provođenju mjera naplate prihoda utvrđeni uvjeti, kriteriji, postupci i mjere naplate dospjelih, a neplaćenih proračunskih prihoda uvažavajući specifičnosti rada i razlika u prihodima odnosno potraživanjima iz nadležnosti pojedinih upravnih tijela. Dopunom spomenute Upute u dijelu utvrđivanja aktivnosti naplate potraživanja, načina praćenja naplate po vrstama potraživanja, praćenja učinka provođenja mjera, sadržaja izvješća o naplati potraživanja te utvrđivanjem uvjeta za pokretanje prisilne naplate nakon poslanih opomena i visinu potraživanja za koje se pokreće postupak prisilne naplate bio bi jedan od uvjeta za bolju pripremu i učinkovitije provođenje mjera naplate dospjelih potraživanja.

4. Rashodi i izdaci

4.1. Rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu od 806.110.137,00 kn.

Vrijednosno značajniji rashodi i izdaci odnose se na pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna u iznosu od 213.046.481,00 kn, materijalne rashode u iznosu od 206.609.074,00 kn te rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 90.610.640,00 kn. Nepravilnosti i propusti odnose se na rashode za tekuće donacije Hrvatskom Crvenom križu te na obavljanje komunalne djelatnosti.

– Rashodi za Hrvatski Crveni križ

Odredbama članka 30. Zakona o Hrvatskom Crvenom križu propisano je da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju sredstva, između ostalog, za rad i djelovanje Službe traženja na razini jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izdvaja se 0,2 % sredstava prihoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i za javne ovlasti i redovne djelatnosti izdvaja se 0,5 % sredstava prihoda svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Za 2022. utvrđena je obveza uplate Grada Hrvatskom Crvenom križu (Gradskom društvu Crvenog križa Rijeka) u iznosu od 3.291.997,00 kn. Za 2022. zaključeni su ugovori za službu traženja te za programe iz javne ovlasti i redovne djelatnosti (zdravstveno prosvjećivanje, pripremu za djelovanje u katastrofama i izvanrednim situacijama, kamp za mlade Hrvatskog Crvenog križa iz obitelji socijalnih potreba, davanja krvi i drugo) u ukupnom iznosu od 200.000,00 kn. U 2022. doznačena su sredstva Hrvatskom Crvenom križu na temelju spomenutih ugovora u iznosu od 180.000,00 kn, što je 3.111.997,00 kn manje od utvrđene obveze za 2022. Spomenuta sredstva doznačavana su u dvije ili četiri rate umjesto mjesečno u visini jedne dvanaestine odobrenog iznosa za tekuću godinu. Također, u 2022. doznačena su sredstva Hrvatskom Crvenom križu koja se odnose na podmirenje obveze za 2021. za programe iz javne ovlasti i redovne djelatnosti u iznosu od 79.000,00 kn. Osim navedenih sredstava, doznačena su Hrvatskom Crvenom križu sredstva (koja se ne odnose na sredstva za javne ovlasti i redovno poslovanje) na temelju zaključenog ugovora za obavljanje usluga pučke kuhinje Rijeka (kuhanje toplih obroka i raznošenje po klubovima starijih osoba u okviru programa socijalne skrbi Grada i evidentirana na naknadama građanima i kućanstvima) u iznosu od 2.862.668,00 kn i ugovora za pomoć za zbrinjavanje (prehrane i drugo) imigranata i izbjeglica inozemstva u ukupnom iznosu od 104.932,00 kn.

Prema odredbama članka 3. Pravilnika o načinu i rokovima plaćanja sredstava iz prihoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za rad ustrojstvenih oblika Hrvatskog Crvenog križa, sredstva se uplaćuju na žiroračun korisnika mjesečno u visini jedne dvanaestine odobrenog iznosa za tekuću godinu.

Državni ured za reviziju nalaže sredstva za financiranje ustrojstvenih oblika Hrvatskog Crvenog križa izdvajati i doznačavati u iznosima propisanim Zakonom o Hrvatskom Crvenom križu i Pravilnikom o načinu i rokovima plaćanja sredstava iz prihoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za rad ustrojstvenih oblika Hrvatskog Crvenog križa.

– Obavljanje komunalne djelatnosti

Program održavanja donesen je u prosincu 2021., a u lipnju i prosincu 2022. donesene su Izmjene Programa održavanja.

Drugim Izmjenama Programa održavanja planirana su sredstva za održavanje komunalne infrastrukture u ukupnom iznosu od 98.681.496,00 kn, od čega se na održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 26.123.346,00 kn, javne rasvjete 24.231.000,00 kn, javnih površina 24.037.750,00 kn, čišćenje javnih površina 9.786.900,00 kn, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene 4.108.500,00 kn, javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima 3.496.500,00 kn, provođenje mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije 3.180.000,00 kn, održavanje groblja 2.040.500,00 kn, skupljanje napuštenih i izgubljenih životinja te njihovo zbrinjavanje i usluge higijeničarske službe 1.084.000,00 kn i čišćenje mora 593.000,00 kn. Izvori financiranja su opći prihodi u iznosu od 18.830.000,00 kn, prihodi od komunalne naknade u iznosu od 71.551.580,00 kn, naknade za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila u iznosu od 5.960.000,00 kn, prihodi po posebnim ugovorima u iznosu od 1.337.820,00 kn, prihodi od tekućih i kapitalnih donacija u iznosu od 862.096,00 kn te prihodi od refundacija šteta u iznosu od 140.000,00 kn.

Program održavanja i njegove izmjene sadrže opis poslova održavanja po komunalnim djelatnostima s iskazom financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa. Izvori financiranja navedeni su ukupno za cijeli Program održavanja po vrsti prihoda, ali ne i po svakoj pojedinoj djelatnosti. Programom održavanja nije naveden opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture te nije vidljivo koje se nerazvrstane ceste, javne i zelene površine, javna rasvjeta i druga komunalna infrastruktura planiraju održavati i u kojem opsegu (količini). Također, kod djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta i javne rasvjete navedena je vrsta radova koja se planira održavati, a nisu navedene ceste i njihova duljina te koji objekti javne rasvjete se planiraju obuhvatiti redovnim održavanjem. Zbog navedenog nije osigurana usporedba planiranih i ostvarenih vrsta, količina i opsega radova. Na navedeni način Gradsko vijeće odlučuje o vrsti poslova održavanja i ukupnom iznosu sredstava održavanja u okviru svake planirane vrste komunalne djelatnosti, ali ne i o količini i lokaciji poslova komunalne djelatnosti.

Prema Prijedlogu Izvješća o izvršenju Programa održavanja, rashodi za održavanje komunalne infrastrukture ostvareni su u iznosu od 83.769.449,00 kn ili 15,1 % manje od planiranih rashoda za navedene namjene. U navedenom Prijedlogu navedena su planirana i utrošena sredstva za pojedine komunalne djelatnosti. Nije naveden opis i opseg (količina) obavljenog posla na održavanju komunalne infrastrukture zbog čega je onemogućena kontrola izvršenja navedenog Programa.

Prema odredbama članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu, programom održavanja komunalne infrastrukture određuje se opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa s naznakom izvora financiranja.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta ostvareni su u iznosu od 20.810.357,00 kn. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta obavljalo je trgovačko društvo u vlasništvu Grada na temelju ugovora iz siječnja 2022. zaključenog na vrijeme od jedne godine. Navedene poslove održavanja trgovačko društvo povjerava vanjskim izvoditeljima. Uz ugovor je priložen Program održavanja nerazvrstanih cesta za 2022., koji sadrži opisno vrste radova (redovno i izvanredno održavanje, održavanje svjetlosne prometne signalizacije, prometni zahvati, sustav automatskog upravljanja prometom i drugi radovi) s ukupno planiranim vrijednostima po vrsti radova.

Spomenuti Program ne sadrži popis cesta na kojima je planirano obavljati održavanje i opseg (količine) planiranih radova. Također, iz računa za izvedene radove te mjesečnih i godišnjih izvješća o realizaciji plana redovnog održavanja nije vidljivo na kojim cestama i u kojem opsegu (količinama) su održavanja obavljena te nije omogućena kontrola izvođenja radova odnosno usporedba ugovorenih i obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju nalaže programom održavanja komunalne infrastrukture utvrditi opseg (količine) poslova održavanja komunalne infrastrukture za svaku pojedinu komunalnu djelatnost s procjenom pojedinih troškova i naznakom iz kojih se izvora planiraju financirati, a u slučaju donošenja izmjena navedenog programa navesti i promjene u opsegu održavanja u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Također, nalaže ugovorom o održavanju nerazvrstanih cesta utvrditi popis cesta na kojima se planira obavljati održavanje te opseg (količine) planiranih radova kako bi se mogla obaviti kontrola izvođenja radova odnosno usporedba ugovorenih i obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta. Nadalje, Državni ured za reviziju preporučuje, radi praćenja izvršenja programa, u izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture navesti, uz financijski iznos i izvore financiranja, i opseg obavljenog posla.

Za 2022. donesen je Program građenja te dvije izmjene Programa građenja. Drugim izmjenama Programa građenja iz prosinca 2022. planirana su sredstva za građenje komunalne infrastrukture u ukupnom iznosu od 22.477.157,00 kn. Programom i Izmjenama Programa građenja komunalne infrastrukture utvrđene su građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi radi uređenja neuređenih dijelova građevinskog područja, građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi u uređenim dijelovima građevinskog područja te postojeće građevine komunalne infrastrukture koje će se rekonstruirati i način rekonstrukcije. Program građenja sadrži procjenu ukupnih troškova i po izvorima te odvojeno za svaku građevinu prema izvorima, ali ne sadrži procjenu troškova projektiranja, revizije, građenja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja za svaku građevinu. Zbog navedenog ne može se utvrditi koja se vrsta troškova odnosi na pojedinu građevinu komunalne infrastrukture. Također, Prijedlog Izvještaja o izvršenju Programa građenja za 2022. ne sadrži ostvarene troškove projektiranja, revizije, građenja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekata građenja za svaku građevinu, nego samo ukupne iznose ostvarenih rashoda s izvorima financiranja. Odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je, između ostalog, da se procjena troškova građenja (troškovi projektiranja, revizije, građenja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekata građenja) iskazuju u programu građenja infrastrukture odvojeno za svaku građevinu i ukupno te se iskazuju odvojeno prema izvoru njihova financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže u programu građenja komunalne infrastrukture navesti troškove pripreme gradnje te ostale troškove građenja komunalne infrastrukture odvojeno za svaku građevinu u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema Prijedlogu Izvršenja Programa građenja za 2022., Program građenja ostvaren je u iznosu od 14.144.969,00 kn, što je 8.332.188,00 kn ili 37,1 % manje od plana, dok je istovremeno uz ostale izvore financiranja spomenutog Programa, ostalo neutrošenih namjenskih sredstava od komunalnog doprinosa za 2022. u iznosu od 1.155.904,00 kn. Znatno manje od planiranih ostvareni su rashodi za uređenje javnih površina i izgradnju pripadajuće infrastrukture unutar bivšeg tvorničkog kompleksa Rikard Benčić (2.383.788,00 kn ili 69,5 %), izgradnju pristupnih cesta prema rješenju o komunalnom doprinosu (1.622.500 kn ili 96,1 %), izgradnju pješačke površine na Martinkovcu (768.487,00 kn ili 70,0 %) te izgradnju kolno-pristupnog priključka na Istarsku ulicu (506.873,00 kn ili 42,2 %). S obzirom na to da su za ostvarenje Programa građenja bila osigurana sredstva za njegovo financiranje, trebalo je pravovremeno poduzeti aktivnosti na pripremi i ugovaranju radova kako bi se planirani radovi u Programu građenja ostvarili, a sve u cilju poštivanja načela komunalnog gospodarstva i to, između ostalog, načela zaštite javnog interesa.

Odredbama članka 5. Zakona o komunalnom gospodarstvu, propisano je da su jedinice lokalne samouprave dužne u donošenju i provođenju programa građenja komunalne infrastrukture i programa održavanja komunalne infrastrukture poštovati javni interes i omogućiti ostvarivanje i zaštitu pojedinačnih interesa na način koji nije u suprotnosti i na štetu javnog interesa (načelo zaštite javnog interesa).

Državni ured za reviziju preporučuje pravodobno poduzimati aktivnosti kako bi se ostvarili radovi planirani Programom građenja komunalne infrastrukture i za koje su osigurana sredstva financiranja, a sve u cilju poštivanja načela zaštite javnog interesa u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

4.2. U vezi s rashodima za Hrvatski Crveni križ Grad navodi da su 2024. osigurana dodatna sredstva za Hrvatsko društvo Crvenog križa Rijeka u skladu sa Zakonom o Hrvatskom Crvenom križu.
Vezano za opseg (količine) poslova održavanja u okviru Programa održavanja komunalne infrastrukture, Grad obrazlaže da je Program održavanja komunalne infrastrukture za 2023. i 2024. izmijenjen u odnosu na Program održavanja komunalne infrastrukture za 2022. u dijelu u kojem smatra da navođenje opsega (količine) poslova održavanja nije bilo dostatno te je isto sada u cijelosti usklađeno s odredbama važećeg Zakona o komunalnom gospodarstvu. Grad obrazlaže da se program održavanja komunalne infrastrukture donosi za kalendarsku godinu i to zajedno s proračunom jedinice lokalne samouprave te je svrha predmetnog programa da se određuju opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima i iskazom financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, na način koji je pregledan i jasan kako bi predstavničko tijelo moglo donijeti odluku o njegovom donošenju. Također, navodi da se spomenuti program sastoji od deset aktivnosti unutar kojih su pojedine razgranate na dodatne podaktivnosti, dakle naznačen je opseg (količina) s obzirom na vrstu komunalne djelatnosti koja se održava, međutim u slučaju kada bi iste bile naznačene detaljnije, sam program bio bi preobiman i nepregledan jer se radi o velikom broju komunalne infrastrukture koja se održava na području Grada Rijeke, što je i vidljivo iz programske klasifikacije proračuna. Grad navodi da će program održavanja komunalne infrastrukture za 2025. sadržavati spomenuti opseg poslova za svaku pojedinu komunalnu djelatnost, s naznakom iz kojih se izvora planira financirati.

U vezi s ugovorom o održavanju nerazvrstanih cesta, Grad navodi da će se u ugovoru koji će se zaključiti za 2025. utvrditi popis cesta na kojima se planira obavljati održavanje te opseg (količine) planiranih radova za značajnije zahvate održavanja kako bi se mogla obaviti kontrola izvođenja radova odnosno usporedba ugovorenih i obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta. Također, Grad u vezi sa sadržajem izvješća o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture navodi da će se navedeno primijeniti prilikom izrade izvješća o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2024.

U vezi s iskazivanjem troškova u Programu građenja komunalne infrastrukture, Grad navodi da Program građenja komunalne infrastrukture u skladu s odredbama članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu sadrži procjenu troškova građenja (u koje su uključeni troškovi projektiranja, građenja, stručnog nadzora i vođenja projekta) za svaku građevinu odvojeno i prema izvorima financiranja. Nadalje, obrazlaže da s obzirom na to da i sam Zakon o komunalnom gospodarstvu navodi da Program građenja komunalne infrastrukture sadrži procjenu troškova projektiranja, revizije, građenja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekata građenja (u daljnjem tekstu: procjena troškova građenja) razvidno je da se navedeni troškovi promatraju kao cjelina te se sukladno tome u Programu građenja Grada tako i prikazuju, ali odvojeno po građevinama i izvorima financiranja. Grad smatra da postojeća struktura i sadržaj Programa građenja komunalne infrastrukture u potpunosti zadovoljava sve odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U vezi s ostvarenjem planiranih radova iz Programa građenja komunalne infrastrukture, Grad navodi da se navedena preporuka već provodi i da nadležni upravni odjeli zajedno s voditeljima projekata, aktivno poduzimaju sve razumne i moguće aktivnosti unutar svojih mogućnosti i nadležnosti kako bi se planirani radovi ostvarili odnosno realizirali, a za što postoje mnogobrojni dokazi od pismenih prepiski do formalnih obrazloženja.

4.3. Programom građenja te dvjema njegovim izmjenama za 2022. utvrđene su građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi radi uređenja neuređenih dijelova građevinskog područja, građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi u uređenim dijelovima građevinskog područja te postojeće građevine komunalne infrastrukture koje će se rekonstruirati i način rekonstrukcije. Također, Program građenja i spomenute izmjene sadrže procjenu ukupnih troškova i po izvorima te odvojeno za svaku građevinu prema izvorima, ali ne sadrže procjenu troškova projektiranja, revizije, građenja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja za svaku građevinu. Zbog navedenog ne može se utvrditi koja se vrsta troškova odnosi na pojedinu građevinu komunalne infrastrukture. Također, Prijedlog Izvještaja o izvršenju Programa građenja komunalne infrastrukture za 2022. ne sadrži ostvarene troškove projektiranja, revizije, građenja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekata građenja za svaku građevinu, nego samo ukupne iznose ostvarenih rashoda s izvorima financiranja. Državni ured za reviziju ne spori da Program građenja sadrži procjenu troškova građenja za svaku građevinu, ali u spomenutom Programu građenja nije navedeno da su u procjenu troškova građenja uključeni troškovi projektiranja, građenja, stručnog nadzora i vođenja projekta za svaku građevinu odvojeno, kao ni iznosi navedenih troškova.

Odredbama članka 69., stavka 1. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da Program građenja komunalne infrastrukture sadrži procjenu troškova projektiranja, revizije, građenja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekata građenja (u daljnjem tekstu: procjena troškova građenja) komunalne infrastrukture s naznakom izvora njihova financiranja, a odredbama članka 69., stavka 2. spomenutog Zakona, propisano je da se troškovi iz stavka 1. ovoga članka iskazuju u programu građenja infrastrukture odvojeno za svaku građevinu i ukupno te se iskazuju odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Skraćivanje navođenja troškova projektiranja, revizije, građenja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekata građenja, u daljnjem tekstu u naziv procjena troškova građenja ne ukazuje na to da se navedeni troškovi promatraju kao cjelina. S obzirom na prethodno navedene odredbe članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kao i cilj upoznavanja Gradskog vijeća o troškovima projektiranja, revizije, građenja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekata građenja potrebno je u Programu građenja komunalne infrastrukture također navesti i troškove projektiranja, revizije, građenja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja za svaku građevinu. Stoga, Državni ured za reviziju ostaje pri danom nalogu.

5. Projekti financirani u 2022.

5.1. Grad je u 2022. provodio 21 projekt ukupne vrijednosti od 355.291.053,00 kn (47.155.227,00 eura) koji su financirani iz bespovratnih sredstava Europske unije. Grad je nositelj osam projekata. Revizijskim postupcima obuhvaćeni su projekti: Revitalizacija kompleksa Benčić, Turistička valorizacija, Izgradnja sortirnice i Poduzetnička zona Bodulovo, za koje su u 2022. ostvareni ukupni rashodi u iznosu od 54.712.298,00 kn. Nepravilnosti i propusti utvrđeni su kod provođenja projekta Turistička revalorizacija.

Rashodi za projekt Turistička valorizacija (koji se sastoji od pet komponenti) u razdoblju od 2016. do konca 2023. ostvareni su u iznosu od 144.291.954,00 kn. Odnose se na rashode za izradu projektne dokumentacije te radove na rekonstrukciji i opremanju Motornog broda u iznosu od 76.001.020,00 kn, radove na rekonstrukciji i opremanju Palače Šećerane u iznosu od 65.839.469,00 kn, prijenose sredstava partnerima na projektu u iznosu od 1.723.755,00 kn (Sveučilištu u Rijeci za komponentu istraživanje i edukacije temeljene na industrijskoj baštini i Turističkoj zajednici Grada za komponentu promocija i vidljivost integriranog razvojnog programa) te uređenje šetnice riječke industrijske baštine u iznosu od 727.710,00 kn. Na rashode ostvarene u 2022. odnosi se 18.416.735,00 kn i u cijelosti se odnose na komponentu Motorni brod. Izvori financiranja spomenutih rashoda su bespovratna sredstva Europske unije u iznosu od 66.783.226,00 kn, primici od zaduživanja u iznosu od 59.016.877,00 kn, proračun Grada u iznosu od 17.240.351,00 kn te pomoći drugih proračuna u iznosu od 1.251.500,00 kn.

Osim navedenih rashoda za Motorni brod, Grad je od 2008. do 2016. ostvario rashode u iznosu od 11.172.331,00 kn (kupnja broda, plaće posade, tekuće održavanje, naknada za vez i drugo). Također, od 2016. do 2023. ostvareni su rashodi za troškove posade Motornog broda u iznosu od 241.472,00 kn koji nisu uključeni u rashode komponente Motornog broda.

Prema studiji izvodljivosti projekta iz 2016., ukupni rashodi spomenutog projekta iznose 81.339.442,00 kn. U travnju 2017. s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije i Agencijom zaključen je Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava prema kojem ukupna vrijednost projekta iznosi 81.339.442,00 kn, od čega prihvatljivi troškovi iznose 81.049.237,00 kn. Iz bespovratnih sredstava Europske unije financiraju se prihvatljivi troškovi u iznosu od 68.891.606,00 kn ili 85,0 %. Razliku između ukupnih prihvatljivih troškova i iznosa bespovratnih sredstava u iznosu od 12.157.631,00 kn u obvezi je osigurati Grad (11.777.894,00 kn) te partneri na projektu (379.737,00 kn). Neprihvatljivi troškovi projekta iznose 290.205,00 kn i financira ih Grad. Isto tako, Grad i partneri u obvezi su osigurati sredstva za neprihvatljive troškove neovisno o trenutku nastanka. Razdoblje provedbe projekta je od lipnja 2017. do lipnja 2020. U razdoblju od 2020. do travnja 2024. zaključena su četiri dodatka Ugovoru o bespovratnim sredstvima kojima su produžavani rokovi provedbe projekta do konca prosinca 2024.

Jedan od specifičnih ciljeva projekta je prenamjena i revitalizacija reprezentativnih primjera industrijske baštine/Palača Šećerane i Motorni brod te stvaranje novih prostornih kapaciteta za kulturu (muzej, znanstveno-edukacijski i volonterski centar u kulturi) i poduzetništvo (ugostiteljstvo, smještaj, trgovina, rekreacija i kreativna industrija) te povećanje broja posjetitelja muzeja i ostalih edukativnih, kulturnih, zabavnih i ugostiteljskih sadržaja, kao i povećanje turističke potrošnje. Planirani su novi kulturni i turistički sadržaji te broj posjetitelja (za Palaču Šećerane 67 750 posjetitelja godišnje i za Motorni brod 52 350) te zapošljavanje 68 osoba u turističkom sektoru i 47 osoba u drugim sektorima.

Za komponentu projekta Turističke valorizacije, Motorni brod, procijenjena vrijednost radova prema projektnoj dokumentaciji iznosila je 26.565.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Vrijednost navedene komponente prema Ugovoru o bespovratnim sredstvima iznosila je 38.543.244,00 kn s porezom na dodanu vrijednost, od čega se na radove i opremanje odnosi 37.722.300,00 kn. U srpnju 2018. proveden je otvoreni postupak javne nabave za radove na rekonstrukciji Motornog broda (obnova i prenamjena broda u brod muzej s pratećim komercijalnim sadržajima). Prema zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda iz siječnja 2019. na natječaj je pristigla jedna ponuda u iznosu od 47.971.884,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, što je 21.406.884,00 kn ili 80,6 % više u odnosu na procijenjenu vrijednost. Zbog navedenog, u siječnju 2019. poništen je postupak javne nabave te je predmet nabave podijeljen u dvije grupe nabave. Prva grupa obuhvaća obnovu i prenamjenu Motornog broda u brod muzej s pratećim komercijalnim sadržajima procijenjene vrijednosti od 33.600.000,00 kn, a druga grupa restauratorske radove na uređenju interijera procijenjene vrijednosti od 1.600.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

U svibnju 2019. pokrenut je novi postupak javne nabave za prvu grupu nabave procijenjene vrijednosti od 33.600.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Prema Zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda iz kolovoza 2019., pristigle su dvije ponude, i to prva u iznosu od 46.858.219,00 kn i druga u iznosu od 60.633.756,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Druga ponuda nije bila prihvatljiva jer je prelazila visinu sredstava planiranih proračunom za 2019. S odabranim ponuditeljem, u studenome 2019. zaključen je ugovor o javnoj nabavi u iznosu od 46.858.219,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost (58.572.774,00 kn s porezom na dodanu vrijednost) s rokom izvršenja radova do početka 2021.

U razdoblju od lipnja 2020. do ožujka 2024. zaključeno je deset dodataka ugovoru (zbog dodatnih radova koji nisu bili ugovoreni troškovnikom), kojima je povećavana vrijednost radova za 10.441.245,00 kn s porezom na dodanu vrijednost ili 17,8 % više od početno ugovorene vrijednosti. Ukupno ugovoreni radovi iznose 69.014.019,00 kn. Također, produžavani su rokovi izvođenja radova do svibnja 2024. Do konca 2023. radovi su izvedeni u vrijednosti od 62.846.365,00 kn. Radovi su u tijeku (travanj 2024.).

Za restauratorske radove na uređenju interijera (druga grupa radova), u svibnju 2021. sa zajednicom ponuditelja, zaključen je ugovor o javnoj nabavi u iznosu od 6.103.150,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Ugovoreni rok izvršenja radova je konac 2021. U razdoblju od prosinca 2021. do travnja 2023. zaključeno je osam dodataka ugovoru (zbog dodatnih radova i usporene dinamike izvođenja prve grupe radova) kojima je povećavana vrijednost radova za 700.305,00 kn ili 11,5 % te ukupno ugovoreni radovi iznose 6.803.455,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Također, produžavani su rokovi izvođenja radova do svibnja 2023. Prema zapisniku o primopredaji radova, radovi su završeni u lipnju 2023. u iznosu od 6.432.005,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Grad je u srpnju 2023. proveo postupak javnog nadmetanja za davanje u koncesiju komercijalnog dijela prostora Motornog broda, ali na javno nadmetanje nije pristigla niti jedna ponuda. Do konca 2023. rashodi na komponenti Motorni brod ostvareni su u iznosu od 76.001.020,00 kn (10.087.069,00 eura), što je 37.457.776,00 kn ili 97,2 % više od utvrđenih Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava. Komponenta Motorni brod nije završena, a prema obrazloženju Grada, procjena ukupnih rashoda (izvođenje radova, nabava stalnog muzejskog postava i drugi troškovi) za 2024. planirana je proračunom u iznosu od 25.036.179,00 kn (3.322.872,00 eura).

Rashodi za provedbu projekta Turistička valorizacija, u razdoblju od 2016. do konca 2023. ostvareni su u iznosu od 144.291.954,00 kn (od čega za komponentu Motorni brod 76.001.020,00 kn), što je 62.952.512,00 kn ili 77,4 % više od troškova utvrđenih projektnom prijavom i Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava. Kako bi se osiguralo financiranje dodatnih troškova na navedenom projektu, Grad se u 2019. zadužio kod poslovne banke u iznosu od 44.000.000,00 kn te je koristio i sredstva kredita koja su prenamijenjena iz drugog projekta (za financiranje projekta Revitalizacija kompleksa Benčić). Zbog nepripremljenosti projekta i produžavanja rokova izvođenja radova, korištenje kredita za navedeni projekt nije se odvijalo planiranom dinamikom te je Grad do konca 2023. platio interkalarne kamate u iznosu od 5.261.492,00 kn. Također, Grad zbog povećavanja vrijednosti ugovorenih radova mora i dalje osiguravati dodatna sredstva za financiranje navedenog projekata.

Projekt Turistička valorizacija, u dijelu komponente Motorni brod, nije u cijelosti pripremljen na način koji bi omogućio njegovu učinkovitu realizaciju i ostvarenje planiranih ciljeva koji nisu u potpunosti ostvareni. Kod provođenja spomenute komponente, poništavani su postupci javne nabave jer nisu bila osigurana sredstva za financiranje radova, zaključivani su dodaci ugovorima zbog dodatnih radova koji nisu bili planirani projektnom dokumentacijom, što je utjecalo na povećanje rashoda za 37.457.776,00 kn ili 97,2 % više od utvrđenih Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava. Također, nije dodijeljena koncesija za korištenje komercijalnog dijela prostora Motornog broda jer na natječaj nije pristigla niti jedna ponuda. Nadalje, Motorni brod nije prenamijenjen u prostor za kulturu i poduzetništvo kako bi se ostvario planirani broj posjetitelja (52 350) i planirano zapošljavanje u turističkom i drugim sektorima (68 osoba u turističkom sektoru i 47 osoba u drugim sektorima).

Državni ured za reviziju je mišljenja da je Grad trebao više pozornosti posvetiti pripremi i provođenju komponente Motorni brod u cilju izbjegavanja dodatnih troškova i produžavanja rokova radi ostvarenja ciljeva projekta.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti aktivnosti da se Motorni brod stavi u funkciju kako bi se stvorili uvjeti za ostvarenje ciljeva projekta Turistička valorizacija u skladu s Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava. Nadalje, preporučuje više pozornosti posvetiti pripremi i provođenju projekata u cilju izbjegavanja dodatnih troškova i produžavanja rokova.

5.2. Vezano za projekt Turistička valorizacija i stavljanja Motornog broda u funkciju, Grad obrazlaže da provodi aktivnosti kako bi se radovi prenamjene Motornog broda (broda Galeb) u brod muzej dovršili u što kraćem roku. Radovi rekonstrukcije i remonta spomenutog broda koji se izvode u brodogradilištu su pri samom kraju, a završetak se očekuje do konca kolovoza 2024. Nadalje, navodi da je vezano za muzejsko opremanje spomenutog broda provedena javna nabava te je u tijeku pregled i odabir najpovoljnijeg izvoditelja za koji je planiran završetak do konca 2024.

6. Upravljanje imovinom

6.1. Koncem 2022. vrijednost nefinancijske imovine iskazana je u iznosu od 7.257.732.431,00 kn, a vrijednosno značajnija odnosi se na zemljište u iznosu od 5.008.973.257,00 kn, građevinske objekte u iznosu od 1.849.211.559,00 kn i nefinancijsku imovinu u pripremi u iznosu od 338.107.824,00 kn.

– Strategija upravljanja i raspolaganja nekretninama

Obveza donošenja Strategije upravljanja i raspolaganja nekretninama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nije propisana, ali je jedno od pitanja u Upitniku o fiskalnoj odgovornosti. Svrha Strategije je temeljem utvrđivanja ekonomske, financijske i proračunske podloge te utvrđivanja potreba i stanja nekretnina u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, postaviti okvire za realizaciju programa i sustava upravljanja i raspolaganja nekretninama u narednim razdobljima. S obzirom na to da nije donesena spomenuta Strategija, nije donesen ni Godišnji plan kojim bi se odredili kratkoročni ciljevi i smjernice upravljanja i raspolaganja nekretninama i mjere u svrhu provedbe strategije. Također, Grad nema pisanu proceduru kojom su detaljno utvrđeni poslovi upravljanja i raspolaganja nekretninama te ovlasti i nadležnosti zaposlenika za obavljanje i kontrolu navedenih poslova (dalje u tekstu: procedura upravljanja i raspolaganja nekretninama).

Prema Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti za 2023., koji je sastavljen na temelju Upitnika o fiskalnoj odgovornosti, planirani rok za donošenje Strategije upravljanja i raspolaganja nekretninama i procedure upravljanja i raspolaganja nekretninama je konac lipnja 2023. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2024.) navedena Strategija i procedura nisu donesene.

Upravljanje imovinom podrazumijeva ukupnost radnji i procesa usmjerenih k donošenju odluka o stjecanju, raspolaganju, prenamjeni i/ili otuđivanju gradske imovine, odnosno evidentiranju prava i obveza te troškova i prihoda koji nastaju s osnova raspolaganja i/ili korištenja gradskom imovinom.

Opći strateški cilj je osigurati ekonomski svrhovito, djelotvorno, učinkovito i transparentno upravljanje gradskom imovinom, kao i osigurati da ta imovina bude u službi građana, gospodarskog rasta te zaštite javnog interesa i interesa Grada. Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi sve pokretne i nepokretne stvari te imovinska prava koje pripadaju jedinici lokalne, odnosno područne (regionalnoj) samouprave čine imovinu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. One su dužne upravljati, koristiti se i raspolagati imovinom pažnjom dobrog gospodara.

Državni ured za reviziju preporučuje donijeti strategiju upravljanja i raspolaganja nekretninama, kojom će se odrediti srednjoročni ciljevi i smjernice upravljanja i raspolaganja, uvažavajući gospodarske i razvojne interese Grada, godišnji plan, kojim je potrebno odrediti kratkoročne ciljeve te smjernice upravljanja i raspolaganja nekretninama i mjere u svrhu provedbe strategije te procedure upravljanja i raspolaganja nekretninama.

– Prodaja nekretnine za izgradnju kompleksa Žabica

U okviru prihoda od prodaje zemljišta ostvareni su prihodi od prodaje zemljišta za izgradnju višenamjenske građevine kompleksa Žabica (dalje u tekstu: kompleks Žabica) u iznosu od 45.985.050,00 kn (od čega u 2022. u iznosu od 32.189.535,00 kn i 13.795.515,00 kn u 2023.).

Grad je u razdoblju od 2004. do 2017. financirao rashode u ukupnom iznosu od 49.832.773,00 kn (imovinskopravnu pripremu, otkup zemljišta s pripadajućim skladištima i izradu projektne dokumentacije) za kompleks Žabica unutar kojeg se planirao izgraditi novi autobusni kolodvor s javnom garažom. Prema obrazloženju odgovorne osobe iz siječnja 2024., Grad je planirao da javnom garažom u okviru kompleksa Žabica upravlja trgovačko društvo u vlasništvu Grada (dalje u tekstu: trgovačko društvo u vlasništvu) osnovano u cilju upravljanja parkingom i unaprjeđenja stanja u prometu. Nadalje, navodi se da je razlog tome bila cijena parkiranja u javnoj garaži, jer odluke o cijeni parkiranja, kojima upravlja trgovačko društvo u vlasništvu, donosi Gradsko vijeće te se cijene mogu držati na razini prihvatljivoj za građane. Također, prema obrazloženju, prethodnih godina (2010. – 2013.) Grad i trgovačko društvo u vlasništvu istraživali su model realizacije izgradnje autobusnog kolodvora po modelu javno privatnog partnerstva, a od čega se odustalo zbog neisplativosti.

Za izgradnju kompleksa Žabica, Grad je dao izraditi idejni, glavni i izvedbeni projekt prometnog i trgovačko poslovnog kompleksa s pristupnom prometnicom i pripadajućim javnim površinama. Prema projektnoj dokumentaciji Kompleks Žabica podijeljen je u pet cjelina; trgovački centar (prizemlje s 27 poslovnih prostora trgovačke i ugostiteljske namjene), autobusni terminal (planiran iznad trgovačkog centra s 18 perona i pratećim sadržajima te prostori za obavljanje ugostiteljske, uslužne i trgovačke djelatnosti), javna garaža (prostire se kroz četiri etaže, najmanje 800, a najviše 1 000 mjesta), poslovni prostor (uredski prostori) te višenamjenska dvorana.

U svibnju 2022., na temelju odluke gradonačelnika, pokrenut je postupak raspisivanja javnog natječaja za prodaju navedene nekretnine ukupne površine 14 810 m² zemljišta s pripadajućim skladištima, od čega je u vlasništvu Grada 7 997 m², a u vlasništvu trgovačkog društva 6 813 m².

Grad prije prodaje nekretnina za realizaciju kompleksa Žabica nije izradio studiju izvodljivosti koja bi, između ostalog, sadržavala usporedbu različitih modela izgradnje sa svim koristima i troškovima (izgradnja autobusnog kolodvora i garaže putem financiranja iz bespovratnih sredstava Europske unije, izgradnja u suradnji s trgovačkim društvom u vlasništvu ili putem zaduživanja) iz koje bi bilo vidljivo koji je model najprihvatljiviji za Grad.

Prije pokretanja postupka javnog natječaja za prodaju nekretnine Gradsko vijeće nije razmatralo i odlučivalo o prodaji spomenute nekretnine. U obrazloženju Proračuna i njegovim izmjenama i dopunama za 2022., navedeno je da će se ostvariti prihodi od prodaje kompleksa Žabica bez dodatnih obrazloženja. Prema odredbi članka 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, gradonačelnik odlučuje o stjecanju i otuđenju nekretnina i pokretnina čija pojedinačna vrijednosti ne prelazi 0,5 % iznosa prihoda bez primitaka ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj se odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina, a najviše do 1.000.000,00 kn. O stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina te raspolaganju ostalom imovinom većom od navedene vrijednosti odlučuje predstavničko tijelo jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave. Gradsko vijeće donijelo je odluku o prodaji nekretnine (srpanj 2022.) nakon što je natječaj za prodaju nekretnine bio završen i Komisija za provođenje natječaja za raspolaganjem zemljišta u vlasništvu Grada odabrala kupca. Na taj način Gradsko vijeće nije razmatralo i odlučivalo o prodaji spomenute nekretnine prije natječaja niti je moglo utjecati na uvjete kupoprodaje.

Državni ured za reviziju preporučuje, za nekretnine o čijoj prodaji odlučuje Gradsko vijeće, provođenje javnog natječaja nakon donošenja odluke Gradskog vijeća, u cilju upravljanja nekretninama pažnjom dobroga gospodara te načelima odgovornosti i transparentnosti. Nadalje, Državni ured za reviziju preporučuje prije donošenja odluka o prodaji imovine za izgradnju objekata od javnog interesa, izraditi studiju izvodljivosti s usporedbom različitih modela financiranja izgradnje sa svim koristima i troškovima iz koje bi bilo vidljivo koji model je najprihvatljiviji za Grad, a sve u cilju ekonomičnog, svrhovitog, djelotvornog i učinkovitog upravljanja gradskom imovinom i zaštite javnog interesa.

U razdoblju od 2019. do 2021., za utvrđivanje tržišne vrijednosti kompleksa Žabica, stalni sudski vještak građevinske struke izradio je dva Procjembena elaborata (dalje u tekstu: Elaborat) i dvije njegove dopune.

Prvim Elaboratom iz veljače 2019., vrijednost nekretnine koja obuhvaća zemljište i dva skladišta procijenjena je u iznosu od 88.868.000,00 kn (zemljište 62.350.000,00 kn i skladišta 26.518.000,00 kn). Navedeni Elaborat nije prihvatilo Procjeniteljsko povjerenstvo osnovano za područje Grada (sjednica 26. travnja 2019.), već je zatražilo dodatno obrazloženje cijene zemljišta koja je korištena jer su postojala odstupanja usporedbom poredbenih vrijednosti i korigiranih koeficijenata početnih cijena. Iz navedenih razloga, u svibnju 2019. izrađena je dopuna Elaborata prema kojoj je nekretnina procijenjena u iznosu od 88.688.000,00 kn (zemljište 62.170.000,00 kn i skladišta 26.518.000,00 kn). Vrijednost zemljišta u odnosu na Elaborat umanjena je za 180.000,00 kn. Svi članovi Procjeniteljskog povjerenstva prihvatili su navedenu dopunu Elaborata (sjednica 16. svibnja 2019.).

Trgovačko društvo u vlasništvu je u ožujku 2021. od stalnog sudskog vještaka građevinske struke koji je sastavio prvi Elaborat i dopunu (u 2019.) zatražilo izradu nove procjene tržišne vrijednosti spomenutih nekretnina u svrhu izrade zajedničkog natječaja u kojem će sudjelovati zajedno s Gradom. Navedenu procjenu naručilo je i platilo trgovačko društvo u vlasništvu. U ožujku 2021. sudski vještak izradio je novi Elaborat prema kojem je vrijednost iste nekretnine procijenjena u iznosu od 66.230.000,00 kn (zemljište 63.240.000,00 kn i jedno skladište koje nije za rušenje 2.990.000,00 kn). Smanjena je vrijednost skladišta za 23.528.000,00 kn i povećana vrijednost zemljišta za 1.070.000,00 kn. U Elaboratu je navedeno da je, Detaljnim planom uređenja zemaljskog putničkog terminala Zapadna Žabica iz 2007., predviđeno uklanjanje građevina te se tržišna vrijednost utvrđuje kao tržišna vrijednost zemljišta umanjena za troškove rušenja objekata, odvoza i čišćenja te uvećana za plaćene doprinose. Navedeni Elaborat nije prihvatilo Procjeniteljsko povjerenstvo (sjednica 1. lipnja 2021.) uz obrazloženje da je trgovačko društvo u vlasništvu Grada trebalo detaljno obrazložiti svrhu i predmet nove procjene. Također, navedeno je da je unatoč porastu vrijednosti nekretnina na tržištu, procijenjena vrijednost po novom Elaboratu znatno niža u odnosu na prethodni elaborat, a kako se radi o bitnoj razlici zatražena su dodatna pojašnjenja.

U kolovozu 2021. isti sudski vještak je izradio dopunu spomenutog Elaborata prema kojoj je nekretnina procijenjena u iznosu od 66.140.000,00 kn. Odnosi se na vrijednost zemljišta u iznosu od 63.240.000,00 kn uvećano za vrijednost skladišta koje se zadržava u iznosu od 2.770.000,00 kn te komunalni i vodni doprinos u iznosu od 7.032.000,00 kn, a umanjena je za troškove rušenja dva skladišta u iznosu od 6.902.000,00 kn. Prema obrazloženju iz dopune Elaborata, u odnosu na dopunu Elaborata iz svibnja 2019. vrijednost zemljišta je povećana za 1.070.000,00 kn odnosno sa 62.170.000,00 kn na 63.240.000,00 kn. Najveća razlika je u vrijednosti skladišta koji su Elaboratom i dopunom iz 2019. bili procijenjeni u iznosu od 26.518.000,00 kn, a Elaboratom i dopunom iz 2021. nisu obuhvaćeni procjenom jer je primijenjen likvidacijski postupak za procjenu vrijednosti nekretnina (postupak se primjenjuje kada je planirano rušenje objekata).

Prema Zapisniku Procjeniteljskog povjerenstva iz rujna 2021., prihvaćena je dopuna Elaborata iz kolovoza 2021. o utvrđivanju tržišne vrijednosti kompleksa Žabica. Dio članova Procjeniteljskog povjerenstva prihvatio je navedenu procjenu, a dio članova nije prihvatio bez pisanog obrazloženja o razlozima neprihvaćanja. U Zapisniku i Odluci Povjerenstva nije navedeno koje je stručne prijedloge i mišljenja dalo Procjeniteljsko povjerenstvo. Također, Odluka Povjerenstva nije obrazložena. Grad nije od visokog procjeniteljskog povjerenstva zatražio stručni prijedlog i mišljenje o procjeni vrijednosti nekretnina, iako je procijenjena vrijednost nekretnina smanjena.

S obzirom na to da je dopunom Elaborata iz kolovoza 2021. smanjena procijenjena vrijednost skladišta s 26.518.000,00 kn na 2.770.000,00 kn, što je manje za 23.748.000,00 kn ili 90,0 % te je umanjena za troškove rušenja skladišta u iznosu od 6.902.000,00 kn i dobiveno je pozitivno mišljenje Procjeniteljskog povjerenstva, ali dio članova povjerenstva nije prihvatio procijenjenu vrijednost i odluka nije obrazložena, Grad je trebao od visokog procjeniteljskog povjerenstva zatražiti stručni prijedlog i mišljenje o procjeni vrijednosti nekretnina.

Odredbama članka 19. Zakona o procjeni vrijednosti nekretnina propisano je, između ostalog, da osim davanja stručnih prijedloga i mišljenja o analizama i pregledu stanja na tržištu nekretnina u Republici Hrvatskoj, visoko povjerenstvo dužno je izraditi drugu procjenu na zahtjev tijela državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave, sudova i drugih pravosudnih tijela. Visoko povjerenstvo savjetuje povjerenstva o pitanjima utvrđivanja nužnih podataka i procjene vrijednosti nekretnina te izrade plana približnih vrijednosti i Izvješća o tržištu nekretnina. Stručni prijedlozi i mišljenja visokog povjerenstva obvezujući su za povjerenstva u provedbi spomenutog Zakona.

S obzirom na to da su za utvrđivanje procijenjene vrijednosti nekretnine (kompleks Žabica) pribavljena dva procjembena elaborata prema kojima se razlikuju procijenjene vrijednosti, Državni ured za reviziju je mišljenja da je Grad trebao zatražiti stručni prijedlog i mišljenje visokog procjeniteljskog povjerenstva za procjenu vrijednosti spomenute nekretnine.

U svibnju 2022. Grad je proveo javni natječaj za prodaju nekretnina radi izgradnje kompleksa Žabica (autobusni kolodvor, poslovni prostori, javna garaža i drugo) koji je planiran Detaljnim planom uređenja putničkog terminala Zapadna Žabica. Predmet prodaje su nekretnine ukupne površine 14 810 m² (skladišta, transformator, stambena zgrada i tračnice). Početna jedinična cijena utvrđena je na temelju procjene sudskog vještaka građevinske struke iz ožujka i kolovoza 2021. u iznosu od 4.465,90 kn/m² odnosno za 14 810 m² u iznosu od 66.139.979,00 kn (prema Procjembenom elaboratu koje je naručilo trgovačko društvo u vlasništvu Grada). Iz dokumentacije nije vidljivo zašto je Grad kod utvrđivanja početne cijene kod provedbe natječaja koristio podatke iz Elaborata koji je naručilo trgovačko društvo, a ne podatke iz Elaborata koji je naručio Grad.

Prema Zapisniku sa sjednice Komisije za provođenje natječaja iz lipnja 2022. (u sastavu tri člana predstavnika Grada i dva trgovačkog društva u vlasništvu), na natječaj je pristigla jedna ponuda trgovačkog društva u iznosu od 5.750,00 kn/m² odnosno ukupno 85.157.500,00 kn. Ponuđena kupoprodajna cijena za dio nekretnine u vlasništvu Grada površine 7 997 m² iznosi 45.985.050,00 kn, a za dio nekretnine trgovačkog društva u vlasništvu površine 6 813 m² iznosi 39.172.450,00 kn. Gradsko vijeće je 21. srpnja 2022. donijelo Odluku o prodaji nekretnina površine 7 997 m² za 45.985.050,00 kn trgovačkom društvu koje je dostavilo ponudu. U spomenutoj Odluci navedene su samo zemljišne čestice s površinama u vlasništvu Grada i kupoprodajna cijena te kupac koji je odabran u postupku javnog natječaja.

Grad i trgovačko društvo u vlasništvu su u rujnu 2022. s kupcem zaključili ugovor o kupoprodaji nekretnina ukupne površine 14 810 m² koje u naravi predstavljaju zgrade (skladišta) te kolni prilaz, prolaz i okoliš. Ugovorena je kupoprodajna cijena u iznosu od 85.157.500,00 kn, od čega za dio nekretnine u vlasništvu Grada 45.985.050,00 kn i za dio nekretnine u vlasništvu trgovačkog društva 39.172.450,00 kn. Plaćanje je ugovoreno u dva dijela, i to prvi dio u iznosu od 70,0 % kupoprodajne cijene u iznosu od 56.610.250,00 kn u roku od 30 dana od dana zaključivanja ugovora (od čega Gradu pripada 30.689.535,00 kn, a trgovačkom društvu u vlasništvu 25.920.715,00 kn). Za drugi dio kupoprodajne cijene u iznosu od 25.547.250,00 kn ugovoreno je plaćanje u roku od 30 dana od dana pravomoćnosti građevinske dozvole (13.795.515,00 kn pripada Gradu, a 11.751.735,00 kn trgovačkom društvu u vlasništvu).

Prema kupoprodajnom ugovoru, obveze kupca su: platiti stvarne troškove pripreme, regulirati pitanje komunalnog i vodnog doprinosa, na svoj trošak i uz suglasnost Grada izraditi eventualnu izmjenu projektne dokumentacije, pribaviti pravomoćnu građevinsku dozvolu i započeti s izgradnjom u roku od 14 mjeseci od dana zaključivanja ugovora. Nadalje, obveza kupca je izvesti radove prelaganja postojećih objekata i uređaja komunalne infrastrukture, financirati izgradnju nove trafostanice, riješiti pitanje auto vlaka s društvom HŽ Infrastruktura, o svom trošku srušiti postojeće građevine (osim dijela jednog skladišta koji se zadržava kao povijesna funkcija), izvesti priključke na komunalnu infrastrukturu građevine koju će izgraditi, izgraditi kompleks i pribaviti pravomoćnu uporabnu dozvolu u roku od 24 mjeseca od dana pravomoćnosti građevinske dozvole te izgraditi dvosmjernu prometnicu i prometno građevinsku rekonstrukciju postojećeg gradskog trga. Također, kupac je u obvezi autobusni kolodvor opremiti i staviti u funkciju u roku od tri mjeseca od pribavljanja uporabne dozvole te o početku rada autobusnog kolodvora s podacima o pružatelju kolodvorskih usluga obavijestiti prodavatelja. Osim navedenog, kupac se obvezuje osigurati 150 parkirnih kartica za parkiranje fizičkih osoba – stanara i obrtnika koji imaju prebivalište i sjedište obrta na istoj adresi po cijenama trgovačkog društva u vlasništvu Grada za otvorena parkirališta. Također, ugovoreno je da Grad i trgovačko društvo u vlasništvu imaju pravo prvokupa nekretnina koje su povezane s posebnim dijelovima građevine – autobusnim kolodvorom i garažom. Zaključcima gradonačelnika iz prosinca 2022. i svibnja 2023. imenovano je Povjerenstvo za praćenje realizacije projekta Kompleks Žabica. Grad je trebao utvrditi na koji će način pratiti izvršenje pojedinih ugovorenih obveza kupaca. Dostavljeni su ugovoreni instrumenti osiguranja. Kupac je u skladu s ugovorom koncem 2022. uplatio Gradu 32.189.535,00 kn (jamčevina i 70,0 % ugovorene vrijednosti) i u siječnju 2023. iznos od 13.795.515,000 kn, što ukupno iznosi 45.985.050,00 kn. Nakon plaćanja prve rate, kupac je u zemljišnim knjigama upisao pravo vlasništva na nekretninama. Građevinska dozvola za izgradnju kompleksa Žabica sredinom prosinca 2023. postala je pravomoćna.

– Prava građenja

Koncem 2022. u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima evidentirano je i iskazano pravo građenja koje je trgovačko društvo dalo Gradu na nekretnini za izgradnju zgrade Gradske knjižnice. Također, evidentirana su i iskazana dva prava građenja koja je Grad dao trgovačkim društvima, i to na nekretnini na kojoj je planirana izgradnja podzemne garaže i objekata iznad garaže te na nekretnini radi rekonstrukcije nogometnog stadiona Kantrida.

Pravo građenja za izgradnju zgrade Gradske knjižnice

Koncem 2022. u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima evidentirana su ulaganja Grada u izgradnju zgrade Gradske knjižnice (na bivšoj lokaciji/Klobučarićev trg) u ukupnom iznosu od 16.679.750,00 kn, a odnosi se na plaćenu naknadu za pravo građenja u iznosu od 8.577.795,00 kn i dio projektne dokumentacije u iznosu od 8.101.955,00 kn.

Na temelju ugovora iz studenoga 2004. trgovačko društvo dalo je Gradu trajno pravo građenja na katastarskoj čestici ukupne površine 1 274 m² za izgradnju zgrade Gradske knjižnice iznad podzemne garaže. Naknada za pravo građenja ugovorena je i plaćena u 2004. u iznosu od 1.162.562,00 eura.

Prema obrazloženju Grada, od izgradnje na navedenoj lokaciji se odustalo u 2013. jer nisu bili ispunjeni uvjeti građenja (statika građevine) te je izgradnja zgrade Gradske knjižnice planirana na drugoj lokaciji (T-objekt bivše tvornice).

Grad je osnovao pravo građenja, a da prethodno nije ispitao uvjete i mogućnosti za izgradnju objekta na postojećoj podzemnoj garaži i nije zatražio od trgovačkog društva jamstvo da je moguće graditi na navedenom objektu. Ugovorom o osnivanju prava građenja nisu utvrđena prava i obveze Grada i trgovačkog društva u slučaju nemogućnosti realizacije prava građenja. Grad ne raspolaže dokumentacijom iz koje bi bilo vidljivo da su poduzimane aktivnosti kako bi se s trgovačkim društvom riješila nastala situacija s obzirom na to da plaćeno pravo građenja više nije moguće ostvariti. Također, Grad nije zatražio pravno mišljenje o mogućnosti raskida ugovora i povrata barem dijela uplaćene naknade za pravo građenja.

Državni ured za reviziju preporučuje poduzeti aktivnosti na pronalaženju rješenja o povratu uloženih sredstava zbog nemogućnosti realizacije prava građenja.

Pravo građenja na nekretnini za izgradnju podzemne garaže i objekata iznad garaže

Koncem 2022. u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima na računu izvanbilančnih zapisa evidentirano je i iskazano potraživanje za naknadu za dano pravo građenja na nekretninama/područje starogradske povijesne jezgre, na kojima je planirana izgradnja podzemne javne garaže i poslovno-stambenih objekata (dalje u tekstu: Izgradnja podzemne garaže i objekata iznad garaže) u iznosu od 56.307.556,00 kn te obveza za predujam za uplaćeni dio navedene naknade za pravo građenja i dio troškova pripreme zemljišta u iznosu od 17.410.302,00 kn, što ukupno iznosi 73.717.858,00 kn. Također, evidentirano je i iskazano potraživanje za naknadu za dano pravo građenja na nekretninama radi Rekonstrukcije nogometnog stadiona u iznosu od 51.794.670,00 kn.

Grad je u 2006. i 2014. na temelju dva Predugovora dao pravo građenja na nekretninama, i to za Izgradnju podzemne garaže i objekata iznad garaže i Rekonstrukciju nogometnog stadiona.

Pravo građenja za Izgradnju podzemne garaže i objekata iznad garaže dano je trgovačkom društvu u 2006. na temelju Predugovora. Grad je od 1999. do 2012. u imovinskopravnu pripremu navedenog zemljišta (izrada projekata, pribavljanje akata za provedbu dokumenata prostornog uređenja, izrada i provedba parcelacijskog elaborata te rješavanje imovinskopravnih odnosa) uložio 5.782.603,00 kn. Trgovačko društvo je bilo u obvezi financirati, izraditi i ishoditi svu potrebnu dokumentaciju za izgradnju garaže i objekata iznad garaže te ishoditi pravomoćne građevinske dozvole u roku od šest mjeseci od završetka imovinskopravne pripreme zemljišta, izvršiti i djelomično financirati arheološka istraživanja. Nadalje, bilo je u obvezi u novoizgrađenom objektu osigurati dva stana od 100 m² i predati ih u vlasništvo Grada. Ugovoreno je da ako nositelj prava građenja ne izvrši neku od svojih obveza u ugovorenom roku, a nisu nastupile objektivne okolnosti (arheološki nalazi, žalbe ili drugi uloženi pravni lijekovi protiv rješenja nadležnih tijela), Grad je ovlašten raskinuti predugovor odnosno ugovor te u roku od 60 dana vratiti trgovačkom društvu uplaćene iznose naknade za pravo građenja umanjene za jamčevinu bez kamata. Zaključivanje glavnog ugovora bilo je planirano u roku od 30 dana nakon završene imovinskopravne pripreme i upisa prava vlasništva u korist Grada.

Naknada za pravo građenja ugovorena je u iznosu od 9.093.500,00 eura. U skladu s Predugovorom, do 2007. trgovačko društvo uplatilo je predujam u iznosu od 17.410.302,00 kn (dio naknade za pravo građenja i dio troškova pripreme zemljišta). Koncem 2022. potraživanja od trgovačkog društva za osnovano pravo građenja iznose 56.307.556,00 kn.

Početkom 2013. bili su stečeni uvjeti za zaključivanje glavnog ugovora jer su sve nekretnine bile upisane kao vlasništvo Grada. U 2013. i 2014. zaključena su dva dodatka Predugovoru kojim je zaključivanje glavnog ugovora odgođeno do lipnja 2015. jer je trgovačko društvo imalo financijskih poteškoća te je bila neizvjesna mogućnost pronalaska zainteresiranih osoba za realizaciju navedene investicije. Od lipnja 2015. do konca 2019. Grad nije poduzimao aktivnosti da trgovačko društvo izgradi podzemnu garažu i objekte iznad garaže. U 2019. za dvije čestice površine 11 m² na kojima je upisano vlasništvo Grada, javio se prijašnji vlasnik koji je u žalbenom postupku osporavao vlasništvo Grada te je ponovno započelo rješavanje imovinskopravnih odnosa na navedenom zemljištu koje je okončano tijekom 2022.

Državni ured za reviziju je obavljenim revizijama za 2016. i 2018. Gradu naložio da treba poduzeti aktivnosti da se realizira navedeno pravo građenja. U razdoblju od lipnja 2015. do 2019. Grad nije zatražio od trgovačkog društva da započne s realizacijom navedenog prava građenja. U prosincu 2022. Grad je obavijestio nositelja prava građenja da su riješeni svi imovinskopravni odnosi i da su se stekli svi uvjeti za zaključivanje glavnog ugovora o osnivanju prava građenja, a time i početak realizacije navedenog projekta. Također, u prosincu 2022. i ožujku 2023. Grad je pozvao trgovačko društvo da se očituje o interesima i poslovnim namjerama te planiranim aktivnostima oko navedenog projekta kako bi se pristupilo zaključivanju glavnog ugovora. U dopisu opunomoćenika trgovačkog društva iz ožujka 2023., navedeno je da je trgovačko društvo u pregovorima s potencijalnim poslovnim partnerom u vezi s realizacijom planiranog projekta te je zatražena nova identifikacija odnosno popis zemljišnih čestica, kopije katastarskog plana i vlasnički listovi, što je Grad dostavio trgovačkom društvu u travnju 2023. Imovinskopravni odnosi u cijelosti su riješeni, a do vremena obavljanja revizije (lipanj 2024.) glavni ugovor nije zaključen.

Državni ured za reviziju nalaže zatražiti od trgovačkog društva izvršavanje ugovorenih obveza u skladu sa zaključenim Predugovorom, a sve u cilju kako bi se nekretnina na kojoj je osnovano pravo građenja privela svrsi i prostor koristio za planiranu namjenu.

Pravo građenja na nekretnini za rekonstrukciju nogometnog stadiona

Grad je u srpnju 2014., na temelju Predugovora o osnivanju prava građenja (dalje u tekstu: Predugovor), trgovačkom društvu dao pravo građenja na nekretninama radi rekonstrukcije nogometnog stadiona Kantrida s izgradnjom pratećih sadržaja. Prema Predugovoru, predmet osnivanja prava građenja su katastarske čestice površine 29 300 m² u vlasništvu Grada. Rok osnivanja prava građenja je 50 godina od dana zaključivanja glavnog ugovora. Naknada za pravo građenja iznosi 51.994.670,00 kn, a plaćanje je ugovoreno u 50 jednakih godišnjih obroka od dana zaključenja glavnog ugovora. Zaključivanje glavnog ugovora ugovoreno je u roku od 15 dana (listopad 2015.) od izrade geodetskog projekta koji je sastavni dio idejnog odnosno glavnog projekta za ishođenje dokumentacije za gradnju. Nositelj prava građenja nije ispunio obveze (nije izrađena projektna i geodetska dokumentacija te nisu pribavljene lokacijska i građevinska dozvola) prema odredbama Predugovora.

U Izvješću o obavljenoj financijskoj reviziji za 2016., Gradu je naloženo da poduzme aktivnosti da u dogovoru s nositeljem prava građenja utvrdi rokove i aktivnosti za rješavanje obveza utvrđenih Predugovorom. Grad je utvrdio rokove na način da je zaključio pet dodataka Predugovoru kojim su produžavani rokovi izrade projektne i geodetske dokumentacije. Zadnjim dodatkom iz ožujka 2024. rok je produžen do konca ožujka 2025. Do srpnja 2024. trgovačko društvo nije izradilo projektnu i geodetsku dokumentacije te nisu pribavljene lokacijska i građevinska dozvola. Grad ne raspolaže dokumentacijom iz koje bi bilo vidljiv razlog produženja rokova izrade projektne i geodetske dokumentacije.

Prema odredbama Predugovora, Grad ima pravo jednostranom izjavom raskinuti predugovor ako nositelj prava građenja ne ispuni neku od svojih obveza iz članka 13. u ugovorenom roku pa to ne učini ni nakon pisane opomene i danog primjerenog roka za ispunjenje. U Gradu nema dokumentacije iz koje bi bilo vidljivo je li Grad pozivao trgovačko društvo da ispuni svoje ugovorene obveze.

Državni ured za reviziju nalaže zatražiti od trgovačkog društva izvršavanje ugovorenih obveza, a sve u cilju kako bi se nekretnina na kojoj je osnovano pravo građenja privela svrsi i prostor koristio prema planiranoj namjeni u skladu sa zaključenim Predugovorom.

Od istog trgovačkog društva, Grad koncem 2022. ima evidentirana i iskazana potraživanja na temelju ugovora o zamjeni nekretnina/zemljišta za izgradnju nogometnog kampa Rujevica u iznosu od 7.657.744,00 kn (za zemljište u iznosu od 5.796.656,00 kn i kamate u iznosu od 1.861.088,00 kn), od čega je dospjelo 206.641,00 kn.

Grad je početkom 2016. s trgovačkim društvom zaključio ugovor o zamjeni nekretnina, prema kojem je trgovačko društvo, između ostalog, steklo u vlasništvo zemljište površine 45 225 m² za izgradnju nogometnog kampa Rujevica uz ugovorenu kupoprodajnu cijenu u iznosu od 23.032.875,00 kn. U skladu s ugovorom, do konca 2018. plaćeno je 11.777.935,00 kn. Razliku kupoprodajnog iznosa od 11.254.940,00 kn odnosno 13.024.001,00 kn s obračunanom kamatom radi obročnog plaćanja ugovoreno je platiti u roku od pet godina počevši od srpnja 2016. do srpnja 2021., što je bilo utvrđeno u uvjetima natječaja. Također, Odlukom o građevinskom zemljištu (iz 2009., 2013. i 2014.) propisan je najduži rok za isplatu kupoprodajne cijene zemljišta na pet godina.

Trgovačko društvo nije plaćalo ugovorene rate te je u razdoblju od veljače 2016. do ožujka 2021. Grad zaključio šest dodataka ugovoru kojim su spomenutom trgovačkom društvu pomicani rokovi za početak plaćanja kupoprodajne cijene. Trgovačko društvo do konca 2019. nije platilo niti jednu ugovorenu ratu, a Grad nije poduzimao mjere za naplatu spomenutih potraživanja. Petim dodatkom ugovoru, utvrđeno je da ukupno dugovanje trgovačkog društva početkom rujna 2019. iznosi 13.697.586,00 kn (glavnica 11.254.940,00 kn, redovna kamata 1.769.061,00 kn te zatezne kamate 673.585,00 kn), od čega je dospjelo 7.836.805,00 kn. Navedeni dug ugovoreno je platiti u roku od pet godina počevši od siječnja 2020. do siječnja 2025. Iz navedenog proizlazi da je trgovačkom društvu odobreno produženje obročnog plaćanja zemljišta od srpnja 2016. do siječnja 2025. odnosno s pet na osam godina i šest mjeseci, što nije propisano Odlukom o građevinskom zemljištu.

Nadalje, navedeno trgovačko društvo plaća obroke za zemljište za izgradnju nogometnog kampa Rujevica, prijebojem s potraživanjem prema Gradu s osnova korištenja sportskih objekata na temelju ugovora iz siječnja 2020. zaključenog na vrijeme od pet godina. Spomenutim ugovorom trgovačko društvo dalo je Gradu na korištenje tri pomoćna nogometna igrališta u novoizgrađenom kampu Rujevica radi njihovog daljnjeg davanja korisnicima javnih potreba u sportu. Ugovorena godišnja cijena korištenja iznosi 3.000.000,00 kn odnosno 15.000.000,00 kn za pet godina.

Državni ured za reviziju nalaže kod ugovaranja obročne otplate kupoprodajne cijene zemljišta postupiti u skladu s odredbama Odluke o građevinskom zemljištu.

– Zakup i korištenje poslovnih prostora

U okviru prihoda od imovine, ostvareni su prihodi od zakupa poslovnih prostora u iznosu od 59.207.712,00 kn. Koncem 2022. Grad je upravljao s 1 564 poslovna prostora, od kojih je 1 307 u zakupu, a 257 nije dano u zakup ili poslovni prostori nisu za uporabu. Prema evidenciji Grada iz studenoga 2023., od spomenutih poslovnih prostora, 24 poslovna prostora uz suglasnost Grada zakupci su dali u podzakup, od kojih je jedan dan u 2022. Odlukom o zakupu poslovnog prostora iz 2018. i 2019. utvrđeno je da gradonačelnik može odobriti davanje poslovnog prostora u podzakup uz ispunjenje određenih uvjeta, između ostalog, da zakupnik u poslovnom prostoru obavlja ugovorenu djelatnost najmanje godinu dana od dana sklapanja ugovora o zakupu, osim u slučaju kada je podnositelj zahtjeva zakupnik Grada koji je obnovio ugovor o zakupu, da zakupnik i pravna ili fizička osoba koja traži podzakup nemaju nepodmirenih dospjelih obveza prema Gradu prije podnošenja zahtjeva (osim ako je zakupniku odobrena odgoda plaćanja navedenih obveza, pod uvjetom da se pridržava rokova plaćanja), da zakupnik koji traži podzakup, zaključi ugovor o podzakupu pod uvjetima utvrđenim ugovorom o zakupu poslovnog prostora za koji se traži podzakup i da navedeni ugovor dostavi Gradu u roku od osam dana od dana zaključivanja te da zakupnik i pravna ili fizička osoba koja traži podzakup, prihvate povećanje zakupnine od 50,0 % od ugovorene zakupnine za predmetni poslovni prostor, osim u slučajevima kada se prostor daje u podzakup pravnoj osobi čiji je jedini osnivač zakupnik te da to pravo ostvaruje jednokratno i da je jedinična cijena podzakupnine jednaka jediničnoj cijeni zakupnine utvrđene ugovorom o zakupu poslovnog prostora za cjelokupni poslovni prostor koji se daje u podzakup. Nakon davanja suglasnosti na ugovore o podzakupu, Grad sa zakupcima zaključuje dodatak ugovoru u kojem je ugovoreno odobravanje podzakupa i visina podzakupnine u skladu s Odlukom o zakupu (u visini ugovorene zakupnine ili povećane zakupnine za 50,0 %).

Grad je u 2021. i 2022., u skladu s odredbama Odluke o zakupu poslovnog prostora i zaključenih ugovora, obavio kontrole korištenja 541 poslovnog prostora. U revizijom obuhvaćenim zapisnicima o obavljenoj kontroli na licu mjesta, navedeno je da se prostori i oprema koriste za ugovorene djelatnosti ili da se ne koriste (zbog bolesti), a za jedan poslovni prostor navedeno je da na izdanom računu iz fiskalne blagajne nema podataka o poslovnom subjektu te se ne može potvrditi koristi li se navedeni poslovni prostor u skladu s ugovorom o zakupu. Za potrebe daljnje kontrole, o tome tko koristi poslovni prostor i je li dan u podzakup, Grad je u 2022. Poreznoj upravi, Državnom inspektoratu Rijeka (Inspekcija rada) i nadležnom upravnom odjelu u Primorsko-goranskoj županiji, uputio zahtjeve za dostavu podataka za provjeru korištenja četiri poslovna prostora za koja su zaključeni ugovori o zakupu.

U odgovorima Porezne uprave navedeno je da je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke poreznih obveznika te da radi dobivanja podatka Porezna uprava zaključuje sporazume o suradnji s domaćim javnopravnim tijelima i drugim tijelima kada je to propisano posebnim propisom radi obavljanja poslova iz njihovog djelokruga, a kako s Gradom nije zaključen navedeni sporazum, ne može dostaviti zatražene podatke.

Također, Grad je u veljači 2020. nadležnom sudu podnio tužbu protiv jednog zakupnika koji je poslovni prostor dao u podzakup po većoj podzakupnini od ugovorene zakupnine. Grad je zatražio od zakupnika isplatu razlike u visini ugovorene i naplaćene podzakupnine u iznosu od 5.008.524,00 kn. Koncem srpnja 2023. nadležni sud donio je presudu kojom je odbijen kao neosnovan tužbeni zahtjev Grada za isplatu od zakupnika više naplaćene zakupnine. Grad je u kolovozu 2023. podnio žalbu na navedenu presudu. Sudski spor je u tijeku.

S obzirom na činjenice koje je Grad utvrdio kontrolom zakupa poslovnih prostora, Državni ured za reviziju preporučuje i nadalje u suradnji s drugim javnim tijelima poduzimati mjere za kontrolu korištenja poslovnih prostora, a posebno u dijelu kontrole poslovnih prostora za koje postoje opravdane sumnje u njihovo korištenje u skladu s ugovorom o zakupu i Odlukom o zakupu poslovnih prostora.

U 2022. su dvije udruge, korisnici tekućih donacija u okviru programa javnih potreba u kulturi, koristile četiri gradska prostora bez zaključenih ugovora. Jedna udruga koristila je prostor nakon isteka ugovora u siječnju 2019. i drugi prostor nakon isteka ugovora u 2012. Druga udruga koristila je jedan prostor nakon isteka ugovora u 2018. i drugi prostor nakon isteka ugovora koncem kolovoza 2022. Javni natječaj za davanje na korištenje spomenutih prostora nije proveden do konca 2023. Prema odredbama članka 6. Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, financiranje programa i projekata provodi se putem javnog natječaja, a između ostalog, javni natječaj se objavljuje za financiranje odnosno sufinanciranje dodjele nefinancijske podrške u pravima, pokretninama i nekretninama namijenjene udrugama koje provode programe i projekte. Odredbom članka 391. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima propisano je, između ostalog, da nekretninu u vlasništvu jedinica lokalne samouprave tijela nadležna za njihovo raspolaganje mogu otuđiti ili njom na drugi način raspolagati samo na osnovi javnog natječaja i uz naknadu utvrđenoj po tržišnoj cijeni, ako zakonom nije drukčije određeno.

Državni ured za reviziju nalaže davati poslovne prostore na korištenje udrugama putem javnih natječaja u skladu s odredbama Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge i Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima.

Odlukom o davanju na korištenje prostora kulture u vlasništvu Grada (dalje u tekstu: Odluka) iz listopada 2022. propisani su uvjeti i način davanja na korištenje prostora kulture u vlasništvu Grada. Odlukom je, između ostalog, propisano da ugovor o davanju na korištenje prostora kulture zaključen na temelju javnog natječaja i odluke gradonačelnika, između ostalog, sadrži iznos naknade za korištenje prostora kulture i ostalih troškova u svezi s korištenjem te rok i način plaćanja.

Prema odredbi članaka 20. i 21. Odluke, prostor kulture može se dodijeliti na korištenje pravnim osobama bez provođenja natječaja u sljedećim slučajevima: kada se prostor kulture daje na korištenje pravnoj osobi koja je na temelju posebnih propisa izrijekom navedena kao pravna osoba koja radi na ostvarivanju zajedničkih strukovnih interesa članova i zaštiti njihovih prava koja proizlaze iz obavljanja njihove djelatnosti; kada se prostor kulture daje na korištenje pravnoj osobi radi ispunjavanja uvjeta radi prijave na natječaj radi provedbe europskih projekata od značaja za Grad; kada se prostor kulture daje na korištenje pravnoj osobi koja provodi kulturne programe, projekte i aktivnosti, a koji značajno doprinose zavičajnoj ili nacionalnoj kulturi ili razvoju kulture i s tim u svezi turističke ponude Grada. Na temelju odluke gradonačelnika, Grad i korisnik sklapaju ugovor o davanju prostora kulture na korištenje na određeno vrijeme, u trajanju do najduže deset godina. Odlukom nije propisano što sadrži ugovor o korištenju prostora kulture zaključen bez provođenja javnog natječaja, daje li se navedeni prostor kulture na korištenje bez naknade te nije propisano koji su to kriteriji i način vrednovanja kriterija, između ostalog, doprinose li kulturni programi i projekti i aktivnosti razvoju kulture i turističkoj ponudi Grada.

Odredbama članka 14. Zakona o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi (Narodne novine 83/22) propisano je da izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave može i neposrednom pogodbom nekretninu i prostor za rad u njezinu vlasništvu, dodijeliti u zakup pravnoj osobi čija je djelatnost od posebnog interesa za kulturni razvitak jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a na temelju kriterija utvrđenih općim aktom kojim predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave propisuje kriterije za dodjelu javnim natječajem i neposrednom pogodbom prostora za rad i drugih nekretnina u vlasništvu.

Državni ured za reviziju nalaže, Odlukom o davanju na korištenje prostora kulture u vlasništvu Grada, propisati kriterije i način vrednovanja pojedinih kulturnih programa i projekata za čiju se provedbu poslovni prostori dodjeljuju u zakup pravnoj osobi neposrednom pogodbom u skladu s odredbama Zakona o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi.

U 2022. u okviru sedam javnih natječaja za davanje u zakup poslovnih prostora, oglašeno je davanje u zakup poslovnog prostora (bivša robna kuća) smještenog u centru Grada, površine 1 202 m² za obavljanje djelatnosti trgovine na malo, pripreme i usluživanja pića i druge djelatnosti. Za spomenuti prostor na navedenim natječajima nije pristigla niti jedna ponuda. Gradu je u ožujku 2023., za korištenje spomenutog prostora, trgovačko društvo koje obavlja djelatnost organizatora sajmova, priredbi i drugoga, uputilo pismo namjere za korištenje spomenutog prostora za postavljanje izložbe (postav za prikaz povijesti modnog dizajna poznate modne kuće), a s obzirom i na to da je prijašnja namjena cijele zgrade bila za prodaju tekstile industrije. Nadalje, u pismu namjere se, između ostalog, navodi da bi se kroz projekt osvijestilo pitanje ravnopravnost spolova, lokalni umjetnici i studenti sudjelovali bi na izradi izložbenog postava, da će se dio prihoda od ulaznica namijeniti u humanitarne svrhe te je zatraženo pokroviteljstvo nad navedenim projektom kroz omogućavanja korištenja spomenutog prostora bez plaćanja naknade i utroška električne energije, za vrijeme postavljanja i trajanja izložbe. Također, Grad je u ožujku 2023. zaprimio zahtjev Primorsko-goranske županije (dalje u tekstu: Županija) s iskazanim interesom za korištenje dijela spomenutog poslovnog prostora za postavljanje izložbe Putevima Frankopana.

Nakon dobivenih zahtjeva trgovačkog društva i Županije, zaključkom gradonačelnika iz ožujka 2023. navedeni poslovni prostor površine 1 202 m² privremeno je izuzet iz upravljanja bivšeg Upravnog odjela za gospodarenje imovinom i dan je na upravljanje Upravnom odjelu za kulturu na rok od 20. ožujka do 20. listopada 2023.

Na temelju Odluke iz listopada 2022. i odluke gradonačelnika iz ožujka 2023. dio spomenutog prostora površine 314,61 m² dan je na korištenje bez naknade Županiji za potrebe organizacije izložbe Upoznajmo Frankopane za razdoblje od 28. ožujka do 25. travnja 2023., a spomenutom trgovačkom društvu dan je na korištenje bez naknade spomenuti prostor kulture za potrebe organizacije izložbe u razdoblju od 1. svibnja do 15. listopada 2023. Na temelju spomenutog zaključka, koncem ožujka 2023. zaključen je sa Županijom ugovor o korištenju prostora kulture površine 314,61 m², bez naknade, za razdoblje od 28. ožujka do 25. travnja 2023. i sa spomenutim trgovačkim društvom ugovor o korištenju prostora kulture površine 1 202 m² bez naknade, za razdoblje od 1. svibnja do 15. listopada 2023. za izložbe (postav za prikaz povijesti modnog dizajna poznate modne kuće). U zaključenim ugovorima nije ugovoreno tko plaća troškove korištenja prostora (čišćenje, utrošak električne energije, grijanje, komunalnu naknada i drugo). Navedene troškove plaćao je Grad. Također, nije ugovorena obveza izvještavanja o provedenim aktivnostima u navedenom prostoru. Nadalje, ugovorom s trgovačkim društvom nije utvrđeno hoće li se i tko će naplaćivati ulaznice za izložbu i je li dio prihoda od prodaje ulaznica namijenjen za humanitarne svrhe, a što je sve bilo navedeno u pismu namjere trgovačkog društva za korištenje spomenutog prostora. Zbog navedenog, nije osigurano praćenje korištenja spomenutih prostora dodijeljenih neposrednom pogodbom i bez naknade odnosno koriste li se u cilju razvoja zavičajne ili nacionalne kulture ili razvoja kulture u vezi s turističkom ponudom Grada. Ugovorima o korištenju poslovnih prostora trebalo je ugovoriti način kontrole korištenja spomenutih prostora za namjene za koje su dani na korištenje te obvezu korisnika za izvještavanje o provedenim aktivnostima. Utvrđivanje pravila, kriterija i ciljeva upravljanja prostorima kulture, kao i kontrole korištenja pridonijelo bi transparentnijem upravljanju spomenutim prostorima.

Državni ured za reviziju mišljenja je da je ugovorima o korištenju poslovnih prostora zaključenim neposrednom pogodbom bez ugovorene naknade trebalo utvrditi način kontrole korištenja prostora za ugovorene namjene te obvezu korisnika za izvještavanje o provedenim aktivnostima.

6.2. *Grad se nije očitovao na preporuku u vezi s donošenjem strategije upravljanja i raspolaganja nekretninama.*

U vezi s prodajom nekretnine za izgradnju kompleksa Žabica, Grad navodi da odredba članka 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi propisuje nadležnost kod donošenja odluka o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave i drugom raspolaganju imovinom u skladu s ovim Zakonom, statutom jedinice i posebnim propisima.

Prema odredbi članka 48. spomenutog Zakona, općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan priprema prijedloge općih akata, izvršava ili osigurava izvršavanje općih akata predstavničkog tijela, usmjerava djelovanje upravnih tijela jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u obavljanju poslova iz njihovoga samoupravnog djelokruga te nadzire njihov rad, upravlja nekretninama i pokretninama u vlasništvu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, kao i njezinim prihodima i rashodima, u skladu sa zakonom i statutom, odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave i drugom raspolaganju imovinom u skladu s ovim Zakonom, statutom jedinice i posebnim propisima, imenuje i razrješuje predstavnike jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba iz članka 35. stavka 1. točke 5. spomenutog Zakona, osim ako posebnim zakonom nije drugačije određeno te obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom. U slučaju iz stavka 1. točke 5. ovoga članka općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan može odlučivati o visini pojedinačne vrijednosti do najviše 0,5 % iznosa prihoda bez primitaka ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj se odlučuje o stjecanju i otuđivanju pokretnina i nekretnina, odnosno drugom raspolaganju imovinom. Ako je taj iznos veći od 1.000.000,00 kuna, općinski načelnik, gradonačelnik odnosno župan može odlučivati najviše do 1.000.000,00 kuna, a ako je taj iznos manji od 70.000,00 kuna, tada može odlučivati najviše do 70.000,00 kuna. Stjecanje i otuđivanje nekretnina i pokretnina te drugo raspolaganje imovinom mora biti planirano u proračunu jedinice i provedeno u skladu sa Zakonom. O stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina te drugom raspolaganju imovinom većom od vrijednosti utvrđenih stavkom 2. ovoga članka odlučuje predstavničko tijelo jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave. Nadalje, Grad navodi da nije jasno na kojem se propisu temelji zaključak da je Gradsko vijeće donijelo odluku o prodaji nekretnine nakon što je natječaj za prodaju nekretnine već bio završen i Komisija za provođenje natječaja za raspolaganjem zemljišta u vlasništvu Grada, odabrala kupca, a trebao ju je donijeti prije pokretanja postupka javnog natječaja. Također, navodi da je Gradsko vijeće na temelju članka 48. Zakona o lokalnoj na sjednici održanoj dana 21. srpnja 2022. donijelo Odluku o prodaji nekretnina u (su)vlasništvu Grada Rijeke te je razvidno da je Grad postupio u skladu s odredbama navedenog Zakona, s obzirom na to da je Gradsko vijeće donijelo odluku o raspolaganju. Nadalje, Grad navodi da je Gradsko vijeće na šestoj sjednici održanoj 14. prosinca 2021. prihvatilo Prijedlog proračuna Grada Rijeke za 2022. i projekcije za 2023. i 2024. u kojemu je bio planiran i prihod od prodaje zemljišta na lokaciji Zapadna Žabica za izgradnju autobusnog kolodvora te se na stranici 19. nalazi opis planiranih prihoda od prodaje zemljišta u kojemu se navodi da se najveći dio planiranih prihoda od prodaje zemljišta odnosi na prodaju zemljišta namijenjenog izgradnji autobusnog kolodvora na Zapadnoj Žabici. Također, navodi da je iz navedenog razvidno da je u postupku raspolaganja – prodaje u svemu postupljeno u skladu sa Zakonom o lokalnoj i područnoj samoupravi, Statutom Grada Rijeke i općim aktom – Odlukom o građevinskom zemljištu.

Vezano za dano mišljenje Državnog ureda za reviziju da je Grad trebao zatražiti stručni prijedlog i mišljenje visokog procjeniteljskog povjerenstva za procjenu vrijednosti spomenute nekretnine, Grad obrazlaže da je vrijednost zemljišta iz dopune Elaborata iz 2021. veća od vrijednosti utvrđene dopunom elaborata iz svibnja 2019., a najveća razlika je u utvrđenju vrijednosti objekata, jer su procjembenim elaboratima u 2019. objekti izračunani s utvrđenom tržišnom vrijednosti 26.518.000,00 kn.

U dopuni elaborata iz 2021. primijenjen je za razliku od 2019. sukladno članku 34. Pravilnika o metodama procjene vrijednosti, likvidacijski postupak za procjenu vrijednosti nekretnina prema stavku 2. jer ostali načini izračuna ne pokazuju realne tržišne vrijednosti. Ako se građevina može odmah ukloniti, tržišna vrijednost se utvrđuje kao tržišna vrijednost zemljišta umanjena za troškove rušenja, odvoza i čišćenja i uvećana za plaćene doprinose. U procjembenom elaboratu zemljište je procijenjeno poredbenom metodom, P=14.810,00 m², što daje jediničnu cijenu od 4.270,09 kn/m². Troškovnom metodom procijenjen je samo dio skladišta 31 koji se po detaljnom planu zemaljskog putničkog terminala Zapadna Žabica (Službene novine Primorsko-goranske županije 44/07) zadržava u prostoru (P=1841,23 m²), što daje jediničnu cijenu u iznosu od 1.504,43 kn/m², a magazin (skladište) broj 32 i objekt transformatora su obračunani da se uklanjaju u cijelosti. Iz navedenog je razvidno kako je u dopuni elaborata iz 2021. koji je novijeg datuma i čija je utvrđena tržišna vrijednost predstavljala temelj za utvrđivanje početnog iznosa kupoprodajne cijene prilikom raspisa javnog natječaja za prodaju, korištena prethodno navedena metoda propisana Pravilnikom o metodama procjene vrijednosti (Narodne novine 105/15).

Grad se nije očitovao na preporuku vezano za pravo građenja za izgradnju zgrade Gradske knjižnice.

U vezi s pravom građenja na nekretnini za izgradnju podzemne garaže i objekta iznad garaže, Grad obrazlaže da je u cilju otklanjanja svih dvojbi oko duplih upisa triju nekretnina u k.o. Rijeka, sve u vlasništvu Grada, Grad poduzeo odgovarajuće radnje pred nadležnim tijelima, čije je rješavanje okončano koncem veljače 2024. te da je Grad u kontaktu s punomoćnikom trgovačkog društva radi razjašnjenja u vezi s mogućnosti gradnje podzemne garaže, a s obzirom na postojanje podzemnog tunela na predmetnoj lokaciji, a sve u cilju realizacije projekta za koji i dalje postoji interes navedenog trgovačkog društva. Iz navedenog razloga, Grad će uvažavajući javni interes kao i interes trgovačkog društva za realizaciju projekta, uz prethodno razjašnjenje svih uvjeta gradnje koji su bitni za ocjenu isplativosti projekta, pozvati trgovačko društvo na sklapanje glavnog ugovora, nakon što se od strane nadležnog Konzervatorskog ureda u Rijeci pribavi mišljenje, odnosno tumačenje o eventualnoj potrebi interpolacije tunela u buduću podzemnu garažu.

Grad u Očitovanju, u vezi s pravom građenja na nekretnini za rekonstrukciju nogometnog stadiona, obrazlaže da je u Predugovoru određeno da Grad ima pravo jednostrano raskinuti ugovor, što znači mogućnost, ali ne i obvezu odnosno da može, ali i ne mora. Investitor je u stalnom kontaktu s Gradom oko svih planiranih sadržaja na Kantridi, posebice što je isti proširio program izgradnje pa se osim rekonstrukcije/izgradnje stadiona planiraju i drugi sadržaji na širem prostoru oko stadiona. Osim toga, na temelju Aneksa Predugovora i Ugovora o zamjeni nekretnina investitor je umjesto prava građenja na lokaciji Rujevica kupio i izgradio nogometni stadion i nogometni kamp u što je uložio određena sredstva, što također treba poštivati. Sve navedeno su objektivni razlozi, slijedom čega interes Grada za sada nije obavio raskid predugovora.

Nadalje, u vezi s obročnom otplatom kupoprodajne cijene zemljišta, Grad obrazlaže da je odobrio trgovačkom društvu na njihov zahtjev produženje roka plaćanja kroz novi Dodatak ugovoru o zamjeni nekretnina, uz obračunatu kamatu iz prvobitnog otplatnog plana te uz obračun zakonske zatezne kamate od prvobitnog roka plaćanja do sklapanja novog Dodatka ugovoru tako da je trgovačko društvo moralo platiti 2.442.646,00 kn više nego prema Ugovoru iz 2016.

Budući da je trgovačkom društvu zbog prekoračenja roka naplaćeno 2.442.646,00 kn više nego prema Ugovoru iz 2016., Proračun Grada nije oštećen, a u slučaju raskida negativne posljedice za Proračun bile bi znatno veće.

Vezano za kontrolu davanja poslovnih prostora u zakup, Grad navodi da su u skladu s Odlukom o davanju u zakup poslovnog prostora (Službene novine Grada Rijeke 8/18 i 13/19) propisani kriteriji za davanje u podzakup poslovnih prostora te su se slijedom navedenog u podzakupu u 2022. nalazila 24 poslovna prostora, a temeljem zaključenih ugovora o zakupu sa zakupnikom. Ujedno, dodatno se traži od zakupnika i podzakupnika da dostave međusobni ugovor o podzakupu, što je regulirano člankom 9. spomenute Odluke. Grad navodi da je činjenica da se sumnja na postojanje nezakonitih podzakupnika može riješiti isključivo aktivnim djelovanjem drugih tijela javne vlasti, prvenstveno Porezne uprave i nadležnih inspektora rada, osobito nakon što Grad kao zakupodavac koji ima sumnje u nelegalan podzakup podnese prijave, upite i traženja na postupanje nadležnih tijela. Grad ističe da je 16. srpnja 2024. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine u javno savjetovanje uputilo Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora kojim se, između ostalog, zabranjuje davanje u podzakup poslovnog prostora ili dijela poslovnog prostora u vlasništvu jedinice lokalne samouprave. Grad je planom normativne aktivnosti za IV. kvartal 2024. planirao donošenje Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o zakupu poslovnog prostora kojom će se, između ostalog, regulirati i pitanje potpune zabrane podzakupa. Uvođenjem novih kriterija, pa i zabranom podzakupa poslovnih prostora u vlasništvu Grada Rijeke, što je u planu utvrditi u novoj Odluci o zakupu koja je u pripremi.

Grad, u vezi s davanjem poslovnih prostora na korištenje udrugama putem javnih natječaja, navodi da se nakon donošenja Odluke o davanju na korištenje prostora kulture krenulo u raspisivanje natječaja za prostore u kulturi. Također, navodi da je prvi uspješno proveden natječaj za prostor Palacha, a za ostale prostore koji se koriste u kulturi, planira se raspisati natječaj do konca 2024.

Grad se nije očitovao na nalog da se Odlukom o davanju na korištenje prostora kulture u vlasništvu Grada propišu kriteriji i način vrednovanja pojedinih kulturnih programa i projekata za čiju se provedbu poslovni prostori dodjeljuju u zakup pravnoj osobi neposrednom pogodbom.

6.3. U vezi s prodajom nekretnine za izgradnju kompleksa Zapada Žabica, revizijom je utvrđeno da je na temelju odluke gradonačelnika u svibnju 2022. pokrenut postupak raspisivanja javnog natječaja za prodaju nekretnine za izgradnju kompleksa Žabica, a odluka Gradskog vijeća o prodaji donesena je u srpnju 2022., iz čega proizlazi da prije pokretanja postupka javnog natječaja Gradsko vijeće nije razmatralo i odlučivalo o prodaji spomenute nekretnine, odnosno nije donijelo posebnu odluku temeljem koje bi započeo postupak realizacije prodaje.

Državni ured za reviziju ne osporava činjenicu da je u obrazloženju Proračuna Grada i njegovim izmjenama i dopunama za 2022. navedeno da će se ostvariti prihodi od prodaje kompleksa Žabica. Međutim, prema podacima iz Proračuna nisu vidljivi drugi elementi u vezi s prodajom navedene nekretnine (uvjeti natječaja, početna cijena). S obzirom na navedeno, a u cilju upravljanja nekretninama pažnjom dobroga gospodara te načelima odgovornosti i transparentnosti, Državni ured za reviziju ostaje pri danoj preporuci.

Provedba naloga i preporuka

1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Grada za 2018., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja. Revizijom za 2022. provjereno je je li Grad postupio prema nalozima i preporukama danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se nalozi (N) i preporuke (P) iz prošle revizije i njihov status. Također, navode se nalozi čija provedba zbog opravdanih razloga nije primjenjiva.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
1.	Računovodstveno poslovanje	2018.	N	Utvrditi stanje svakog pojedinog projekta i investicije koji su evidentirani u okviru imovine u pripremi, a za imovinu koja je u uporabi dostaviti dokumentaciju Odjelu za financije radi knjigovodstvenog evidentiranja na računima imovine u uporabi, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom Ministarstva financija o obavljanju popisa imovine i obveza.	31. prosinca 2020.	djelomično provedeno
2.		2018.	P	U cilju pravodobnog stavljanja imovine u uporabu, urediti postupak stavljanja imovine u uporabu.	31. prosinca 2020.	provedeno
3.		2018.	N	U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima iskazati obveze prema udrugama iz područja sporta, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.	31. prosinca 2019.	provedeno
4.		2018.	P	Ustrojiti riznicu kao sustav upravljanja proračunskim sredstvima.	31. prosinca 2020.	provedeno
5.		2018.	N	Zemljište u vrijednosti od 51.050.576,00 kn (evidentirano na računu ostalih zemljišta) evidentirati prema vrsti, namjeni i vrijednosti.	30. lipnja 2021.	djelomično provedeno
6.		2018.	N	Evidentirati rashode u poslovnim knjigama u visini ostvarenih izvora financiranja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama.	31. ožujka 2021.	provedeno
7.		2018.	P	Urediti način dostave dokumentacije između gradskih odjela.	31. prosinca 2020.	provedeno
8.		2018.	N	Evidentirati u poslovnim knjigama i u financijskim izvještajima iskazati obveze za predujmove za pravo građenja za izgradnju javne garaže i poslovno-stambenih objekata.	30. rujna 2020.	provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
9.	Prihodi i primici	2018.	N	Zaključivati sa zakupcima ugovore o zakupu na način i u rokovima propisanim odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora.	31. prosinca 2019.	provedeno
10.		2018.	N	Davati poslovne prostore na korištenje neprofitnim organizacijama putem javnih natječaja u skladu s odredbama Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge i Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima.	31. prosinca 2020.	nije provedeno
11.		2018.	N	Davati na korištenje poslovne prostore udrugama bez naknade na temelju donesenih kriterija o utvrđivanju udruga od posebnog javnog interesa.	31. prosinca 2020.	nije provedeno
12.		2018.	N	Ispostaviti rješenja o komunalnoj naknadi te obračunati i naplatiti komunalnu naknadu udrugama koje koriste poslovne prostore.	31. prosinca 2019.	provedeno
13.		2018.	N	Donijeti procedure naplate prihoda.	30. rujna 2020.	provedeno
14.		2018.	N	Poduzeti mjere za naplatu potraživanja prema ugovoru o zamjeni nekretnina u skladu s odredbama Zakona o proračunu.	31. prosinca 2020.	provedeno
15.		2018.	N	Poduzeti aktivnosti kako bi se donesena rješenja komunalnog doprinosa u prethodnim godinama oglasila ništavim s obzirom na to da sadržavaju nepravilnost koja po izričitoj zakonskoj odredbi su razlozi za ništavost i kao takva nemaju pravni učinak te donijeti rješenja o komunalnom doprinosu koja sadrže sve obvezne elemente u skladu s odredbama Zakona o komunalnom doprinosu.	31. prosinca 2020.	provedeno
16.		2018.	N	Poduzeti aktivnosti na rješavanju pitanja zemljišta koje je prodano po predugovoru kako bi Grad upravljao i raspolagao svojom imovinom pažnjom dobrog domaćina.	31. prosinca 2020.	djelomično provedeno
17.		2018.	N	Poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda.	30. rujna 2020.	nije provedeno
18.		2018.	N	Poduzimati mjere naplate kod kupoprodaje zemljišta u cilju zaštite interesa Grada u slučaju neispunjavanja ugovornih obveza od strane kupca.	31. prosinca 2020.	nije primjenjivo
19.		2018.	N	Uplatiti sredstva od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u državni proračun.	30. lipnja 2021.	djelomično provedeno
20.		2018.	N	Utrošiti namjenske prihode u skladu s propisima.	30. rujna 2020.	provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
21.	Rashodi i izdaci	2018.	N	Zatražiti od proračunskog korisnika sastavljanje financijskih planova i godišnjih izvješća po vrsti rashoda, programima i izvorima financiranja na propisanim obrascima, a u cilju kontrole namjenskog korištenja sredstava.	31. prosinca 2020.	provedeno
22.		2018.	N	Zatražiti od proračunskog korisnika sastavljanje izvještaja o poslovanju s prijedlogom pokrića gubitka poslovanja.	30. rujna 2020.	provedeno
23.		2018.	N	Provjeriti sadržaj izjava o fiskalnoj odgovornosti proračunskih korisnika te o tome sastavljati izvješća kojima bi se to moglo potvrditi.	30. rujna 2020.	provedeno
24.		2018.	N	Utvrditi programom održavanja opis i opseg poslova održavanja za prijelazne radove održavanja komunalne infrastrukture po mjesnim odborima i održavanja nerazvrstanih cesta.	30. lipnja 2021.	provedeno
25.		2018.	P	Pripremiti projektnu dokumentaciju i troškovnike na način kako bi se izbjeglo produžavanje rokova izvođenja radova, višestruko dodatno ugovaranje izvantroškovničkih radova i povećanje vrijednosti planiranih i ugovorenih radova, a u cilju pravodobnog izvođenja planiranih radova.	31. prosinca 2019.	nije provedeno
26.		2018.	N	Izvještavati nadležna ministarstva o izvršenju Programa Europska prijestolnica kulture 2020. u skladu s ugovorima.	30. lipnja 2020.	provedeno
27.		2018.	N	Utvrditi, u cilju namjenskog praćenja sredstava i ostvarenja Programa Europska prijestolnica kulture 2020., programe s troškovima prema vrsti i namjeni te izvorima financiranja i na taj način pratiti ostvarenje programa kako je utvrđeno Prijavnom knjigom.	30. rujna 2020.	provedeno
28.		2018.	N	Zatražiti od društva Rijeka 2020 dostavljanje izvještaja o utrošenim sredstvima u skladu s Odlukom o izvršavanju proračuna Grada i ugovorima.	30. rujna 2020.	provedeno
29.		2018.	P	Urediti unutarnjim aktom način praćenja i kontrole namjenskog utroška sredstava kod subvencija i drugih transfera te propisati obrasce financijskog izvještavanja i izvještavanje o ostvarenju programa.	31. prosinca 2020.	provedeno
30.		2018.	N	Obavljati kontrole na licu mjesta u skladu s Uputom o provođenju kontrola na licu mjesta kod krajnjih korisnika transfera.	30. rujna 2020.	provedeno
31.		2018.	N	Donositi planove provedbe kontrola u skladu s odredbama Upute o provođenju kontrola na licu mjesta kod krajnjih korisnika transfera iz proračuna Grada.	30. rujna 2020.	provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
32.		2018.	N	Sastaviti izvješća o obavljenoj kontroli namjenskog i zakonitog korištenja sredstava na licu mjesta i dostaviti pročelniku upravnog odjela u roku od 15 dana od izvršene kontrole u skladu s odredbama Upute o provođenju kontrola na licu mjesta kod krajnjih korisnika transfera iz proračuna Grada.	30. rujna 2020.	provedeno
33.	Obveze i zaduživanje	2018.	N	Davati jamstva za zaduživanje u skladu s odredbama Zakona o proračunu.	31. prosinca 2020.	provedeno
34.		2018.	N	Podmirivati obveze u ugovorenim rokovima te poduzimati aktivnosti za smanjivanje zaduženosti kako u narednim fiskalnim godinama ne bi bilo ugroženo stabilno i održivo poslovanje Grada.	31. prosinca 2020.	provedeno
35.	Projekti	2018.	N	Osigurati pravodobno izvore financiranja (vlastita sredstva) u cilju izbjegavanja dodatnih troškova i završetka projekta Turistička valorizacija u planiranim rokovima i osiguranja financiranja u skladu s ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava.	31. prosinca 2019.	provedeno
36.		2018.	N	Posvetiti dužnu pažnju pripremi dokumentacije za nadmetanje kako bi se postupci javne nabave provodili u planiranim rokovima i projekt Tehnološko-edukacijski i poduzetnički inkubator okončao u planiranom razdoblju.	31. prosinca 2020.	provedeno
37.		2018.	N	Poduzimati aktivnosti radi zaštite svojih prava i interesa koji proizlaze iz ugovora o dugoročnom najmu nekretnine za izgradnju poslovno-turističkog kompleksa kako bi se postupalo prema načelu dobrog financijskog upravljanja.	30. lipnja 2021.	u postupku provedbe
38.		2018.	N	Poduzimati aktivnosti da se Motorni brod stavi u funkciju.	30. lipnja 2021.	provedeno
39.		2018.	N	Poduzeti aktivnosti na izgradnji autobusnog kolodvora.	30. lipnja 2021.	provedeno
40.		2018.	N	Poduzimati aktivnosti za realiziranje prava građenja za izgradnju podzemne javne garaže i poslovno-stambenih objekata (područje starogradske povijesne jezgre-lokacija Gomila).	30. lipnja 2021.	nije provedeno
41.		2018.	N	Staviti u funkciju Poduzetničku zonu Bodulovo.	30. travnja 2022.	provedeno

Obrazloženje danih naloga i preporuka koji su u postupku provedbe, djelomično provedeni ili nisu primjenjivi daje se u nastavku.

- U vezi s nalogom da se utvrdi stanje svakog pojedinog projekta i investicije koji su evidentirani u okviru imovine u pripremi, a za imovinu koja je u uporabi dostavi dokumentacija Odjelu za financije radi knjigovodstvenog evidentiranja na računima imovine u uporabi, od iskazane nefinancijske imovine u pripremi koncem 2018. u vrijednosti od 79.520.928,00 kn, za imovinu u pripremi u vrijednosti od 20.444.779,00 kn do konca 2020. utvrđeno je stanje projekata i investicija, dok za nefinancijsku imovinu u pripremi u vrijednosti od 59.076.149,00 kn stanje projekata i investicija nije utvrđeno. (redni broj 1.)

- U vezi s nalogom koji se odnosi na evidentiranje zemljišta po vrsti, namjeni i vrijednosti, Grad je u razdoblju od 2019. do 2021. u analitičkim knjigovodstvenim evidencijama evidentirao zemljište u vrijednosti od 37.134.019,00 kn prema vrsti, namjeni i vrijednosti, dok se zemljište u vrijednosti od 16.801.471,00 kn i nadalje vodi na dva inventurna broja koja sadrže više zemljišnih čestica. Godišnjim popisom imovine i obveza zadužen je nadležni gradski odjel da utvrdi i razvrsta navedene zemljišne čestice po strukturi zemljišta i izgrađenosti te da odjelu gradske uprave za financije dostavi odgovarajuće naloge za knjiženje zemljišnih čestica radi evidentiranja u analitičku knjigovodstvenu evidenciju dugotrajne imovine. Tijekom 2023. nije bilo promjena u vezi s navedenim zemljištem. Potrebno je i nadalje nakon provedene uknjižbe i drugih postupaka navedeno zemljište evidentirati u analitičkim knjigovodstvenim evidencijama prema vrsti, namjeni i vrijednosti. (redni broj 5.)

- Koncem 2022. potraživanja od trgovačkog društva na temelju predugovora o kupoprodaji zemljišta iz 2008. (za izgradnju poslovno-stambene zgrade) iskazana su u iznosu od 760.092,00 kn. Trgovačko društvo je u 2008. kupilo zemljište i platilo dio ugovorene kupoprodajne cijene u iznosu od 1.140.138,00 kn. Za ostatak u iznosu od 760.092,00 kn ugovoreno je plaćanje u roku od 15 dana od dana zaključenja glavnog kupoprodajnog ugovora. Obveza trgovačkog društva je izrada elaborata parcelacije zemljišta i provedba u katastru i zemljišnim knjigama te izrada projektne i druge dokumentacije za pribavljanje lokacijske dozvole za izgradnju. Rok izvršenja navedenih obveza nije ugovoren. Do ožujka 2024. glavni kupoprodajni ugovor nije zaključen te nije plaćeno 760.092,00 kn. Prema obrazloženju Grada, s trgovačkim društvom su održani sastanci u cilju ispunjavanja obveza prema predugovoru. U obrazloženju se navodi da je prema zadnjem sastanku održanom u travnju 2023. dogovoreno da je trgovačko društvo u obvezi predati konačno idejno rješenje, a uvjet za zaključivanje glavnog kupoprodajnog ugovora je formiranje građevinske čestice. Trgovačko društvo je požurnicom iz listopada 2023. pozvano da kod nadležnog upravnog odjela pribavi građevinsku dozvolu na temelju koje je potrebno izraditi elaborat parcelacije zemljišta kako bi se stekli uvjeti za zaključivanje glavnog kupoprodajnog ugovora. Koncem listopada 2023. trgovačko društvo je od nadležnog gradskog upravnog odjela zatražilo sastanak radi dobivanja konkretnih smjernica za doradu projekta temeljem kojeg bi se mogla pribaviti građevinska dozvola. Do vremena obavljanja revizije (ožujak 2024.) glavni ugovor nije zaključen te Grad i nadalje ne može raspolagati svojom imovinom (zemljištem). (redni broj 16.)

- Nalog koji se odnosi na poduzimanje mjera naplate za prodano zemljište na temelju kupoprodajnog ugovora iz 2012. i dodatka iz 2016. kojim je ugovoreno plaćanje preostalog dijela cijene zemljišta u iznosu od 324.384,00 kn do konca 2016. nije primjenjiv.

Trgovačko društvo rješenjem Trgovačkog suda iz ožujka 2019. brisano je iz sudskog registra te Grad nema mogućnosti naplate navedenog potraživanja. (redni broj 18.)

- Grad nije do 2017. u državni proračun pravodobno uplaćivao 55,0 % ostvarenih prihoda od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo. Za 2022. ukupna obveza iznosila je 4.131.267,00 kn (3.792.761,00 kn obveza za 2022. i 338.506,00 kn obveza iz 2021.). U 2022. uplaćeno je u državni proračun 3.874.254,00 kn (3.535.748,00 kn obveze iz 2022. i 338.506,00 kn obveze iz 2021.). Koncem 2022. obveza za uplatu u državni proračun iznosila je 25.341.943,00 kn (dospjela obveza za razdoblje do konca 2017. u iznosu od 25.084.931,00 kn i obveza iz 2022. u iznosu od 257.012,00 kn koja je plaćena u siječnju 2023.). Prema Bilješkama uz financijske izvještaje za 2022., Grad je ministarstvu nadležnom za državnu imovinu uputio dopise u cilju zaključivanja novog sporazuma o namirenju dugovanja ustupanjem u vlasništvo Republici Hrvatskoj nekretnina u vlasništvu Grada. U 2023. navedeni sporazum nije zaključen. Grad je u obvezi podmiriti preostalo dugovanje prema državnom proračunu. (redni broj 19.)

- Grad je u 2006. od trgovačkog društva, na temelju ugovora o dugoročnom najmu (dalje u tekstu: ugovor o najmu), uzeo u najam nekretninu (zemljište) na lokaciji u zapadnom dijelu Grada/lokacija Preluk za izgradnju poslovno-turističkog kompleksa na rok od 15 godina (do 2021.). Za navedeni najam, u razdoblju od 2006. do 2018. ostvareni su rashodi u iznosu od 21.276.055,00 kn. U prethodnim revizijama utvrđeno je da Grad nije postupio prema načelima dobrog financijskog upravljanja, jer prije zaključivanja ugovora o dugoročnom najmu nije izrađen elaborat isplativosti izgradnje poslovno-turističkog kompleksa, ugovor je zaključen s otežavajućim ugovorenim odredbama za Grad, zemljište koje je uzeto u najam nije bilo za ispunjenje zadaća iz samoupravnog djelokruga Grada te nisu pravodobno poduzimane aktivnosti da se zemljište stavi u funkciju. U svibnju 2018. trgovačko društvo koje je dalo zemljište u najam obavijestilo je Grad da ga je početkom 2018. prodalo te su sva prava i obveze iz ugovora o najmu prešla na novog vlasnika. Grad je početkom lipnja 2018., putem odvjetničkog društva, dopisom obavijestio trgovačko društvo da raskida ugovor o najmu pozivajući se na odredbu članka 8. ugovora kojom se trgovačko društvo obvezalo da neće prenositi ili ustupati svoja prava i obveze koje proizlaze iz ugovora bez prethodne pisane suglasnosti Grada. Novi vlasnik zemljišta je u razdoblju od lipnja 2018. do siječnja 2022. dostavio Gradu mjesečne račune za najam u ukupnom iznosu od 7.008.254,00 kn, koje Grad nije platio, već ih je vratio trgovačkom društvu (novom vlasniku). Zbog navedenog, trgovačko društvo je pokrenulo 29 ovršnih postupaka za naplatu navedenih računa. Grad je u rujnu 2021. protiv spomenutog trgovačkog društva pred nadležnim trgovačkim sudom pokrenuo parnični postupak radi utvrđenja raskida ugovora o najmu. Presudom iz ožujka 2023. odbijen je navedeni zahtjev te je Grad početkom travnja 2023. uložio žalbu na navedenu presudu. Postupak je u tijeku. (redni broj 37.)

Grad je i nadalje u obvezi postupati prema nalozima Državnog ureda za reviziju, koji nisu provedeni ili nisu u cijelosti provedeni.

1.2. Grad se očitovao na status naloga iz prošle revizije navedenih pod rednim brojem 1., 10. i 11. u tablici broj 4. Na druge statuse i preporuke iz prošle revizije Grad se nije očitovao. Grad prihvaća status naloga da se utvrdi stanje svakog pojedinog projekta i investicije koji su evidentirani u okviru imovine u pripremi, a za imovinu koja je u uporabi dostavi dokumentacija Odjelu za financije radi knjigovodstvenog evidentiranja na računima imovine u uporabi i navodi da su aktivnosti vezane za stavljanje imovine u uporabu u tijeku. Nadalje, prihvaća status naloga za davanje poslovnih prostora na korištenje neprofitnim organizacijama putem natječaja i naloga u vezi s davanjem na korištenje poslovnih prostora udrugama bez naknade na temelju donesenih kriterija o utvrđivanju udruga od posebnog javnog interesa te navodi da se nakon donošenja Odluke o davanju na korištenje prostora kulture krenulo u raspisivanje natječaja za prostore u kulturi i jedan je natječaj uspješno proveden, dok će se za druge prostore koji se koriste u kulturi provesti natječaj koncem 2024. Također, navodi da su prema spomenutoj Odluci i zaključku gradonačelnika dani na korištenje poslovni prostori u kulturi udrugama bez natječaja.